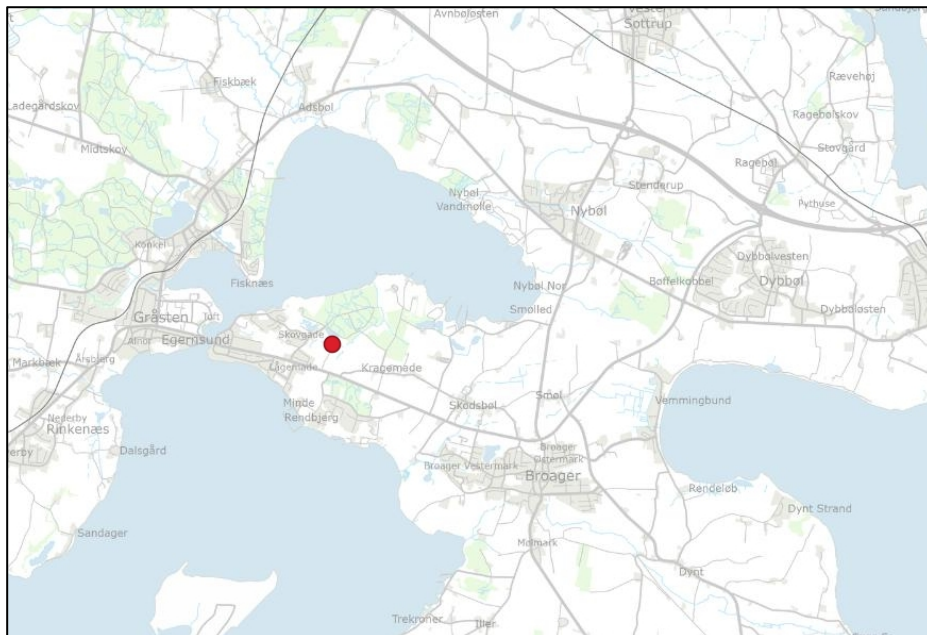

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23
6400 Sønderborg
Sendt via mail: pc.lertrans@outlook.dk

Tilladelse til regulering af Tilløb til Skodsbølgårdsbæk

Sønderborg Kommune, Natur og Vandmiljø, giver tilladelse til regulering af det offentlige vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk på matr.nr. 909, 910, 1020 og 53, Egersund Ejerlav, Egersund, samt tilladelse til etablering af markdræn på matr.nr. 909 og 910, Egersund Ejerlav, Egersund.

Figur 1: Oversigtskort over projektområde ved Tilløb til Skodsbølgårdsbæk.

Lovgivning

Tilladelsen er meddelt efter vandløbslovens¹ § 17 og § 3 i reguleringsbekendtgørelsen².

Natur og Vandmiljø

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb

² Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering

Vilkår

Du er ansvarlig for, at disse vilkår bliver overholdt:

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet, bilag 2.
2. Eksisterende rørlægning og dræn som nedlægges skal opgraves og bortskaffes.
3. Sand og jord må ikke ledes til det åbne vandløb nedstrøms projektområdet.
4. Der skal som minimum etableres sandfangsbrønd ved 'Brønd nr. 3' (Se Figur 2). Sandfangsbrønden skal dimensioneres til ledningens størrelse, udføres med tilstrækkeligt sandfangsvolumen og kunne tilses, oprens og tømmes.
5. Til- og frakobling til hovedledningen Skodsbølgårdsbæk skal udføres ved udskiftning af hele rørfag i samme dimension som de eksisterende rør.
6. Midlertidige samlinger mellem ny og eksisterende rørledning skal udføres med egnede koblinger eller overgangsstykker, så samlingerne er tætte og sikrer frit gennemløb uden opstuvning eller erosion.
7. Ansøger overtager ansvar for vedligeholdelsen af de berørte vandløbsstrækninger fra arbejdets påbegyndelse og indtil anlægget er færdigmeldt og godkendt af vandløbsmyndigheden. Vedligeholdelse forstås som rensning, spuling og rodskæring, nødvendig udskiftning af enkelte rørstykker samt tømning af sandfangsbrønde. Disse skal tømmes efter behov.
8. Ved efterbehandling efter endt indvinding på matr.nr. 909, 910 og 1020 skal ansøger sikre, at der er tilstrækkelig jorddækning over Ø250 rørledningen til, at den ikke kan beskadiges ved almindelig landbrugsdrift. Der skal som minimum være 0,80 m. jorddækning fra blivende terræn til rørets overside.
9. Ved efterbehandling efter endt indvinding af matr.nr. 53 skal ansøger sikre, at søens kronekant og øvrige anlæg placeres mindst 4 m fra den rørlagte vandløbsstrækningens ydre kant, jf. pkt. 48 i *Fællesregulativ for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune*.
10. Ansøger skal selv indhente ledningsoplysninger inden gravearbejdet.
11. Ved fund af fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg under anlægsarbejdet skal arbejdet straks standses i det omfang, det berører fundet. Fundet skal straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Museet kan kontaktes på tlf. +45 6537 0801

12. Ansøger er ansvarlig for at føre tilsyn med, at projektet udføres i overensstemmelse med den meddelte afgørelse, og at vilkårene overholdes.
13. Ansøger skal orientere Sønderborg Kommune med henvisning til afgørelsens journalnummer, inden arbejdet på den enkelte etape eller delstrækning påbegyndes. Orientering skal ske på tlf.+45 8872 4085 eller via mail til naturogvandmiljo@sonderborg.dk.
14. Ansøger skal indsende færdigmelding til Sønderborg Kommune senest 1 måned efter, at den enkelte etape eller delstrækning er udført. Færdigmeldingen skal vedlægges en opmåling af det udførte, som dokumenterer placering, dimensioner og bundkoter. Når hele reguleringsprojektet er udført, skal ansøger senest 1 måned efter arbejdets afslutning indsende en samlet færdigmelding og slutopmåling af det færdige projekt. Slutopmålingen skal dokumentere vandløbets endelige placering, dimensioner og bundkoter og leveres til Sønderborg Kommune i VASP-format.
15. Tilladelsen skal tages i brug senest 3 år efter afgørelsen er meddelt. Afgørelsen er gyldig indtil den 25. april 2035, svarende til udløbet af tilladelsen til råstofindvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund. Projektet udføres etapevist i takt med råstofindvindingen. Hvis råstofindvindingen ikke udnyttes fuldt ud, skal den resterende del af vandløbet på matr.nr. 909, 910 og 1020 omlægges senest inden tilladelsen til råstofindvinding udløber.

Det er din pligt at oplyse eventuelle rådgivere og entreprenører om tilladelsens vilkår og indhold.

Baggrund og begrundelse

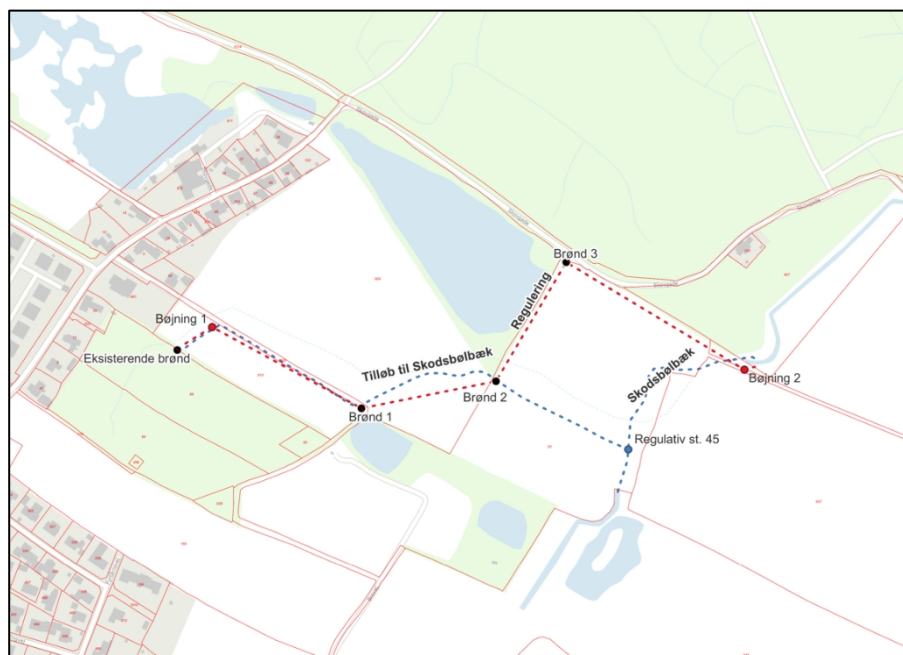
Projektet har til formål at muliggøre fortsat råstofindvinding i området og samtidig sikre afvandingen af de bagvedliggende arealer under og efter indvindingen.

Projektet omfatter omlægning af den rørlagte del af Tilløb til Skodsbølgårdsbæk, som i dag har en længde på ca. 480 meter og består af et Ø250 mm teglrør fra omkring 1948. Den eksisterende rørledning erstattes af en ny ledning på ca. 665 meter, som etableres med et Ø250 mm Wavin PVC glat, klasse S-rør, og med tre brønde på strækningen. Den eksisterende brønd ved indløbet bibeholdes, og udløbet til Skodsbølgårds Bæk ændres ikke.

På matr.nr. 53 omlægges rørledningen i et nyt tracé langs skellet, da arealet efterbehandles som sø og rekreativt område. På matr.nr. 909, 910 og 1020 følger rørledningen i hovedtræk det nuværende tracé (Se Figur 2).

Markdræn på matr.nr. 909 og 910 genetableres løbende og tilsluttes den nye rørledning. Reguleringen af det rørlagte vandløb gennemføres løbende i takt med den igangværende råstofindvinding.

Se bilag 1 for yderligere beskrivelse.

Figur 2: Oversigtskort med projektforslag.

Sønderborg Kommune begrundes tilladelsen med, at projektet ikke medfører væsentlige negative afvandingsmæssige konsekvenser i eller uden for projektområdet og ikke har nogen væsentlig miljømæssig påvirkning.

Afvandings- og miljømæssig vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil få afvandingsmæssige konsekvenser i området.

Kommunen vurderer, at projektet ikke har væsentligt påvirkning på de miljømæssige forhold ved vandløbet. Vurderingen tager hensyn til vandområdets miljømålsætning, arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Økonomi og ejendomsmæssige forhold

Ejendomsoversigt

Matrikler, der indgår i projektet, er oplistet i tabel 1.

Matrikel	Ejerlav	Ejer	Adresse
909	Egersund, Egersund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egersund
910	Egersund, Egersund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egersund
1020	Egersund, Egersund	Sønderborg Kommune	Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
53	Egersund, Egersund	A/S Carl Matzens Teglværker	Havnevej 44, 6320 Egersund

Tabel 1: Matrikler der er omfattet af projektet

Fordeling af udgifter

Ansøger afholder alle udgifter i forbindelse med projektet.

Øvrig lovgivning

Regulering af vandløb er omfattet af reglerne om VVM, da disse anlæg er optaget på bilag 2 (nr. 10, litra f) i miljøvurderingsloven³.

Projektet vurderes at være omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, nr. 13a, om ændringer eller udvidelser af allerede godkendte projekter, fordi formålet med projektet er, at muliggøre fortsat råstofindvinding i området og sikre råstoffer til drift og produktion af teglsten.

Reguleringsprojektet involverer to aktuelle tilladelser:

- Råstofindvinding på matr.nr. 53, Egersund Ejerlav, Egersund.
- Råstofindvinding på matr.nr. 909, 910 og 1020, Egersund Ejerlav, Egersund.

Den 30. oktober 2020 traf Region Syddanmark afgørelse om, at råstofindvinding på matr.nr. 53, Egersund Ejerlav, Egersund, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Den 8. november 2024 traf Region Syddanmark afgørelse om, at råstofindvinding på matr.nr. 909, 910 og 1020, Egersund Ejerlav, Egersund, heller ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

På baggrund af det ansøgte reguleringsprojekt har Region Syddanmark vurderet, at reguleringsprojektet ikke medfører en væsentlig ændring i forhold til de tidligere afgørelser. Projektet vurderes derfor ikke omfattet af kravet om miljøvurdering og er ikke VVM-pligtigt.

³ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 1. marts 2023 om miljøvurderinger

Sønderborg Kommune lægger Region Syddanmarks vurdering til grund og vurderer at, projektet er omfattet af Region Syddanmarks VVM-afgørelser og ikke kræver en ny VVM-screening. Region Syddanmarks afgørelser fremgår af bilag 3.

Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke skal udarbejdes en påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV arter eller danske rødlistearter i forhold til habitatbekendtgørelsen⁴.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Høring

Projektet har været fremlagt i 4 ugers offentlig høring i perioden fra den **25. juni 2026** til og med den **23. juli 2026**.

Projektet har samtidig været til udtalelse hos berørte myndigheder og organisationer.

I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser, bemærkninger og ændringsforslag til projektet. Sønderborg Kommune har ikke modtaget indsigelser til projektet i høringsperioden.

Sønderborg Kommune har modtaget et høringssvar Museum Sønderjylland.

Museum Sønderjylland fastholder tidligere udtalelse, givet til Region Syddanmarks høring af råstofindvindingen; Museet anbefaler frivillig undersøgelse forud anlægsarbejde på grund af høj risiko for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder.

Der sker som følge af Museum Sønderjyllands høringssvar ingen ændringer i denne afgørelse. Ansøger skal være opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet findes fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet i henhold til museumslovens⁵ § 27, Stk. 2 omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Sønderjylland.

Fordi der ikke er indkommet nogen indsigelser, ændringsforslag eller bemærkninger som er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, eller til ugunst for sagens parter, vurderer kommunen, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, og at afgørelsen kan træffes på det foreliggende grundlag. Der foretages derfor ikke en særskilt partshøring efter forvaltningslovens⁶ § 19.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1017 af 7. juli 2025 om museumsloven

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Ønsker du at klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt, det vil sige **senest den 14. september 2026**.

Se nærmere i bilag 1.

Har du spørgsmål til denne afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Ludvig Laus Dyremose
Telefon 27905494
ludy@sonderborg.dk

Bilag:

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Bilag 2. Ansøgning

Bilag 3. Region Syddanmarks VVM-screening

Afgørelsen sendt til:

I/S Lertranskøb v/ Peter Christensen: pc.lertrans@outlook.dk

Ejer af matr.nr. 909, 910, 1020 og 53 Egersund Ejerlav, Egersund

Ejer af matr.nr. 66, 69 og 907

Danmarks Naturfredningsforening: dnsoenderborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk –

tha@sportsfiskerforbundet.dk - sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet: lokalraad@friluftstraadet.dk - soenderborg@friluftstraadet.dk

Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk - soenderborg@dof.dk

Vandplejen A.N.A., Finn Petersen: finnmai@hotmail.com

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Afvandingsmæssige forhold

Den rørlagte vandløbsstrækning der ønskes omlagt, er ca. 480 meter og består af Ø250 mm teglrør fra omkring 1948. Det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk løber til Skodsbølgårdsbæk ved station 45 m.

Ved de nye forhold nedlægges den eksisterende rørledning over matr.nr. 53, og vandløbet føres i stedet i et nyt forløb langs skellet i den nordvestlige og nordlige del af matriklen. Den nye rørledning tilsluttes igen hovedledningen Skodsbølgårdsbæk ca. 10 m. før rørdløbet, svarende til ca. regulativ st. 152 m (Se Figur 1).

Stationering

Det offentlige vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er omfattet af regulativet "507 - Fælles Vandløbsregulativ for offentlige vandløb i Broager Kommune (1996)" fra april 1996.

Ifølge regulativets afsnit 3 og 4 erstatter fællesregulativet de hidtidige regulativer for de enkelte offentlige vandløb, idet vandløbenes forløb og skikkelse opretholdes i henhold til de hidtidige regulativer. Vandløbets skikkelse fremgår hverken af det gældende fællesregulativ eller af det seneste regulativ. Det fremgår af det forrige enkelregulativ, at det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk udløber i Skodsbølgårdsbæk ved station 45 m.

I denne tilladelse anvendes en projektstationering på baggrund af ansøgers opmåling samt vandløbsmyndighedens kontrolmålinger.

Reguleringsprojektet forlænger vandløbet med ca. 185 meter, jf. tabel 1

Vandføring

Der ændres ikke på indløbs- og udløbskoterne fra projektområdet. Den eksisterende brønd ved indløbet bibeholdes, og udløbet til den åbne del af Skodsbølgårdsbæk ændres ikke.

Den nye rørledning tilkobles hovedledningen ved udskiftning af et rørfag i samme dimension. Ifølge drænkort fra 1948 er vandløbet anlagt med et fald på ca. 3 ‰, og den nye rørledning etableres med tilsvarende dimension og fald. Projekteringen fremgår af tabel 1.

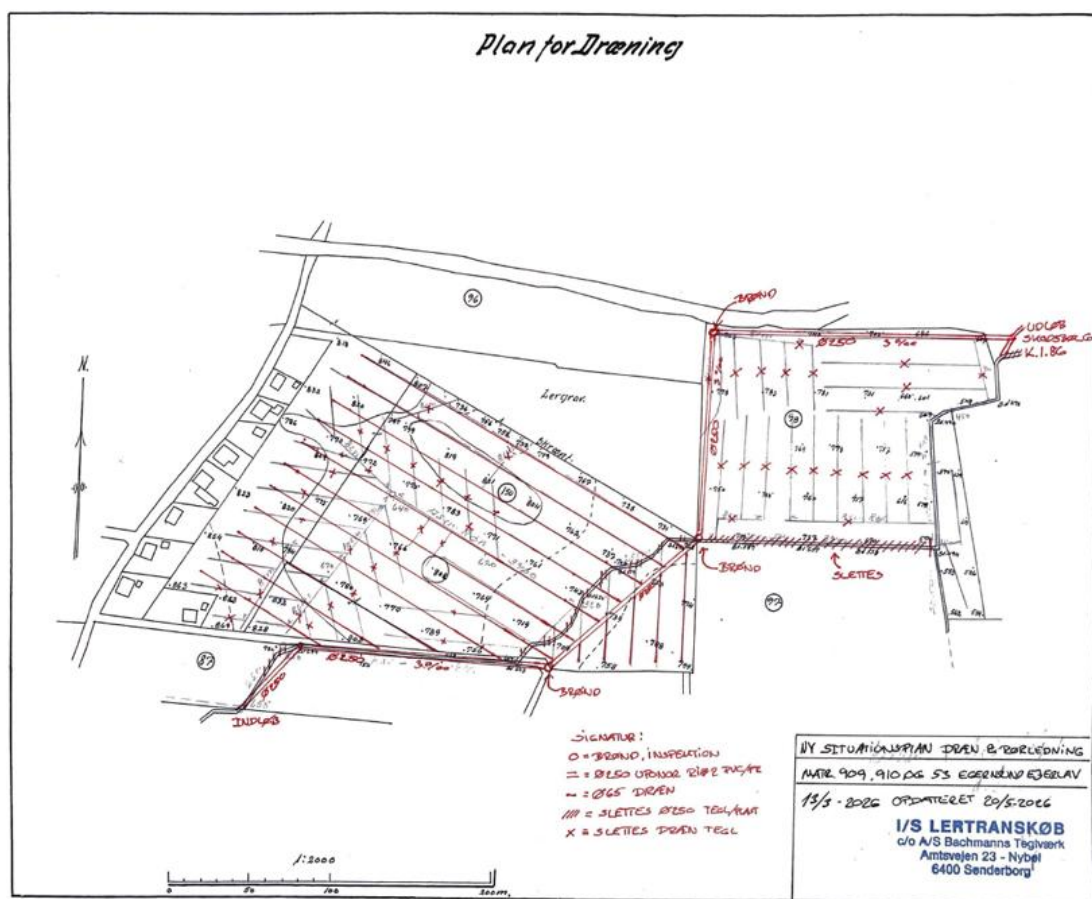
Ansøger har udført strømningsberegninger for fuldtløbende rør i både eksisterende og projekteret forhold. Beregningerne viser en vandføring på ca. 28 l/s i begge situationer.

Sønderborg Kommune vurderer, at den nye rørføring ikke vil være begrænsende for vandføringen gennem vandløbet.

Tabel 1. viser projekteringen af den nye rørledning med angivelse af stationering, koter, dimensioner og fald.

		Fra st. (m.)	Til st. (m.)	Afst. (m.)	Fra bundkote	Til bundkote	Rør dim.	Fald i %
Indløb rør	Bøjning 1	0	37	37,15	3,89	3,78	PCV ø250 mm	3,0
Bøjning 1	Brønd 1	37	198	161,13	3,78	3,29	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 1	Brønd 2	198	328	129,91	3,29	2,90	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 2	Brønd 3	328	458	130,20	2,90	2,51	PCV ø250 mm	3,0
Brønd 3	Bøjning 2	458	656	197,48	2,51	1,92	PCV ø250 mm	3,0
Bøjning 2	Tilslutning Skodsbølgårdsbæk*	656	666	9,79	1,92	1,89	PCV ø250 mm	3,0

*Svarende til ca. regulativ st.152 (Nyt tilslutningspunkt)

Figur 1: Viser detailkort over projektet med den eksisterende og projekterede rørføring samt brønde og tilslutningspunkt.

Projektet udføres etapevist i overensstemmelse med ansøgers graveplan, som består af 9 etaper. Graveplanen fremgår af ansøgningsmaterialet, bilag 2. På matr.nr. 53 omlægges rørledningen som en del af første etape, da omlægningen er nødvendig for den videre råstofindvinding. Ansøger har oplyst, at matr.nr. 53 efterbehandles som sø og rekreativt område. På matr.nr. 909, 910 og 1020 udføres reguleringen etapevist i takt med råstofindvindingen. Hvis råstofindvindingen ikke udnyttes fuldt ud, skal den resterende

del af vandløbet omlægges inden tilladelsen til råstofindvinding udløber den 25. april 2035.

For at opretholde vandføringen under arbejdet etableres der efter hver etape en midlertidig tilkobling mellem den nye og den eksisterende rørledning. Det kan i den forbindelse være nødvendigt at omlægge mindre dele af den eksisterende rørledning, så sammenkoblingen kan udføres korrekt. På den måde ledes vandet gennem rørledningen, indtil næste etape udføres.

Sønderborg Kommune stiller vilkår om, at midlertidige samlinger mellem ny og eksisterende rørledning skal udføres med egnede koblinger eller overgangsstykker, så samlingerne er tætte og sikrer frit gennemløb uden opstuvning eller erosion.

Der stilles derudover vilkår om, at de enkelte etaper opmåles efter udførelse. Ved råstofindvindingens afslutning, og senest inden tilladelsen til råstofindvinding udløber den 17. maj 2032, skal der fremsendes en samlet opmåling af det færdige reguleringsprojekt til vandløbsmyndigheden.

Projektet vurderes samlet set ikke at medføre afvandingsmæssige konsekvenser uden for de ansøgte matrikler.

Miljømæssig vurdering

Målsatte vandløb

Hverken Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk er målsatte vandløb i Vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget.

Projektområdet ligger i oplandet til det målsatte kystvand Nybøl Nor, som ligger ca. 730 meter nord for projektområdet. Nybøl Nor er målsat i vandområdeplanerne 2021-2027 efter genbesøget og skal opnå God økologisk tilstand og God kemisk tilstand.

På nuværende tidspunkt har Nybøl Nor samlet Ringe økologisk tilstand og Ikke-god kemisk tilstand. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er Ikke-god økologisk tilstand (Se tabel 2).

Tabel 2. Nuværende økologisk og kemisk tilstand for Nybøl Nor.

	Nuværende økologiske tilstand	Nuværende kemiske tilstand
Vandets klarhed	Ikke anvendelig	Ikke-god
Iltforhold	Ikke anvendelig	
Bunddyr (bentiske invertebrater)	Ukendt	
Fytoplankton (klorofyl)	Ringe	
Rodfæstede bundplanter	Ringe	
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god	
Samlet økologisk tilstand	Ringe	

Reguleringen omfatter omlægning af et eksisterende rørlagt vandløb. Der etableres løbende markdræn på matr.nr. 909 og 910, som tilsluttes den nye rørledning. Projektet medfører ikke ændrede vandføring i forhold til de nuværende forhold. Den samlede mængde markdræn, der tilsluttes rørledningen, reduceres i forhold til de eksisterende forhold, som følge af nedlæggelse af markdræn på hele matr.nr. 53. Projektet vurderes ikke at medføre øget tilførsel af næringsstoffer eller miljøfremmede stoffer til Nybøl Nor.

Projektet vurderes ikke at have betydning for kystvandets mulighed for at opnå målopfyldelse.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er ikke et beskyttet vandløb jf. naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

Den åbne del af vandløbet Skodsbølgårdsbæk lige nord for projektområdet er udpeget som beskyttet vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. Omkring den åbne del af vandløbet er der registreret fersk eng. I en afstand af ca. 5 meter fra den projekterede vandløbsregulering er der registreret mose langs projektområdets nordvestlige kant på matr.nr. 53. Syd for projektområdet er der registreret tre søer, hvoraf den nærmeste ligger ca. 7 meter fra den projekterede vandløbsregulering (Se Figur 2).

Figur 2: Oversigtskort over beskyttede naturtyper og vandløb jf. naturbeskyttelsesloven § 3

Udløbet til den åbne del af Skodsbølgårdsbæk ændres ikke. Den nye rørledning udføres i samme dimension som den eksisterende og vil have en tilsvarende vandføring som i dag. Reguleringen vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig påvirkning af det beskyttede vandløb eller de omkringliggende engarealer. Der foretages ikke gravearbejde inden for de beskyttede naturarealer. På grund af afstanden og projektets karakter, vurderes det ansøgte ikke at medføre en væsentlig påvirkning af mosen eller søerne.

Sønderborg Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturtyper og derfor ikke kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser² samt vores øvrige kendskab, vurderer vi, at der er tale om følgende

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 23. juni 2024 om lov om naturbeskyttelse.

² Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

arter: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse.

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermusene yngler og raster i ældre træer med hulheder og løs bark samt i udhuse. I projektet fældes der ikke træer eller ændres på bygninger, der vurderes at være yngle- og rasteområder for flagermus.

Odderen er tilknyttet vådområder og findes i stillestående som rindende vand og både i saltvand og ferskvand. Søer og moser med store rørskovsområder er især velegnede levesteder for odderen. Projektet vurderes ikke at have en væsentlig indflydelse på vandløbet og muligheden for at odderen kan bruge vandløbet som et yngle- og rasteområde.

Markfirben yngler typisk på solvendte skråninger med bar jord, sand og sparsom bevoksning. Om vinteren raster markfirben nedgravet i solvendte skråninger med veldrænede jorder. På lokaliteten findes ingen skråning, og arealet omfatter i øvrigt ikke terrænelementer eller områder, der vurderes at være egnede som levesteder for markfirben.

Stor vandsalamander lever om sommeren i rene vandhuller som oftest mellem 50 – 2.500 m². Om vinteren finder de vinterdvale i tilknytning til vandhullet gerne under grene, i jordhuller eller i selve vandhullet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller andre egnede rasteområder for stor vandsalamander.

Løvfrø yngler gerne i lavvandede vandhuller og vådområder som udtørre om sommeren. Løvfrøen raster typisk i brombærbuske, levende hegn og skovbryn. På lokaliteten findes der ikke lavvandede vandhuller eller vådområder. Derudover påvirker projektet ikke brombærbuske og levende hegn i tilknytning til egnede yngleområder.

Spidssnudet frø forekommer i moser på enge og fugtige steder i skove. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder fra små vandhuller til store søer og fra overskyggede ellesumpe til lysåbne vandhuller. Ynglesuccesen er afhængig af, at der i tilknytning til ynglevandhullet kan findes enge eller moser, hvor ynglet kan finde føde. Arten raster nær ynglestedet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller dertil knyttede enge og moser.

Strandtudse foretrækker lysåbne tidsvise våde vandhuller og bredden langs større næringsfattige søer. Langs de indre danske kyststrækninger foretrækker strandtudsen særligt afgræssede strandenge og fugtige lavninger omkring kystlaguner. Yngle- og rasteområder dækker normalt samme område. Projektet påvirker ikke vandhuller eller strandenge og lavninger omkring kysten.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

Danske rødlistearter

Rødlisten er en liste over plante- og dyrearter, som er forsvundet i nyere tid, i fare for at forsvinde, eller sjældne. Oversigten i tabel 3 omfatter registrerede fund af rødlistede plante- og dyrearter inden for en radius af ca. 500 meter fra projektområdet. Søgningen er foretaget den 2. juni 2026 på Arter.dk.

Tabel 3. Oversigt over registrerede fund af rødlistede plante- og dyrearter

Dansk navn	Bilag IV	Rødlistet kategori	Fredet
Troldand	Nej	Næsten truet (NT)	Ja
Isfugl	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Sortspætte	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Grønspætte	Nej	Sårbar (VU)	Ja
Topmejse	Nej	Næsten truet (NT)	Ja
Jordbær-Potentil	Nej	Næsten truet (NT)	Ja

Reguleringsprojektet bliver anlagt på åben mark. Flere af de rødlistede arter kan potentielt bruge arealet som fourageringssted, det er dog ikke egnet som hverken yngle eller rastested for nogen af de listede arter i tabel 3. Det vurderes at projektet ikke vil påvirke områdets potentiale som fouragerings areal i hverken under eller efter anlægsperioden, da der er tale om en meget lille del af det samlede areal og at reguleringen foregår i korte etape i takt med råstofindvindingen.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektet er omfattet af bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter og planer kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Dette gælder også, selvom projektet finder sted uden for Natura 2000-områder, da det kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Projektområdet ligger ikke i umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsarområder.

Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. H173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als og fuglebeskyttelsesområde F64 Flensborg Fjord og Nybøl Nor, som ligger ca. 730 meter nord for det ansøgte projekt. Fra projektområdet er der en hydrologisk forbindelse til Nybøl Nor via vandløbet Skodsbølgårdsbæk.

Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper og/eller dyrearter (se tabel 4).

Tabel 4. Naturtyper og arter der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H173	
Naturtyper	Bugt
	Rev
	Sandbanke
Arter	Marsvin
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. F64	
Fugle	Edderfugl

De udpegede naturtyper i Natura 2000-området Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er særligt følsomme over for bl.a. bundslæbende fiskeri. Marsvin og edderfugl kan forekomme som bifangst i garnfiskeri og er desuden følsomme over for ændringer i naturtyperne. Projektet påvirker ikke naturtyperne i udpegningsgrundlaget. Projektet omfatter ikke ændringer af hydrologien til Natura 2000-området. Der udledes hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med anlægsarbejdet.

Projektet omfatter heller ikke støj, belysning eller andre aktiviteter, som kan medføre væsentlige gener for arter eller fugle på udpegningsgrundlaget. På den baggrund vurderer Sønderborg kommune, at projektet hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil forringe levevilkårene for de arter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Økonomi

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forbindelse med projektet.

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb, det vil sige **senest den 14. september 2026**.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-Login. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du vil få besked.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. Betingelserne for at blive fritaget kan ses her:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

Projektbeskrivelse for Ændring af Vandløb

Titel: Rørlagt Vandløb – Skodsbølgårds Bæk

Projektleder: Peter Christensen

Projektansvarlig: I/S Lertranskøb

Dato: 16. marts 2026

Geografisk placering: Matrikel 909, 910 og 53, Egernsund ejerlav

1. Baggrund

Den overordnede begrundelse for omlægning er at sikre råstoffet i området og dermed teglproduktionen.

Nuværende tilstand:

Det eksisterende rørlagte vandløb er af ældre dato - ca. 1948 - og består af teglrør, som flere steder er blevet midlertidigt repareret. Der er uklarhed omkring rørenes tilstand, hvilket indebærer en risiko for utilstrækkelig afvanding og potentiale for sammenfald af rørene. Den nuværende rørledning sikrer i en grad det bagved liggende land samt dræner matriklerne 909, 910 og 53, og der er dokumenteret at de tidligere interimistiske reparationer på rørledningen kan svigte. (Se drænkort fra 1948 i **Bilag 2**)

Behov for projektet:

Det eksisterende, ca. 480 meter lange, rørlagte vandløb er beliggende i et område med ler forekomster og hvor der er tildelt tilladelse for råstofs indvinding. Rørledningen er af ældre oprindelse og ligger terrænnært. Terrænet vil reduceres med 0,70m efter endt tilladte ler indvinding i området matr. 909/910 og vil på matr. 53 medføre risiko for at blotlægge rørledning. I øjeblikket er rørledningen svær at inspicere og vedligeholde, hvilket også taler for en omlægning og udskiftning. Ved omlægningen vil det sikre afvanding af det bagvedliggende land, og sikre drænage for den videre landbrugsdrift på matrikel 909 og 910, samt råstofindvinding på matrikel 53. Projektet vil ikke have indvirkning på fauna eller habitat i området, da de eksisterende forhold forbliver uændrede. (Se kort i **Bilag 1**)

2. Projekt mål

Hovedmål:

At sikre leret/råstofferne til den videre produktion af teglsten. Samt at etablere en ny rørledning som samtidig forbedrer vandløbets funktionalitet med mulighed for regelmæssig inspektion og vedligehold.

Delmål:

- Sikre råstofs indvinding i området.
 - Forbedre vandløbets flow ved udskiftning af gamle og potentielt skadede rør.
 - Reducere risikoen for oversvømmelser i området.
 - Forbedre vandkvaliteten ved at reducere erosion og sedimentation i vandløbet.
 - Drænage af matr. 909 og 910 (se kort **Bilag 1**)
-

3. Projektbeskrivelse**Ændringer i vandløbets forløb:**

Vandløbet vil forblive rørlagt med ny ø250 og følge nærmest samme nuværende placering på matr.909/910, men rørledningen på matrikel 53 vil blive omlagt for at sikre korrekt afvanding og understøtte råstofindvindingen i området. Den nye rørføring vil følge skellet mod vest og nord, og udløbet vil forblive uændret. (Se kort i **Bilag 1 og bilag 7, for flow**)

Metoder og teknikker:

Arbejdet med omlægning og erstatning af rør udføres ved opgravning med gravemaskiner, hvor de lovbestemte afstande til skel overholdes. Udførslen/udskiftningen vil ske etapevis. Det nye rørforløb er angivet på Bilag 1-situationsplan.

Matr. 53 vil efter endt indvinding blive efterbehandles til rekreativt område med sø/søer. Disse vil opstå som følge af den dybe forekomst af gulbrændende ler i området. Den eksisterende rørledning, som i dag krydser området, nedlægges og omlægges langs skel mod vest og nord. Den eksisterende sammenkobling sløjfes og erstattes med et rørstykke. Se også **bilag 1 og Bilag 9**. Omlægningen på matr.53 vil være første etape og udføres som ét samlet stræk.

På matr. 909/910 vil udskiftning af rørledning ske i takt med den sæsonvise fremadskridende indvinding af rødbrændende ler. Ved sæsonafslutning vil rørledning skiftes svarende til stykket/bredden af det indvundne areal. Dernæst kan arealet dræneres og tilbageleveres til lodsejer til landbrugsdrift.

Ved afslutning af hver etape sikres fortsat afvanding fra bagved liggende land ved en midlertidig tilkobling på den eksisterende rørledning.

På den nye rørledningsstrækning etableres 3 stk. inspektionsbrønde samt nødvendige bøjninger, som sikrer et jævnt og konstant flow, uden væsentlige ændringer at udløbet i Skodsbølgårds Bæk. (Se beregning i **Bilag 7**)

Den eksisterende brønd ved indløb bevares, den nye rørledning tilkobles brønden og det eksisterende udløb i skodsbølgårds bæk. Derudover tilkobles den eksisterende rørledning løbende fra øst mod vest rørledning før udløb.

Der er i projektet taget højde for faktorer som landbrugsdrift, drænforhold mv. samt etableringsdybden af den nye rørledning. **Bilag 9** viser koter på rørledning, nuværende terræn og fremtidigt terræn. **Bilag 5** er ligeledes retvisende og supplerende for rørlednings forløb i nuværende terræn.

Terrænnændringer i forbindelse med råstofs indvinding vil alene finde sted på strækningen fra indløbet til 2. brønd. Herefter vil rørledningen være placeret i uændret terræn som følge af gældende regler for råstofindvinding nær skel.

Tidsplan:

Efter modtagelse af nødvendige tilladelser vil omlægningen på matrikel 53 blive udført som første etape, hvilket er afgørende for den videre råstofindvinding. Den efterfølgende omlægning på matriklerne 909 og 910 vil blive udført i etaper, parallelt med efterbehandlingen her af. Etapeinddelingen af arbejdet er illustreret i **Bilag 8**.

Projektet vil senest afsluttes ved ophør af tilladelsen for råstofs indvinding på matr. 909/910 d.17. maj 2032.

4. Miljøvurdering

Miljøpåvirkning:

Projektet forventes ikke at medføre væsentlige miljømæssige konsekvenser. Der er udarbejdet et VVM-skema, som er vedhæftet. (Se **Bilag 10**)

Bæredygtighed:

Projektet vil sikre en langsigtet bæredygtig løsning for afvandingen, samtidig med at de økologiske processer og biodiversiteten i området bevares.

Risiko:

Der vil blive taget særlige forholdsregler for at sikre en etapevis tilslutning af den eksisterende rørledning, således at flowet opretholdes under omlægning/udskiftning. Se også beregninger for flow Bilag 7.

Affaldshåndtering:

Gamle og overskud af rør, teglrør eller plast, som fjernes i forbindelse med arbejdet, håndteres af entreprenøren(kloakmester) for projektet

5. Økonomi og Finansiering

Budget og finansiering:

Projektet vil blive fuldt finansieret af I/S Lertranskøb, herunder alle omkostninger relateret til udstyr, arbejdskraft.

Fremtidig vedligeholdelse vil overdrages til Sønderborg kommune ved afslutning af projektet.

6. Interessenter

Interessenter:

Lodsejer er informeret og der forelægger fuldmagt til I/S Lertranskøb for håndtering af projektet. (Se **Bilag 6**)

Samarbejdspartnere:

Kloakmester MLS eller Fiskbæk Entreprise(kloakmester) vil være involveret som samarbejdspartnere i forbindelse med udførelsen af arbejdet.

7. Godkendelser og Lovgivning

Lovgivning:

Projektet vil blive gennemført i overensstemmelse med gældende bestemmelser.

Tilladelser:

Der skal opnås tilladelse fra Sønderborg Kommune for at realisere projektet, sikre lodsejere den nødvendige dræning og råstofindvinding.

8. Konklusion

Projektet vil sikre råstoffet i området samtidig også en effektiv og langsigtet løsning for afvanding af det bagved liggende land og de berørte matrikler. Herunder samtidig medføre at råstofindvindingen kan fortsætte uforstyrret. Projektet vil ikke medføre negative miljøpåvirkninger, og det vil blive gennemført med fuld økonomisk finansiering fra I/S Lertranskøb.

Ansøgning om regulering af vandløb

Oplysninger om ansøger

Navn	I/S Lertranskøb Att. Peter Christensen
Adresse	Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg
E-mail adresse	Pc.lertrans@outlook.dk
Telefon nummer	23109140

Om vandløbet

Vandløbets navn	Skodsbølgårds bæk (i forlængelse her af – bagudrettet)
Er vandløbet offentligt?	Ja
Er vandløbet beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3?	Ikke den rørlagte del som der er tale om, men Skodsbølgårds bæk er.
Er vandløbet åbent eller rørlagt?	Rørlagt

Om reguleringsprojektet

Formål
Hovedformålet med en omlægning af det rørlagte vandløb er at sikre råstofferne i området til den videre drift og produktion af teglsten. Samtidig vil der med omlægning fokuseres på at sikre den eksisterende afvanding af det bagvedliggende land under og efter endt indvinding af henholdsvis rødbrændende ler på matr. 909 og 910 Egersund Ejerlav samt sikring af afvanding efter endt indvinding af gulbrændende ler på matr.53 Egersund Ejerlav.

Beskrivelse (ligges evt. som bilag)
Se Bilag : "Projektbeskrivelse"

Begrundelse
Pga. af ler indvinding vil terrænet gennemsnitlig reguleres med -0,70 m. Derfor vil en omlægning sikre afvanding af det bagved liggende land og at der videre kan drives landbrug på matrikel 909 og 910 samt at sikre tilladte indvindingen af råstoffer til den traditionelle teglproduktion i området. Matrikel 53 vil efterbehandles til sø og rekreativt område og derved vil en del af den nuværende rørlednings placering ikke kunne opretholdes. Se ny situationsplan – Bilag 1

--

Lodsejere der berøres af anlægsprojektet, inkl. lodsejere der vil opleve afvandingsmæssige ændringer		
Ejer	Adresse	Matrikelnr., ejerlav og sogn

Reguleringen gælder	
Fra station	
Til station	

Projektkort	
Oversigtskort vedlagt (Obligatorisk)	Ja
Detalkort vedlagt (Obligatorisk)	Ja

Brug evt. digitale kort på Sønderborg Kommunes hjemmeside: webkort.sonderborg.dk og vælg evt. profilen "Natur og Fritid" i kortets øverste venstre hjørne. I kortet kan du lave skitsetegninger, som kan printes til pdf.

Vandløbets nuværende tilstand på projektstrækningen

Rørlagte vandløb	
Rørenes diameter	Ø250
Rørenes alder og tilstand	Efter optegninger 1948 Tilstand: Dårlig med brud og interimistiske reparationer
Rørtype	Tegl
Fald	Ifølge kort fra 1948 3 o/oo
Brønde	Ingen eksisterende brønde på strækningen. Kun ved indløb!
Andet	

Åbne vandløb

Bundbredde	-
Brinkanlæg (eks 1:1,5)	-
Bundmateriale	-
Fald	-
Andet	Længde 480m

Vandløbets fremtidige tilstand på projektstrækningen

Rørlagte vandløb	
Rørenes diameter	Ø250
Rørtype	PVC/PE Uponor rib2
Fald	3 o/oo
Brønde	Eksisterende brønd ved indløb bibeholdes. Der etableres 3 inspektionsbrønde på strækning i forbindelse med bøjning Se bilag
Andet	
Længde på reguleringen	665 m indmålt med GPS se bilag 1 og 5

Line	
Slope distance	665.658 m
2D distance	665.511 m
< Point to point: udleeb - udleeb1 >	
Direction	253.59019°
Slope distance	9.790 m
2D distance	9.674 m
Height difference	1.498 m
Grade	15.480%
Delta E	-9.280 m
Delta N	-2.733 m

Åbne vandløb	
Bundbredde	-
Brinkanlæg (eks 1:1,5)	-
Bundmateriale	-
Fald	-
Andet	-
Længde på reguleringen	-

Vurdering af projektets afvandingsmæssige konsekvenser

Hvilke afvandingsmæssige konsekvenser får projektet?	
Vil projektet medføre forøget risiko for oversvømmelse? (Opstrøms, nedstrøms eller på strækningen)	Omlægningen vurderes ikke at være risikobetonet. Der vil gennem hele udskiftningsprocessen blive sikret frit løb for afvanding. Dette opretholdes ved, at de nye rør midlertidigt tilsluttes den eksisterende ledning under arbejdet - step by step. Den nye rørledning udføres i samme dimension som den eksisterende, men vil give en mere sikker løsning for de bagvedliggende arealer, idet ledningen bliver ny og fuldt funktionsdygtig. Den nuværende ledning er derimod interimistisk repareret og sammensat, hvilket medfører risiko for sammenfald.
Vil projektet medføre forøget risiko for erosion af vandløb og brinker? (Opstrøms, nedstrøms eller på strækningen)	Nej, påvirkningen vurderes at være minimal, da vandmængden ikke øges – tværtimod. I dag tilføres rørledningen dræn fra ca. 3.730 m markdræn, hvilket reduceres til ca. 2.295 m markdræn, idet dræn på matr. 53 sløjfes i forbindelse med indvinding af gult brændende ler. Området efterbehandles efterfølgende til rekreative formål med sø og øvrige naturelementer.
Vil projektet påvirke afvandingen af arealer beliggende opstrøms, nedstrøms eller på strækningen?	Nej – den gamle rørledning vil erstattes af nye rør i samme dimension ø250 og der vil ikke tilsluttes andet end mark dræn fra matr. 909 og 910. se. Bilag 1

Økonomiske forhold

Udgifter til anlægsprojektet	
Prisoverslag (Inkl. moms)	Materialer: Se projektbeskrivelse <u>kr</u>
	Arbejde: _____ <u>kr</u>
	Konsulent: _____ <u>kr</u>
	Erstatninger: _____ <u>kr</u>
	IALT: Afventer pris fra Entreprenør <u>kr</u>

Fordeling af anlægsudgifter (både for offentlige og private vandløb)			
Der skal udarbejdes en partsfordeling for afholdelse af anlægsudgifterne, som skal godkendes af samtlige parter jf. partserklæring, som vedlægges ansøgningen.			
Ejer	Adresse	Matrikelnr., ejerlav og sogn	Antal parter (%)
		Se projektbeskrivelse	

Fremtidig vedligeholdelsesfordeling (kun ved private vandløb)			
Der skal udarbejdes en partsfordeling for den fremtidige vedligeholdelse af vandløbet, som skal godkendes af samtlige parter jf. partserklæring, som vedlægges ansøgningen.			
Ejer	Adresse	Matrikelnr., ejerlav og sogn	Antal parter (%)
		Se projektbeskrivelse	

Forventet tidsplan	
Start	2026
Slut	Senest ved udløb af vores Tilladelse for råstofs indvinding matr. 909/910 17. maj 2032

Partserklæringer

Der skal vedlægges partserklæringer, som dokumentation for, at samtlige parter er indforstået med projektet, anlægsudgiftsfordelingen og den evt. fremtidige vedligeholdelsesfordeling

Partserklæringer vedlagt	Antal 2
---------------------------------	---------

Øvrige bemærkninger
Vedlagt bilag: Projektbeskrivelse samt: Bilag 1: Ny situationsplan Bilag 2: Gammelt drænkort 1948 Bilag 3: GPS kort m. ny Ø250 Bilag 4: Tabel dræn før/nu Bilag 5: Terræn skitse m. nyt rør Bilag 6: Fuldmagter Bilag 7: Beregning af flow Bilag 8: Kort over etaper Bilag 9: Forløb og koter Bilag 10: vvm skema.

Ansøgers underskrift	
Dato 16.03.2026	Underskrift: I/S Lertranskøb

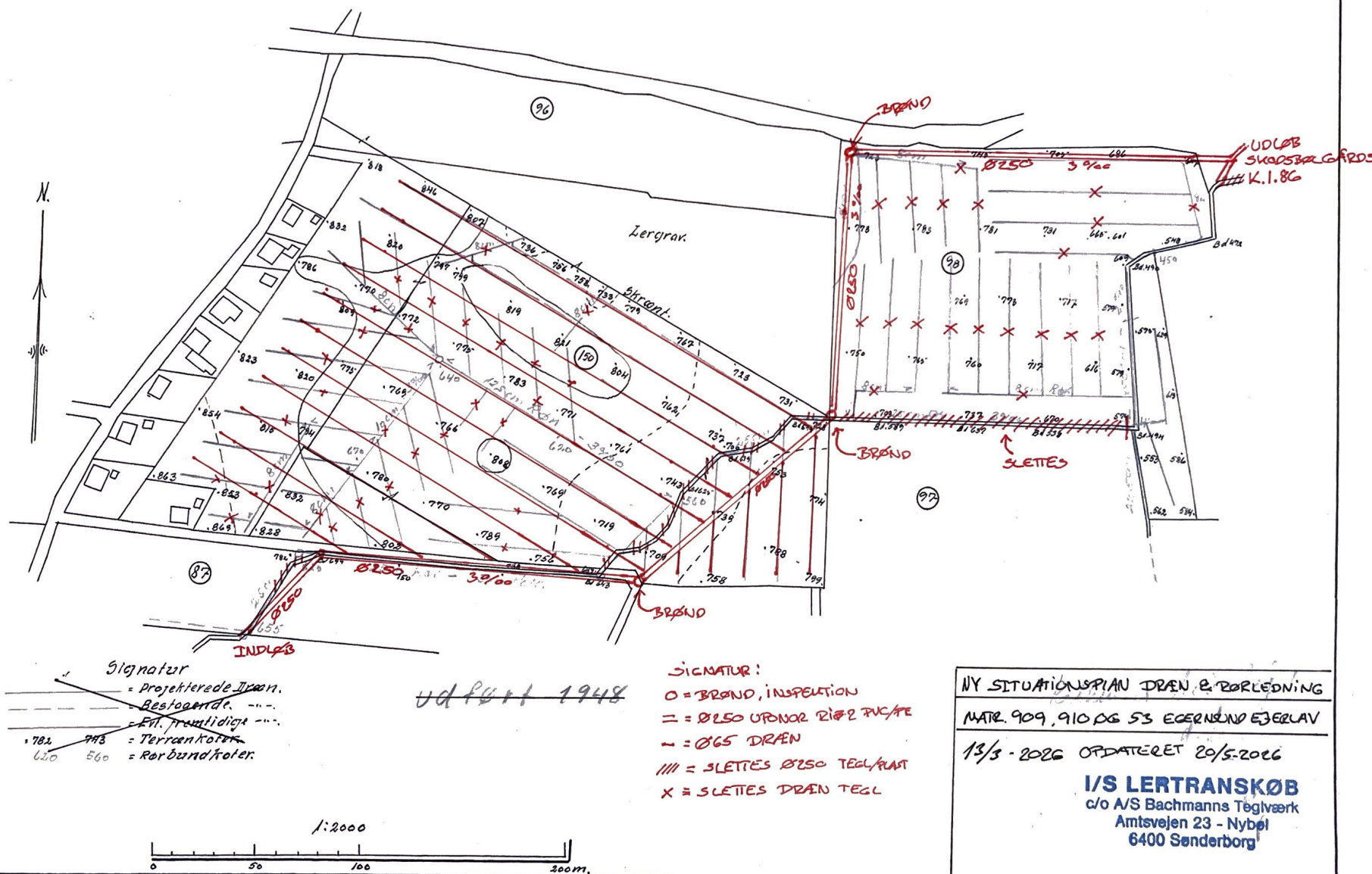
Ansøgningen med vedlagte bilag (inkl. kort og partserklæringer) sendes til Sønderborg Kommune, Vand og Natur, via post eller E-mail.

Plan for Draining

hos

Teglværksejer A. G. Møller - Egersund.

~~Broager Sogn - Sønderborg Amt.~~

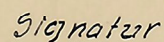
NY SITUATIONSPIAN DRAN & BORLEDNING

MATR. 909, 910 OG 53 EGERND OG EGERLAV

13/3-2026 OPI DATUM ET 20/5-2026

I/S LERTRANSKØB

c/o A/S Bachmanns Teglværk
Amtsvejen 23 - Nybøl
6400 Sønderborg

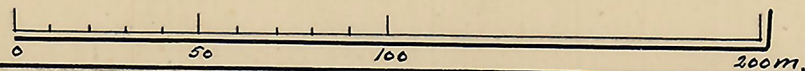

- = Projekterede Iræen
- = Bestaaende. ---.
- = Evt. fremtidige ---.
- = Terraen koter.
- = Rør bund koter.

Udferst 1948

Kalther es herzig Leget
d. 2/12. 48.
J. J. J.

1:2000

Created	
pc.lertrans@outlook.dk	
11 Mar 2026 • 10:31	
Line	
Slope distance	665.658 m
2D distance	665.511 m
< Point to point: udløb eksisterende rør - bøjning eksisterende rør >	
Direction	253.59019°
Slope distance	9.790 m
2D distance	9.674 m
Height difference	1.498 m
Grade	15.480%
Delta E	-9.280 m
Delta N	-2.733 m

Bilag 3 GPS kort m. ny Ø250

I/S Lertranskøb 16.03.2026

Bilag 4

Tabel dræn før/nu

Anskueliggørelse af hvor mange meter dræn der er eksisterende og tilføres rørledningen på matriklerne 909,910 og 53 Egersund Ejerlav - kontra ønske om mængde af ny dræn.

matr.909,910	matr. 53	ny matr.909,910
230	60	235
230	40	230
70	40	225
60	40	220
315	50	215
75	90	210
115	100	205
80	100	180
80	70	140
60	40	125
90	80	90
30	70	70
30	70	55
110	30	45
200	60	35
40	70	15
60	70	
80	60	
80	60	
80	60	
80	90	
75		
50		
60		
2380	1350	2295

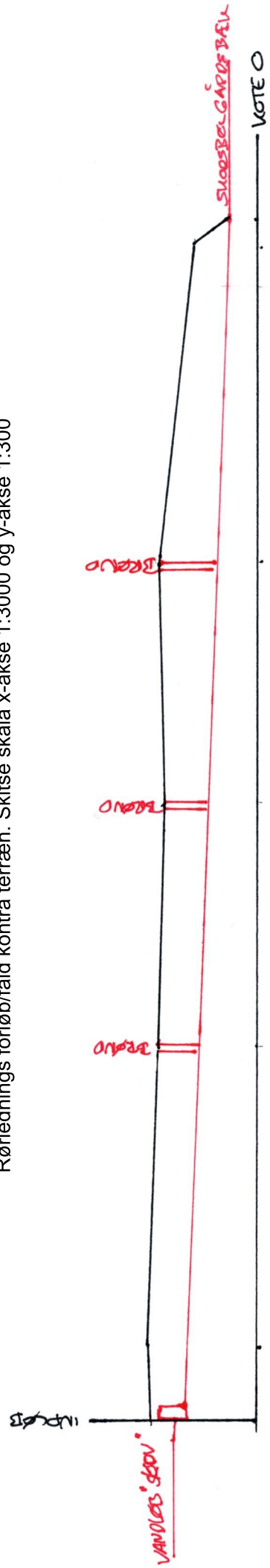
Der ses en tydelig reducere af vand mængde der til føres rørledningen ø250

Antal meter fremkommer af kort bilag 2 kontra kort bilag 1!

REV. Bilag 5 Terræn skitse m. nyt rør Ø250 og inspektionsbrænde

Rørlednings forløb/fald kontra terræn. Skitse skala x-akse 1:3000 og y-akse 1:300

Fuldmagt

Til brug for sagen vedr. markdræn og rørlagt vandløb på matr. 909 og 910 Egersund Ejerlav,
Egersund

Fuldmagtsgiver:

Henning Gefke Hansen

CPR: 080162

Skovgade 23, 6320 Egersund

Fuldmagthaver:

Peter Christensen, I/S Lertranskøb

CPR: 860378 -

Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg

Fuldmagtens omfang:

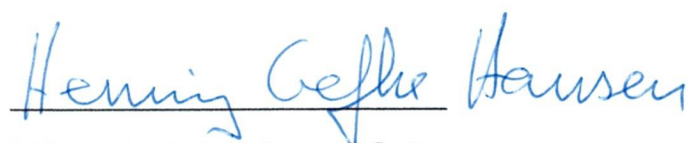
Undertegnede Henning Gefke Hansen, Skovgade giver hermed fuldmagt til Peter Christensen fra I/S Lertranskøb til at repræsentere mig i alle forhold vedrørende sagen vedr. etablering af mark dræn og omlægning af rørlagt vandløb på matr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund. Dette inkluderer, men er ikke begrænset til, eventuel ansøgning af aktindsigt, korrespondance med kommunen samt region syd og modtagelse af enhver relevant information vedrørende sagen.

Gyldighedsperiode:

Denne fuldmagt træder i kraft dags dato og er gyldig indtil sagen er afsluttet, eller indtil den tilbagekaldes skriftligt af fuldmagtsgiver.

Dato og underskrift:

Dato:

Fuldmagtsgiver: Lodsejer Henning Gefke Hansen

Fuldmagthaver: Peter Christensen, I/S Lertranskøb

Fuldmagt

Til brug for sagen vedr. rørlagt vandløb på matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund

Fuldmagtsgiver:

Peter Matzen, Matzen Tegl

CPR: 140302 [redacted]

Teglværksvej 14, 6300 Gråsten

Fuldmagthaver:

Peter Christensen, I/S Lertranskøb

CPR: 260378 [redacted]

Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg

Fuldmagtens omfang:

Undertegnede Peter Matzen, Matzen Tegl giver hermed fuldmagt til Peter Christensen fra I/S Lertranskøb til at repræsentere mig i alle forhold vedrørende sagen vedr. omlægning af rørlagt vandløb på matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Dette inkluderer, men er ikke begrænset til, eventuel ansøgning af aktindsigt, korrespondance med kommunen samt region syd og modtagelse af enhver relevant information vedrørende sagen.

Gyldighedsperiode:

Denne fuldmagt træder i kraft dags dato og er gyldig indtil sagen er afsluttet, eller indtil den tilbagekaldes skriftligt af fuldmagtsgiver.

Dato og underskrift:

Dato:

Fuldmagtsgiver: Peter Matzen, Matzen Tegl

Fuldmagthaver: Peter Christensen, I/S Lertranskøb

Bilag 7 - Beregning af flow

Eksisterende:

Strømningsberegninger på fuldt løbende rør

Diameter	Ø250 Beton (tegl)	0,25	m
Ruhed k	Andre forhold 4	4	mm
Vandspejlsfald		3	o/oo
Vandføring Qf		28,01	l/s
Vandhastighed		0,571	m/s

Ny rørledning:

Strømningsberegninger på fuldt løbende rør

Diameter	Ø250 Wavin PVC glat, kl. S	0,2354	m
Ruhed k	PVC, vf>1m/s	1,5	mm
Vandspejlsfald		3	o/oo
Vandføring Qf		28,00293	l/s
Vandhastighed		0,643429	m/s

Bilag 9 Forløb og koter

		Fra st. (m.)	Til st. (m.)	Længde	Fra bundkote	Til Bundkote	Bundbredde	Fald %	Terrænkote
Indløb rør	Bøjning 1	0	37	37,15	3,89	3,78	ø250 mm	3	
Bøjning 1	Brønd 1	37	198	161,13	3,78	3,29	ø250 mm	3	5,723 Bøjning 1
Brønd 1	Brønd 2	198	328	129,91	3,29	2,9	ø250 mm	3	5,1301 Bøjning 2 (brønd)
Brønd 2	Brønd 3	328	458	130,2	2,9	2,51	ø250 mm	3	4,998 Bøjning 3 (brønd)
Brønd 3	Bøjning 2	458	656	197,48	2,51	1,92	ø250 mm	3	5,217 Bøjning 4 (brønd)
Bøjning 2	Udløb rør	656	666	9,79	1,92	1,89	ø250 mm	3	3,454 Bøjning 5

	Terrænkote	Ler indvin	Rør ø250 kote	Diff i meter	Dræn rør i dybde under terræn
Bøjning 1	5,723	5,023	3,78	1,243	0,8
Bøjning 2	5,1301	4,43	3,29	1,14	0,8
Bøjning 3	4,998	4,298	2,9	1,398	0,8

Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 1001820681

Klima og Ressourcer
Kontaktperson:
Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201970
Dato: 17. Maj 2022
Sagsnr.: 20/4721

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af gulbrændende ler gældende til den 17. maj 2032 på matr.nr. 53 Egersund Ejerslav, Egersund i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	5
1.3	Ejerforhold	5
2	Sagens baggrund	6
2.1	Ansøgningens indhold	6
2.2	Beskrivelse.....	6
3	Vilkår	7
3.1	Omfang	7
3.2	Drift.....	8
3.3	Adgangsforhold og afstande	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	12
3.5	Efterbehandling m.m.....	13
4	Generelle bestemmelser.....	14
5	Sikkerhedsstillelse	16
6	Ansøgningsprocessen.....	17
6.1	Myndighedshøring	17
6.2	miljøvurderingsloven.....	20
6.3	Partshøring	20
7	Regionens vurdering af sagen.....	23
7.1	Lovgrundlag	23
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	23
8	Klagevejledning og underretning.....	29
8.1	Klagevejledning	29
8.2	Underretning om afgørelsen.....	30
9	Bilag	31
	Bilag 1 Oversigtskort.....	32
	Bilag 2 Graveplan	33
	Bilag 3 Efterbehandlingsplan	34

Bilag 4 Efterbehandlingsplan.....	35
Bilag 5 VVM-screening	37

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har Region Syddanmark vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2016 og 2020.
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- Sønderborg Kommunes høringssvar af 31. marts 2020, angående Skodsbølgårdbæk
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ ler årligt på 3,4 ha af matr.nr. 53 Egersund Ejerslav, Egersund i Sønderborg Kommune. Se oversigtskort herunder:

Oversigtskort over området.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse, eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsarealet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af råstofmyndigheden i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. råstoflovens § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til, at indvindingen påbegyndes, herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet, før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsarealet jf. vilkår.
- Dispensationer og tilladelser udenfor samordningspligten:
 - Vejadgang skal være etableret jf. kommunal tilladelse

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står ansøger Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund som ejer af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 10.000 m³ gulbrændende ler på 3,4 ha af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund.
- Der forventes at indvinde til ca. 3,5 meter under terræn og 0 meter under grundvandsspejlet.
- Det åbne gravefelt er på ca. 0,6 hektar for hver graveetape.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2020.
- Driftstiderne vil være kl. 6.00-17.00 på hverdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til brænding af tegl på teglværk.
- Til indvindingen anvendes følgende maskiner: 1 stk. gravemaskine.
- Der vil ikke blive anvendt vand til vask af råstofferne.
- Affald som bortskaffes på værksted, ikke i råstofgraven, og sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.
- Adgangen til råstofgraven sker ad Brovej, der er grusvej nærmest råstofgraven og landevej længere væk fra råstofgraven.

2.2 Beskrivelse

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding af gulbrændende ler til tegl i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.

Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016 og 2020. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år.

Indvindingen begynder i den nordøstlige ende af det ansøgte areal og slutter i den sydvestlige ende af arealet. Der indvindes i hele markens bredde i bræmmer af 40 meters bredde. Først skræbes muld af en bræmme og lægges i depot, hvorefter råstoffet indvindes. Dernæst lægges muld tilbage på bræmmen, og der indvindes fra en ny bræmme. Der indvindes ca. 3 uger om året.

Indvindingen vil foregå med 1 gravemaskine, der også lægger råstoffet på lastbiler. 4 lastbiler vil hver køre 18-20 læs pr. dag, dvs. der vil ske bortkørsel af 72-80 lastbiler pr. dag eller 144-160 ind-

og udkørsler pr. dag i ca. 3 uger om året. Der er ikke yderligere maskiner og materiel på det ansøgte areal. Gravemaskine tankes på nærmeste tankstation.

Der søges om følgende driftstider: Mandag-fredag kl. 6.00-17.00.

Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstoftilladelse.

Der forekommer ikke støvgener fra selve gravningen, da leret ikke udtørre. Støv fra grusvejen Brovej dæmpes ved vanding, hvor vand tilkøres af entreprenør.

Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op. Den afrømmede muld bliver solgt, og lægges derfor ikke tilbage på arealet.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 10.000 m³ ler.
3. Indvindingen skal ske indenfor det på bilag 1 indtegnede område (herefter kaldet indvindingsareal). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
4. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Syddanmark. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
5. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.

6. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1. stk. gravemaskine. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.
7. Region Syddanmark skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
8. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

9. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding, udlevering og læsning: Mandag-fredag kl. 7.00-18.00.
- b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.

10. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsarealet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Mandag – fredag	06.00 – 07.00	40 dB (A)
Andre tidspunkter		Lukket

Det maksimale støjniveau (peak) må i alle dage i tiden fra kl. 22.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

11. Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere, at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger.

12. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af rystelser og vibrationer eller særlige lydmønstre inkl. impulsstøj, som efter råstofmyndighedens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Råstofmyndigheden vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende vejledende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau).

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz)	Infralyd (G-vægtet lydniveau)
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

13. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger og dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af akkrediteret laboratorium efter de gældende/gængse målemetoder, jf. de gældende støjvejledninger.
14. Virksomhedens drift må ikke give anledning til andre typer støjgener, som efter råstofmyndighedens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkluder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
15. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

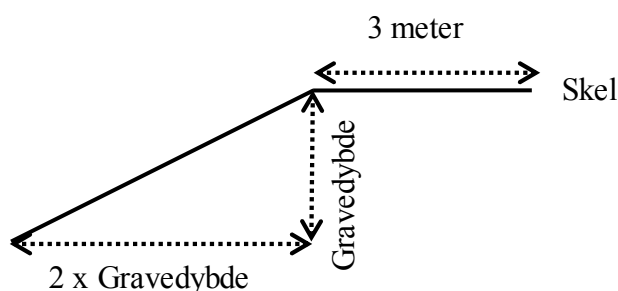
3.3 Adgangsforhold og afstande

16. Adgang til råstofgraven skal være via Brovej. Det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje.
17. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.
18. Adgangsvejen skal renholdes for at undgå, at der trækkes materialer ud på offentlig vej.
19. Adgangsvejen skal uden for åbningstiden være aflåst/afspærret med bom eller kæde. Dette skal ske for at sikre, at uvedkommende ikke har adgang til råstofgraven, da dette erfaringsmæssigt udgør en risiko for, at der deponeres affald eller for dieseltveri, hvilket udgør en forureningsrisiko.

Vilkår efter råstofloven

Graveafstande og begrænsninger

20. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2, jf. følgende figur:

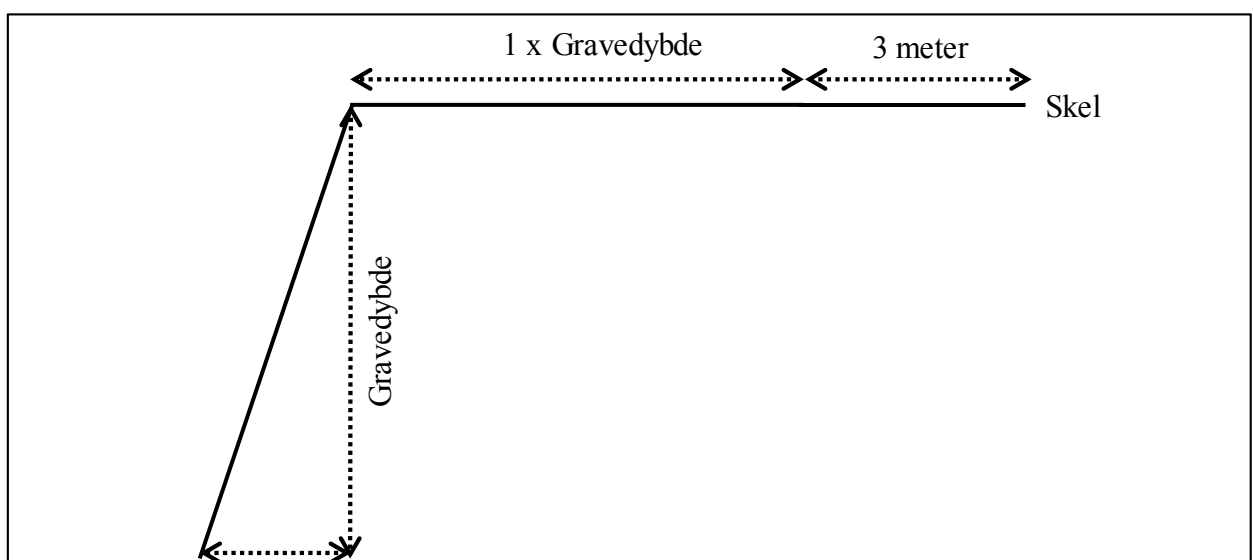
Offentlig vej er Skovgade nord for indvindingsarealet.

21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, naboskel og hegn, med mindre andet er aftalt med lodsejerne og godkendt skriftligt af Region Syddanmark. Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:1,5.
22. Der må ikke indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte offentlige vandløb Skodsbølgårdbæk yderste kant, jf. Sønderborg Kommunes fællesregulativ for offentlige vandløb. Vandløbets placering ses på følgende figur (vandløb vist med blå linje):

Hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringsstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølgebæk.

23. Hvis der graves stejlere end vilkår 20 og 21 skal de 3 meter fra skel tillægges 1 x gravedybden, jf. figuren herunder:

Principskitse for stejl gravning

24. Tilladt maksimal gravedybde på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund er 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides.
25. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.
26. Der skal holdes en afstand på min. 15 meter til søen og mosen henholdsvis nordvest og sydøst for projektarealet.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

Vilkår efter råstofloven

27. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres indenfor det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
28. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.
29. Alt arbejde med miljøfremmede stoffer skal ske i henhold til gældende miljøregler.

Tankning og spild

30. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
31. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for indvindingsarealet, ligesom service og reparation skal foregå udenfor indvindingsarealet.
32. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Affald og tilførsel af materialer

33. Håndtering af affald skal ske i henhold til gældende affaldsregulativ for Sønderborg kommune samt affaldsbekendtgørelsens kap. 9.
34. Der må ikke tilføres eller deponeres affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund i råstofgraven.

35. Der må ikke foretages afbrænding i råstofgrusgraven af hensyn til miljøet (se i øvrigt vilkåret om affaldshåndtering).

36. Der må ikke tilføres fremmede råstoffer til sammenblanding med gravens råstoffer uden forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes høringssvar.

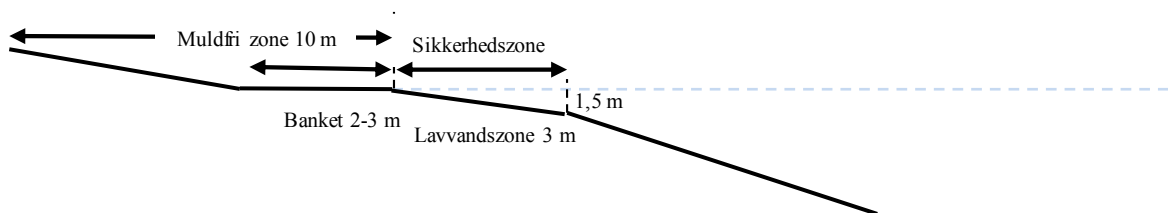
Vilkår efter råstofloven

37. Efter endt gravning skal der efterbehandles til naturformål med en eller flere søer efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.

38. Efterbehandlingen skal udføres, jf. planen i bilag 3.

39. Der skal efterlades en eller flere søer, der skabes efter endt råstofindvinding, ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

40. Ved etableringen af sø/søer anvendes følgende principskitse:

Principskitse for etablering af en sø

- Søen skal anlægges med jævnt skrånende bund og bredder.
- Langs søbredden i vandet skal der af sikkerhedsmæssige årsager etableres en 3,0 m bred og ikke over 1,5 m dyb lavvandszone. Den må ikke udføres af, eller beklædes med muld.
- Der må af hensyn til søens naturværdi ikke udsættes ænder, fisk, eller andre dyr i søen, og der må ikke fodres i eller nær søen.

41. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.

42. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal Region Syddanmark underrettes herom, således at evt. tvivsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.

43. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
44. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1, indtræder efterbehandlingsforpligtigelsen omgående.
45. Efterbehandlingen skal være afsluttet, inden tilladelsen udløber.
46. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
47. Der må ikke gødskes eller anvendes pesticider på projektarealet.
48. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Region Syddanmark kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af Region Syddanmark.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Region Syddanmark er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, såfremt et påbud ikke efterkommes indenfor den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser Region Syddanmark vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6, med Region Syddanmark som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsarealet er godkendt af Region Syddanmark, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 46 og 47 blive afløst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang, den berører fortidsmindet.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette Region Syddanmark.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Syddanmark, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med, at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Syddanmark kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Syddanmark om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Region Syddanmark videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

Region Syddanmark er bekendt med, at der er registreret et lavspændingskabel gående ØSØ-VSV gennem indvindingsarealet, ejet af netselskabet n1, samt et TDC kabel i den nordvestlige del af indvindingsarealet.

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune på kr. 75.000 indeks 109,42 jfr. 4. kvartal 2020.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 125.000 kr pr. (åben) hektar ved efterbehandling til naturformål med sø/søer. Der vil være 0,6 hektar åbent graveområde i hver etape, se bilag 3.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Region Syddanmark, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse afhænger af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 0,6 ha og kan reguleres, når Region Syddanmark skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende, indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Region Syddanmark, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 20. februar 2020 til 19. marts 2020 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland
- Sønderborg Lufthavn
- Egersund Vandværk

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Sønderborg Kommune	Adgangsvej Kommunen vurderer, at der er tale om en ændret anvendelse af adgangen til Brovej og der skal ansøges om adgangstilladelse. Grundvand Området ligger inden for indvindingsopland til Egersund Vandværk. Sønderborg Kommune ønsker en dialog om efterbehandlingen. Ved råstofgravning øges risikoen for forurening af grundvandet da dæklaget fjernes eller reduceres. Der bør stilles krav til efterbehandling og pesticidfri drift efter råstofindvinding. Natur Indvindingen på arealet skal ske under hensyntagen til den beskyttede natur i området. Der må ikke ske en ændring af tilstanden af den nærliggende mose eller sø, det vil sige, at der ikke må indvindes så tæt på naturområderne, at vandstanden sænkes. Vandløb Der er et rørlagt, offentligt vandløb på arealet, se nedenfor. Kommunen kender ikke vandløbets præcise placering. Som det er indtegnet, går det også ind over det aktive indvindingsområde (matr.nr. 937 Egersund) og følgende regler og bestemmelser gælder også for dette areal: I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune, står der i punkt 48, at der ikke må udgraves, bygges, plantes eller opsættes hegn eller lignende anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune i en afstand på mindst 4 meter på hver side af den rørlagte strækning ydre kant. Denne bestemmelse gælder også her.	Indvinder har oplyst, at man ved meddelelse af råstofstilladelse vil søge om tilladelse til vejadgang. Region Syddanmark har i råstofstilladelsen stillet vilkår 47 om forbud mod gødskning og anvendelse af pesticider på de udgravede arealer, samt tinglysning heraf som beskrevet i kapitel 4. Desuden er der stillet vilkår om efterbehandling til naturformål Region Syddanmark har i råstofstilladelsen stillet vilkår om graveafstande til skel mod naboarealer. Region Syddanmark har stillet vilkår 22 om, at der ikke må indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte vandløb Skodsbølgårdbæk yderste kant. Indvinder har oplyst, at man ved meddelelse af råstofstilladelse vil søge om reguleringstilladelse til omlægning af vandløb. Region Syddanmark har stillet vilkår 22 om, at hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølgårdbæk.

		
Museum Sønderjylland	Området er beliggende på Skodsbøl Mark i højtliggende terræn på et næs ved Egersund og Flensborg Fjord. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding. Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn). Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har. På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne. Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves,	Region Syddanmark har indarbejdet museets høringssvar og forventer at indvinde overholder museumslovens bestemmelser i forbindelse med råstofindvindingen. Museum Sønderjyllands samlede høringssvar er vedlagt som bilag 4.

	i inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre. Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.	
--	--	--

6.2 miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder at Region Syddanmark har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Region Syddanmarks screeningsafgørelse, inkl. vurdering, fremgår af bilag 5.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 14. august - 11. september 2020. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 30. oktober 2020 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 27. november 2020.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19, stk. 1. I forbindelse med partshøringen har Region Syddanmarks udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Kontaktadresse
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed	sjac@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed	mesr@msj.dk
Egernsund vandværk a.m.b.a.	Berørt myndighed	vandvaerk@egernsund.dk
Trafik- Bygge og Boligstyrelsen	Berørt myndighed	trm@trm.dk
Sønderborg Lufthavn	Berørt myndighed	post@sonderborg-lufthavn.dk
Carl Matzens Teglværker	Indvinder og ejer af matr. nr. 53 Egernsund Ejerlav, Egernsund	peter@matzen-tegl.dk lertrans@outlook.dk
Ejere af berørte matrikler	Nabo, på matr. nr. 13, 193, 909, 937 og 946 Egernsund Ejerlav, Egernsund	-
Naturstyrelsen Sønderjylland	Nabo, på matr. nr. 78 og 907 Egernsund Ejerlav, Egernsund	rujka@nst.dk nst@nst.dk

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 26. marts 2021 til 23. april 2021 og der indkom følgende høringssvar:

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Museum Sønderjylland	Museet har noteret, at vores udtalelse er med som bilag 4 samt indgår i de forskellige høringsskemaer og har ingen yderligere bemærkninger.	
Sønderborg Kommune	<u>Natur</u> Indvindingen på arealet skal ske under hensyntagen til den beskyttede natur i området. Der må ikke ske en ændring af tilstanden af den nærliggende mose eller sø, det vil sige, at der ikke må indvindes så tæt på naturområderne, at vandstanden sænkes. Af terrænmodellen ser det ud til, at der er en forskel på 1,8 meter mellem vandspejlet i mosen/søen til terræn. Det ser ud til, at afstanden fra vandspejlet til skellet er ca. 6 meter. Det ser ud til, at afstanden fra vandspejlet til skellet er ca. 6,5 meter. Jeg er i tvivl om, hvorvidt afstanden fra udgravningen til søen er tilstrækkelig til, at der ikke sker en sænkning af vandspejlene i søerne ved udsivning af vand fra søerne til graveområdet. Kan Regionen redegøre for, at den intakte ler imellem søerne og udgravningen yder søerne tilstrækkelig beskyttelse mod sænkning af vandstanden?	Den 12. januar 2022 blev området af Regionen besigtiget. Her blev det vurderet at en afstand på 15 meter til de beskyttede naturområder vil være tilstrækkeligt for at sikre deres tilstand. Der er stillet vilkår om at der ikke må indvindes ler under grundvandsspejl og at der skal holdes en afstand til de beskyttede naturområder på min. 15 meter. Samtidig er etablering af sø / søer betinget af vilkår 40, at der skal være en 3 meter sikkerhedszone i søen, som ikke må være dybere end 1,5 meter. Samlet vurderes det at ovenstående sikrer tilstanden i mosen og søen.

	<u>Efterbehandling</u> Det er i efterbehandlingsplanen beskrevet, at området efterbehandles til naturformål med søer ved gravning under grundvandsspejl. Hvis man i stedet for den beskrevne efterbehandling henlægger området til natur uden efterbehandling og især uden at lægge muld på de blottede lerflader, vil naturen relativt hurtigt overtage området. Blottede lerflader uden næringsrig overjord forekommer sjældent i kommunen, men de steder, hvor de findes, ses en spændende udvikling af naturen. Der vil naturligt komme til at stå vand i de laveste dele af området, selv uden at man graver ned til et sekundært grundvandsspejl og der vil derved opstå et naturområde med mosaik af relativt tør natur og søer. Derfor anbefaler kommunen, at der til efterbehandlingen ikke stilles vilkår om, at der etableres søer ved gravning til grundvandsspejl og at der stilles vilkår om, at mulden ikke lægges tilbage i det afgravede område.	Ved besigtigelse den 12. januar 2022, aftaltes det med ansøger at man vil forsøge at sælge mulden i stedet for at lægge den tilbage på området.
--	---	--

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølsgårdbæk, øst-vest gennem indvindingsarealet. I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte strækning yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Ansøger ønsker at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstoftilladelse. Sønderborg Kommune vil derfor skulle behandle en særskilt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet.

Region Syddanmark har på den baggrund stillet vilkår i råstoftilladelsen om, at der ikke må indvindes nærmere end 4 meter på hver side af det rørlagte vandløb Skodsbølsgårdbæk yderste kant, samt at hvis Sønderborg kommune meddeler reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet, vil der uden vilkårsændring kunne indvindes indenfor 4 meter på hver side af vandløbet Skodsbølsgårdbæk.

Efter besigtigelse den 12. januar 2022, vurderes at en sikkerhedsafstand på 15 meter fra naturbeskyttede arealer er nødvendig for at sikre deres tilstand.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Området ligger ca. 600 m nord for indvindingsarealet. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandspejl, så der vil ikke ske påvirkning af NATURA 2000-områdets vandafhængige natur. Der vil ikke ske påvirkning fra støj, støv, vibrationer eller andre aktiviteter ved råstofindvindingen og efterbehandlingen, da råstofaktiviteten foregår med 1 gravemaskine i en periode på ca. 3 uger om året.

Grundet aktivitetens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvinding ikke at forårsage en påvirkning af området.

Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Ved opslag i naturdatabasen på Danmarks Miljøportal og besigtigelse er der ikke registreret Bilag IV-arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer nærværende.

Der er ikke indenfor indvindingsarealet konstateret forekomster af dyre- eller plantearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Regionen vurderer derfor, at projektet med disse vilkår ikke vil skabe forringede levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er Region Syddanmarks vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter Region Syddanmarks vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Indvindingsarealet ligger indenfor graveområde Skodsbøl. Der er i Råstofplan 2016 eller 2020 ingen konkrete forudsætninger for dette projektareal i udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Indvindingsarealet er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige myndigheders afgørelser og forudsætninger

Sønderborg Kommunen har meddelt, at der skal ansøges om tilladelse til vejadgang til Brovej, samt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet Skodsbølgårdbæk.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Indvindingsarealet ligger indenfor indvindingsoplandet til Egersund Vandværks kildeplads, hvilket har samme beskyttelsesstatus som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD).

Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten, er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15 meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer. Dog kan der lokalt være mindre end 15 meter lerdæklag over grundvandsmagasinet, så det kan ikke afvises, at en efterbehandling med udgravning til sødannelse ned i det sekundære grundvandsspejl kan øge sårbarheden, hvis der efterfølgende på arealet gødskes og sprøjtes. Dette imødekommes ved at stille vilkår i en eventuel råstoftilladelse om forbud mod gødkning og sprøjtning på arealet efter afsluttet efterbehandling, samt at der stilles vilkår om efterbehandling til naturformål. Sønderborg Kommune har som grundvandsmyndighed godkendt dette, og vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen.

Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet efter at indvindingen er afsluttet og efterbehandlet.

Det drejer sig om vilkårene 28 til 29, som er stillet for at sikre, at der ikke sker forurening med miljøfremmede stoffer fra drift af råstofgraven.

Desuden har Region Syddanmark stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal.

Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Vilkår 47 om pesticider og gødkning er stillet, jf. retningslinjerne i råstofplanen, og tinglyses på ejendommen, og Region Syddanmark vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Region Syddanmark vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal grænser op til, og ligger tæt på følgende beskyttede naturområder: Moser, overdrev, enge og søer. Områderne er beskyttet mod tilstandsændringer af naturbeskyttelseslovens § 3. Da der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, sker der ikke en påvirkning af naturområderne ved grundvandssænkning. Vilkårene 21 til 24, samt 26 sikrer beskyttelsen af naturtyperne ved, at der holdes graveafstand, så der ikke sker dræning af vandet til eller fra de vandafhængige naturtyper.

Regionen vurderer, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Skov inkl. fredskov:

Det ansøgte areal grænser mod nord op til Skodsbøl Skov, der er fredskov. Regionen vurderer, at indvindingen vil have ringe/ingen indvirkning på de hydrologiske forhold, som kunne være årsag til dræning af vand under skoven. Dette skyldes, at der indvindes i ikke-iltet smeltevandsler med meget lille porøsitet og dermed meget lille vandgennemstrømmelighed ud af skrænter, at der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejl, at efterbehandling til sø/søer vil generere en lille opstigning af grundvand og ændring af hydrologiske forhold, samt at vilkår for graveafstand på 3 meter og skråningsanlæg på 1 : 1,5 til naboskel mod skoven lægges en tilstrækkelig sikkerhedsafstand.

Vurdering ud fra områdets højdekurver viser, at overfladevand ikke ledes til en eventuel råstofgrav, men vil fra det omgivende terræn blive ledt bort fra en kommende råstofgrav. Derved påvirker projektet ikke overfladevand fra vådområder og skov.

Der er ingen skov eller fredskov på selve det ansøgte areal.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve arealet. Der vil blive etableret en ca. 3,5 meter høj graveskrænt fra råstofgravens bund til omgivende terræn, som vil fungere som en afskærmning mod støj. Den vurderes ikke nødvendig for at kunne overholde støjkrav, og er der derfor heller ikke et vilkår for tilladelsen. Der er ca. 300 meter til nærmeste områdetype 3 – Blandet bolig og erhvervsbe-

byggelse, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt under ovennævnte forhold til, at støj ikke udgør en påvirkning. Det vurderes samtidig at støjkrav i tidsrummet 6-7 om morgenen er svære at overholde, da denne time falder ind under natperioden, og der her er skærpede krav om støjen, både mht. energien i støjen og peakværdier. Derfor stilles der vilkår om at driften først kan startes kl. 7.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes indenfor projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Brovej. Det er Sønderborg Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende i form af støj, vibrationer og støv.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde. Det nærmeste fortidsminde er et ikke-fredet fortidsminde fundsted ca. 250 meter mod nordvest.

Museum Sønderjylland har vurderet, at der er risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde indenfor det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde indenfor den berørte del af matriklerne.

Regionen vurderer, at indvindingen ikke vil påvirke forhold af arkæologisk art.

Regionen vurderer, at råstofstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med grave- og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag. Af planerne fremgår det, at der vil ske indvinding på etaper af ca. 1 hektar, og der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op. Sønderborg Kommune har godkendt denne efterbehandling, jf. "Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg ikke er omfattet af krav om miljøvurdering".

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune, og har tidligere i sagen bemærket at man ønsker en dialog om efterbehandlingen. Ved råstofgravning øges risikoen for forurening af grundvandet, da dæklaget fjernes eller reduceres. Der bør stilles krav til efterbehandling og pesticidfri drift efter råstofindvinding.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet, jf. lovens § 10, stk. 1, nr. 1.

Vilkår 46 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommen.

Regionens samlede vurdering

Region Syddanmark vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer Region Syddanmark, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 14. juni 2022 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Sønderborg Kommune, sjac@sonderborg.dk

Museum Sønderjylland, mesj@msj.dk

Egersund Vandværk, vandvaerk@egersund.dk

Trafik- Bygge og Boligstyrelsen, trm@trm.dk

Naturstyrelsen, nst@nst.dk, rujka@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

SKAT, myndighed@skat.dk

Parter

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Sønderborg Lufthavn, post@sonderborg-lufthavn.dk

Foreninger (klageberettigede)

nbu_jyl@botaniskforening.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Michael Hjort Andersen

Geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Udtalelse fra museet
5. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema

Bilag 1 Oversigtskort

Bilag 2 Graveplan

Signaturer:

- Indvindingsarealet
- Indvindingsetaper med nr. for rækkefølge
- Adgangsvej

Bilag 3 Efterbehandlingsplan

Sø/søer etableres efter endt råstofindvinding. Placeringen og antallet vil afhænge af, hvor det er muligt at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

Bilag 4 Efterbehandlingsplan

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Michael Hjort Andersen
20/4721

Dato: 29.03.2020

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 20/6078-8.1.3

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 53 Egersund ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23: Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev angående ovennævnte ansøgning har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Indvindingsområdet, der omfatter dele af matrikel 53 Egersund ejerlav, Egersund, er på ca. 3,2 hektar (se kortbilag). Området er beliggende på Skodsbøl Mark i højtliggende terræn på et næs ved Egersund og Flensborg Fjord. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har.

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk eller Hans Christian Andersen: 65 370 812/ haas@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Kortbilag til 20/6078-8.1.3 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 53 Egersund ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Beskyttede diger er markeret med lilla strek. Tidligere arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Bilag 5 VVM-screening

Carl Matzen's Teglværker A/S
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-NR: 28663293

Klima og Ressourcer
Kontaktperson:
Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29201970
Den 30. oktober 2020
Journalnr.: 20/4721

Afgørelse om at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Region Syddanmark har 20. januar 2020 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 13a. Region Syddanmark har derfor gennemført en screening af det ansøgte projekt, jf. § 21. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) jf. lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018.

1. Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af gulbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.

Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandsspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år. Råstoffet vil blive anvendt på teglværk til teglbrænding.

Indvindingen vil foregå med 1 stk. gravemaskine, der også læsser råstoffet på lastbiler. Der søges om følgende driftstider: mandage-fredage kl. 6.00-17.00. Der indvindes ca. 3 uger om året.

Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstofstilladelse.

Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.

2. Projektets placering:

Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølgårdsbæk, øst-vest gennem det ansøgte areal. I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte strækning yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune.

Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, udpeget for at sikre og forbedre spredningsmulighederne for vilde dyr og planter.

Det ansøgte areal ligger inden for området Nybøl Nor med specifik geologisk bevaringsværdi, og støder op til det Nationale Geologiske Interesseområde nr. 112 Vemmingbund-Nybøl Nor.

3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Projektet vurderes ikke at påvirke eksisterende og fremtidig arealanvendelse og planer. Det vurderes heller ikke at påvirke grundvand, fredede områder, landskabelige, kulturelle og arkæologiske værdier og forhold.

Projektet vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder samt beskyttet flora og fauna.

Der skal efterbehandles til en eller flere søer på det ansøgte areal, ved at grave fra råstofgravens bund og ned til grundvandsspejlet, hvorved grundvandet stiger op. Det vurderes, at dette enten ikke vil give vandspejlssænkninger i de vandafhængige naturtyper, eller sænkninger på cm, hvilket er mindre end de naturlige årstidsvariationer. For at undgå forurening ved gødskning og sprøjtning af det efterbehandlede areal,

anbefales at der i en råstoftilladelse stilles vilkår om forbud mod gødskning og sprøjtning på arealet efter afsluttet efterbehandling. Vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen.

Ansøger ønsker for det rørlagte vandløb, Skodsbølghårdsbæk, at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstoftilladelse. Sønderborg Kommune skal derfor behandle en særskilt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet. Enten skal der holdes en graveafstand på 4 m på hver side af det rørlagte vandløb, hvis der ikke gives tilladelse til regulering (omlægning) af vandløbet. Eller skal vandløbet omlægges, hvis der gives tilladelse til dette, så det ikke berøres af råstofindvinding på det ansøgte areal.

Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, men råstofindvinding påvirker ikke den måde dyr benytter den økologiske forbindelse, så længe direkte ledelinjer som f.eks. vandløb ikke fjernes. Dette skyldes, at råstofindvindingen ikke sker i hele området på en gang, og der derfor typisk er begrænset aktivitet i området. Indvindingen sker desuden om dagen og mange af de dyr, der benytter forbindelserne, gør det typisk i skumringen og om natten. I forhold til spredning af planter betyder en råstofindvinding, at landbrugsdrift på arealet ophører, og at planterne derfor får øget mulighed for at spredes. Der er ikke direkte ledelinjer som fritliggende vandløb på det ansøgte areal.

Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.

Da der i og omkring det ansøgte graveområde ikke er særlige landskabsformer, men en flade af smeltvandsler som på de tilgrænsende ejendomme bærer præg af råstofindvinding, vil råstofindvinding på det ansøgte graveområde ikke være en væsentlig ændring eller indgriben i de geologiske interesser. Dertil vil der kunne bevares geologiske profiler på op til ca. 3,5 meters højde i det ansøgte graveområde.

Projektet vurderes samlet set ikke at påvirke det omkringliggende miljø, og det vurderes, at der ikke vil ske skader på miljøet, som skal undersøges nærmere. Region Syddanmark vurderer, at de generelle miljøregler samt de vilkår, der stilles for råstofindvindingen, er tilstrækkelige til at sikre miljøet.

Samlet vurderes det, at der i forbindelse med projektet ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det begrundes med, at den ansøgte indvinding hverken i sig selv eller i kumulation med udnyttede eller uudnyttede råstoftilladelser, planer eller andre aktiviteter ikke har nogen væsentlige konsekvenser for miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens² § 19, stk. 1.

Høringen forløb i perioden 14. august 2020 til 11. september 2020 og har været sendt i høring til følgende:

Part	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Carl Matzen's Teglværker	Ingen	Ingen
Sønderborg Kommune	Afstanden til Egersunds Vandværk er ca. 450 m og graveområdet ligger indenfor vandværkets indvindingsopland. Da dæklaget over grundvandet i dag yder ringe beskyttelse, kan kommunen ikke acceptere efterbehandling med sø/søer. Sønderborg Kommune vil meget gerne indgå i en dialog vedr. efterbehandlingen.	Sønderborg Kommune redegjorde for, overfor regionens rådgiver, at man ved at nærstudere områdets dæklag over det primære grundvandsmagasin, som Egersund Vandværk indvinde fra, kan betegne magasinet som sårbart. Kommunen besluttede derefter, at man kan imødekomme en efterbehandling til naturformål med skabelse af sø/søer hvis der i råstoftilladelsen: • Stilles vilkår om efterbehandling til naturformål • Udarbejdes en efterbehandlingsplan til naturformål • Stilles vilkår om, at der ved endt efterbehandling ikke må gødskes og sprøjtes, og at disse vilkår tinglyses på ejendommen. Kommunen fastslog, at ved ovenstående opfyldelser er der sket tilstrækkelig dialog omkring efterbehandlingen, jf. Generelle Bemærkninger i kommunens høringssvar.

² Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Egersund Vandværk a.m.b.a.	Ingen	Ingen
Naturstyrelsen Sønderjylland	Indvinding af ler kan have stor lokal indflydelse på hydrologien, hvorfor det ikke kan udelukkes at der kan være en effekt på skovbevoksningen. Naturstyrelsen ønsker angivet en minimum graveafstand til Skovgade, der grænser op til indvindingsområdets nordvestlige del.	Med hensyn til, hvor tæt på skel der må indvindes råstoffer, fastlægges dette ikke i forbindelse med screeningen af råstofansøgningen, men fastlægges efter konkret vurdering hvis der gives en råstoftilladelse. Regionen har dog standardvilkår for afstand, som i de fleste tilfælde er de der kommer til at gælde. Her er afstanden 3 meter til naboskel og efter de tre meter skal der indvindes i et skråningsanlæg på 1 : 1,5. Skråningsanlægget er fastlagt efter den naturlige skredvinkel og skal forhindre skred ind over 3-meter zonen. Hvis der indvindes lodret, skal de 3 meter tillægges gravedybden; i dette tilfælde graves gravedybde 3,5 m + de 3 meter = 6,5 meter. På nuværende tidspunkt i sagsforløbet forventes det, at hvis der meddeles tilladelse vil det være de 6,5 meter, der gælder. Ovenstående gælder også som standard for afstand til offentlig og privatfælles vej. Det er regionens vurdering, at en eventuel råstofindvinding vil have ringe/ingen indvirkning på de hydrologiske forhold i området, fordi der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejl og fordi der indvindes i ikke-iltet smeltevandsler med meget lille porøsitet og dermed meget lille vandgennemstrømmelighed.

Jens Christensen Lei	Ingen	Ingen
Henning Gefke Hansen	Ingen	Ingen
Trafik- Bygge og Boligstyrelsen	Ingen	Ingen

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljø- og fødevareministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 27. november 2020 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Michael Hjort Andersen
Geolog

BILAG

1. Oversigtskort
2. Screeningsskema

Bilag 1 – Oversigtskort, 2 stk.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lov nr. 448 af 10. maj 2017 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 20. januar 2020 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 26. februar 2020. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

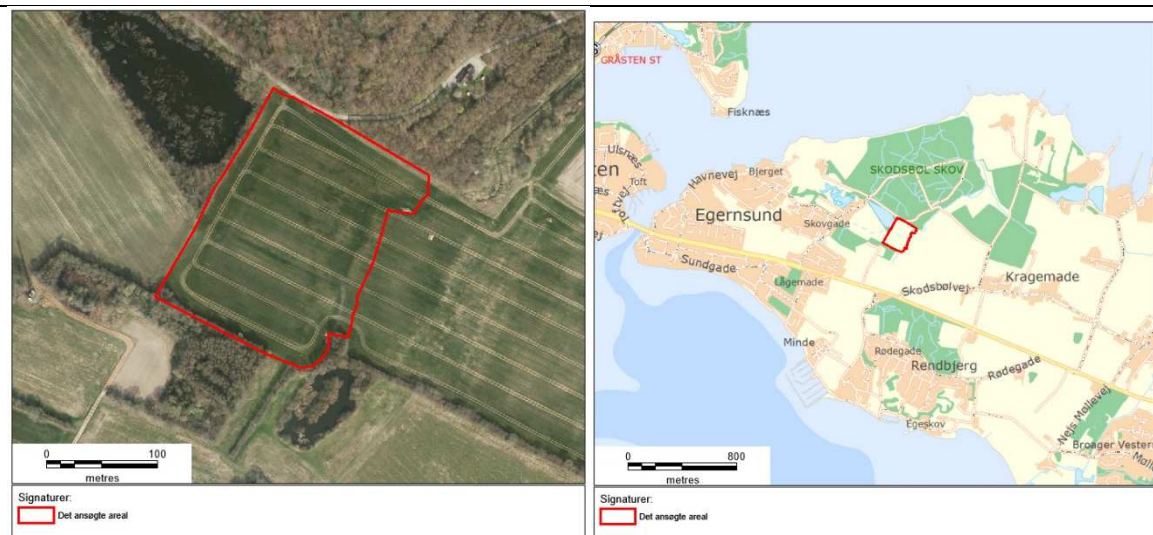
Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Projektet omfatter råstofindvinding af gulbrændende ler. Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10 årig periode på del af matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet. Det ansøgte areal er på ca. 3,4 ha. Det ligger ca. 300 øst for Egersund og ca. 600 syd for Nybøl Nor. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2016. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 3,5 meter under terræn, dvs. lige over grundvandsspejl, svarende til kote 2 – 0,5 m. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl. På arealet er der ansøgt om indvinding af 10.000 m³ gulbrændende ler pr. år. Råstoffet vil blive anvendt på teglværk til teglbrænding. Indvindingen begynder i den nordøstlige ende af det ansøgte areal og slutter i den sydvestlige ende af arealet. Der indvindes i hele markens længde i bræmmer af 40 meters bredde. Først skræbes muld af en bræmme og lægges i depot, hvorefter råstoffet indvindes. Dernæst lægges muld tilbage på bræmmen og der indvindes fra en ny bræmme. Der indvindes ca. 3 uger om året. Indvindingen vil foregå med 1 stk. gravemaskine, der også lægger råstoffet på lastbiler. 4 lastbiler vil hver køre 18-20 læs pr. dag, dvs. der vil ske bortkørsel af 72-80 lastbiler pr. dag eller 144-160 ind- og udkørsler pr. dag i ca. 3 uger om året. Der er ikke yderligere maskiner og materiel på det ansøgte areal. Gravemaskine tankes på nærmeste tankstation.
---	--

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

	Der søges om følgende driftstider: Mandag-fredag kl. 6.00-17.00. Transport af råstoffer vil ske fra det sydvestlige hjørne af matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund, ad Brovej (grusvej) mod syd til Brovej (landevej). Ansøger vil søge om overkørselstilladelse til Brovej (landevej) hos Sønderborg Kommune, når der er meddelt råstoftilladelse. Der forekommer ikke støvgener fra selve gravningen, da leret ikke udtørres. Støv fra grusvejen Brovej dæmpes ved vanding, hvor vand tilkøres af entreprenør. Der vil ske efterbehandling til naturformål med en eller flere søer. Søen/søerne skabes efter endt indvinding ved at grave et hul ned til grundvandsspejlet, så grundvand stiger op.
Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Carl Matzen's Teglværker Havnevej 44 6320 Egersund peter@matzen-tegl.dk Mobil: 21 69 46 26
Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Kaj Christensen I/S Lertranskøb Amtsvejen 23, Nybøl 6400 Sønderborg lertrans@outlook.dk Mobil: 21 63 67 07
Projektets placering og arealbehov i ha	Matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund Brovej 55, 6320 Egersund Arealstørrelse: Ca. 3,4 hektar

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Oversigtskort

Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen

Der ansøges om indvinding af 10.000 m³ pr. år af råstoffet gulbrændende ler. Der er ikke behov for tilkørsel af råstoffer i anlægsfasen eller driftsfasen.

Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen

Der skal anvendes vand efter behov til at dæmpe eventuelt støv fra grusvejen Brovej. Der anvendes ikke vand på det ansøgte areal.

Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen

Der forventes ingen affald på det ansøgte areal. Affald opbevares på værksted for maskiner og materiel.

Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen

Der vil ikke være spildevand som følge af projektet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: MHA@rsyd.dk
Dato: 30. oktober 2020
Journal nr.: 20/4721

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Er der andre ejere end bygherre?			X	
Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			X	Indenfor en radius af 2 km fra det ansøgte areal ligger 5 råstofgrave, hvor der indvindes gulbrændende ler eller, hvor der er planlagt indvinding af ler. Det ansøgte areal er del af et større råstofgraveområde for ler udlagt i regionens Råstofplan 2016. Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve arealet. Der stilles vilkår om støjgrænser i en råstofstilladelse. Det forventes derfor, at støjvilkår kan overholdes ved de nærmeste ejendomme. Der vurderes ikke at være en væsentlig kumulativ påvirkning af miljøet.
Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			X	Der anvendes kun en mindre mængde vand efter behov, til støvbekæmpelse på adgangsvejen Brovej (grusvej). Vandet vil blive tilkørt af entreprenør.
Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			X	Affald i form af spildolie mm. bortskaffes på værksted, ikke på det ansøgte areal, og sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.
Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			X	Det ansøgte område ligger i det åbne land, områdetype 8 jf. støjvejledningen. Som udgangspunkt bør der dog jf. støjvejledningen ved den konkrete vurdering i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser gældende ved nærmest liggende enkeltbolig anvendes de grænseværdier, som gælder for områdetype 3 (områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse). Støjpåvirkningen fra indvinding af gulbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2-3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve area-

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				let.. Der vil blive etableret en ca. 3,5 meter høj graveskrænt fra råstofgravens bund til omgivende terræn, som vil fungere som en afskærmning mod støj. Der stilles vilkår om støjgrænser i tilladelsen.
Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			X	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener på det pågældende jordunderlag.
Vil anlægget give anledning til støvgener?			X	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte areal, da ler sjældent tørrer helt ud. Sker udtørring på åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Indvinder skal gennem sin planlægning sikre, at støvgener begrænses, og der stilles vilkår vedrørende støvdæmpning med vand, såfremt der opstår støvgener på åbne graveflader og på grusvejen Brovej, som er adgangsvej.
Vil anlægget give anledning til lugtgener?			X	Råstofindvinding medfører ikke lugtgener.
Vil anlægget give anledning til lysgener?			X	I mørke perioder skal indvinder være opmærksom på, at evt. belysning af arbejdsområdet i råstofgraven ikke generer naboer.
Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			X	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven. Der vil som følge af driften af råstofgraven være en mindre risiko for oliespild og andre uheld fra maskiner. Risikoen vurderes at være tilsvarende som for landbrugsdrift. I en tilladelse sættes vilkår til at tankning og vedligehold af maskiner, så der undgås spild.
Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			X	Drift af maskiner og lastbiler giver anledning til luftforurening, der kan påvirke mennesker sundhed ved udledning af NO_x og partikler. Emissioner fra råstofindvindingen vil hurtigt spredes og opblandes med ren luft, da området er åbent og placeret i det åbne land. Det vurderes, at råstofindvindingen ikke vil medføre væsentlig påvirkning af luftkvaliteten.
Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			X	Det ansøgte areal ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD), men indenfor indvindingsoplandet til Egernsund Vandværks kildeplads

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				hvilket har samme beskyttelsesstatus som områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Det ansøgte areal ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI), indsatsområder (IO) og boringsnære beskyttelsesområder BNBO. Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten (statslig grundvandskortlægning der ligger til grund for udpegningen af NFI og IO), er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15 meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer for udpegning af NFI og IO medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer. Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding på efterbehandlede skråninger beskytter derfor mod nedsivning af pesticider som på den oprindelige mark. På søflader og -brinker lægges ikke muld. Da der efterbehandles til naturformål, vil der ikke ske brug af gødning og pesticider efter endt råstofindvinding. Der stilles skærpede vilkår vedrørende opbevaring og håndtering af miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), samt om vedligehold af maskiner, således risiko for spild mindskes. Samlet set vurderes grundvandet derfor ikke at blive mere sårbart overfor forurening under og efter råstofindvindingen. Nærliggende vandløb, søer og vandafhængige naturtyper vurderes ikke at blive mere sårbare overfor forurening, af samme grunde som nævnt ovenfor omkring grundvand.
--	--	--	--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: MHA@rsyd.dk
Dato: 30. oktober 2020
Journal nr.: 20/4721

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			X	Den eksisterende arealanvendelse er landbrug, så der sker ændret arealanvendelse under indvinding samt ved efterbehandling til naturformål. Det ansøgte areal ligger i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2019-2031 for Sønderborg Kommune. Ifølge retningslinje 6.31 i Råstofplan 2016 har råstofindvinding i udlagte råstofgraveområder dog prioritet frem for landbrugsjordens dyrkningsværdi.
Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			X	Der er ingen lokalplan for det ansøgte areal.
Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			X	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2016, og råstofgravning indenfor råstofgraveområdet vil ikke give anledning til ændringer i kommuneplanen.
Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			X	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			X	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2016.
Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets og grundvand?			X	Råstofgravningen vil hverken i driftsfasen eller efter endt råstofgravning være en hindring for anvendelse af områdets grundvand. Ifølge Miljøministeriets redegørelse for grundvandsbeskyttelse i området Padborg-Gråsten (statslig grundvandskortlægning, der ligger til grund for udpegningen af NFI og IO), er der 20-30 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin. Så med fjernelse af ca. 3,5 meter reduceret gulbrændende ler vil der stadig være mere end 15

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				meter dæklag, hvilket ifølge Zoneringsvejledningen og senere statslige opdateringer medfører lille sårbarhed overfor nedsivende nitrat. Dette gælder også overfor andre forurenende og miljøfremmede stoffer. Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding på skråninger og beskytter derfor mod nedsivning af pesticider, som på den oprindelige mark. Da der efterbehandles til naturformål, vil der ikke ske brug af gødning og pesticider efter endt råstofindvinding. Der stilles skærpede vilkår vedrørende opbevaring og håndtering af miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), samt om vedligehold af maskiner, således risiko for spild mindskes. Der skal ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejlet, så der vil ikke opstå en lokal sænkning af grundvandet som følge af indvindingen.
Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?	X			Der ligger naturbeskyttede moser, overdrev og søer tæt på og op til det ansøgte areal. Nordøst for det ansøgte areal ligger et beskyttet vandløb. Vådområderne er beskyttet mod tilstandsændringer af naturbeskyttelseslovens § 3. Da der ikke skal indvindes råstoffer under grundvandsspejlet, og da der skal stilles vilkår i en eventuel råstof tilladelse om afstandskrav til skel mod naboarealer, sker der ikke en påvirkning af naturtyper i nærområdet omkring det ansøgte areal. Der skal efterbehandles til en eller flere søer på det ansøgte areal, ved at grave fra råstofgravens bund og ned til grundvandsspejlet, hvorved grundvandet stiger op. Det vurderes, at dette enten ikke vil give vandspejlssænkninger i de vandafhængige naturtyper, eller sænkninger på cm, hvilket er mindre end de naturlige årstidsvariationer. Sønderborg Kommune har oplyst, at der løber et rørlagt offentligt vandløb, Skodsbølgårdbæk, øst-vest gennem det ansøgte areal (blå streg er vandløb):

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				 I fællesregulativet for offentlige vandløb i Sønderborg Kommune står der i punkt 48, at der mindst 4 meter fra den rørlagte strækings yderste kant ikke må udgraves, bygges og opsættes anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Ansøger ønsker at søge om at omlægge vandløbet, hvis der meddeles råstof tilladelse. Sønderborg Kommune vil derfor skulle behandle en særskilt reguleringstilladelse til omlægning af vandløbet. Enten skal der holdes en graveafstand på 4 m på hver side af det rørlagte vandløb, hvis der ikke gives tilladelse til regulering (omlægning) af vandløbet. Eller skal vandløbet omlægges, hvis der gives tilladelse til dette, så det ikke berøres af råstofindvinding på det ansøgte areal.
Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	X			Det ansøgte areal ligger i kystnærhedszonen. Råstofindvinding må ske indenfor kystnærhedszonen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: MHA@rsyd.dk

Dato: 30. oktober 2020

Journal nr.: 20/4721

Forudsætter projektet rydning af skov?			X	Der er ikke skov indenfor det ansøgte areal.
Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			X	Der er ingen planer for reservater eller naturparker. Råstofgravning og efterbehandlede råstofgrave er ikke en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			X	Det ansøgte graveareal ligger ikke i Vadehavsområdet.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?	X			Det ansøgte areal ligger mod vest, nord og syd op til udpeget naturbeskyttelsesområde. Den ansøgte aktivitet vil ikke påvirke naturbeskyttelsesområder, f.eks. med støj, støv, lys eller grundvandssænkning jf. øvrige punkter i screeningsskemaet med behandling af disse enkelte forhold. Det ansøgte areal ligger i en økologisk forbindelse, udpeget for at sikre og forbedre spredningsmulighederne for vilde dyr og planter. Råstofindvinding påvirker ikke den måde dyr benytter den økologiske forbindelse, sålænge direkte ledelinjer, som f.eks. vandløb, ikke fjernes. Dette skyldes, at råstofindvindingen ikke sker i hele området på en gang, og der derfor typisk er begrænset aktivitet i området. Indvindingen sker desuden om dagen, og mange af de dyr, der benytter forbindelserne, gør det typisk i skumringen og om natten. I forhold til spredning af planter betyder en råstofindvinding, at landbrugsdrift på arealet ophører, og at planterne derfor får øget mulighed for at spredes. Der er ikke direkte ledelinjer som fritliggende vandløb på det ansøgte areal. Det vurderes derfor muligt at indvinde råstoffer, uden at det påvirker funktionen af den økologiske forbindelse. Det nærmeste fredede område er kirkefredningen til Broager Kirke ca. 2,7 km mod sydøst. Råstofindvindingen og trafik til og fra det ansøgte areal vil ikke påvirke kirkefredningen.
Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			X	Det nærmeste internationale registrerede, beskyttede eller fredede område er Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als. Området ligger ca. 600 m nord for det ansøgte areal og vil ikke kunne påvirkes af råstofindvindingen, hverken fra påvirkning af grundvand, støj, støv eller andre aktiviteter ved råstofindvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: MHA@rsyd.dk

Dato: 30. oktober 2020

Journal nr.: 20/4721

Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			X	Det forventes ikke, at der findes beskyttede arter efter bilag IV på det ansøgte areal, da det er dyrket mark. Der kan evt. være beskyttede bilag IV-arter i de nærliggende beskyttede naturtyper eng, mose, overdrev og sø. Ved opslag på naturdatabasen på Danmarks Miljøportal er der ikke registret Bilag IV-arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer nærværd.
Forventes området at rumme danske rødlistearter?			X	Det forventes ikke, at der findes rødlistede arter på det ansøgte areal, da det er dyrket mark. Der kan evt. være rødlistede arter i de naturbeskyttede enge, moser, overdrev og søer omkring det ansøgte areal. Ved opslag på naturdatabasen på Danmarks Miljøportal er der ikke registret rødlistede arter på det ansøgte areal eller de naturbeskyttede arealer.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			X	Det ansøgte areal er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021. Aktiviteten forårsager ikke væsentlig forringelse af økologisk og kemisk tilstand af overfladevandsforekomsterne.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			X	Det ansøgte areal ligger indenfor Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse – Broagerland. Der er ikke fastsat specifikke miljøkvalitetsnormer i indsatsplanen. Området er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021. Aktiviteten forårsager ikke væsentlig forringelse af kvantitativ og kemisk tilstand af grundvandsforekomsterne.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			X	Området ligger i det åbne land og består af opdyrket landbrugsjord. Der er ikke vedtaget miljøkvalitetsnormer for området.
Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			X	Der er tæt bebyggede boligområde mod vest og syd, hhv. 300 og 600 m fra det ansøgte areal, men som nævnt ovenfor under støj, lys og luft vil miljøkvalitetsnormer for boligområder generelt kunne overholdes.
Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			X	Det ansøgte areal ligger i det åbne land. Der er by ca. 300 m mod vest og ca. 600 m mod syd.
Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			X	Det ansøgte areal ligger mod vest og nord op til udpeget bevaringsværdigt landskab.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.
Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			X	Der er ikke registreret beskyttede sten- eller jorddiger på og nær det ansøgte areal. Det ansøgte areal ligger ikke i et værdifuldt kulturmiljø eller et område med kulturhistorisk bevaringsværdi, og der er ingen fredede fortidsminder og deres arealer, ikke-fredede fortidsminder samt kulturarvsarealer indenfor det ansøgte areal.
Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			X	Ingen fortidsminder eller kulturarv er registreret på det ansøgte areal. Museum Sønderjylland har i høringssvar anført: <i>"Omkring indvindingsområdet er der registreret væsentlige fortidsminder (se kortbilag). Der er således flere bopladser fra stenalder, bronzealder, jernalder og middelalder samt gravhøje (blandt andre sb. 101, 213, 217, 263 og 309, Broager sogn). Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bopladser højt i terrænet og tæt ved vand – netop sådan en placering, som det ansøgte område har.</i> <i>På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.</i> <i>Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.</i> <i>Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal</i>

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.” Der er således ikke konstateret væsentlige, jordfaste fortidsminder, men museet anbefaler en frivillig forundersøgelse, da der risiko for en forekomst af fortidsminderne på det ansøgte areal.
Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			X	Det ansøgte areal ligger mod vest og nord op til udpeget bevaringsværdigt landskab. Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til ca. 3,5 meter under nuværende terræn. Der har tidligere været råstofgravning på de tilgrænsende ejendomme, og landskabet i nærområdet er således allerede påvirket af råstofindvinding. Store dele af det udpegede bevaringsværdige landskab består af gamle råstofgrave, så råstofgravning er en del af landskabets bevaringsværdi.
Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?	X			Det ansøgte areal ligger inden for området Nybøl Nor med specifik geologisk bevaringsværdi, og støder op til det Nationale Geologiske Interessesområde nr. 112 Vemmingbund-Nybøl Nor. Ifølge kommuneplan 2019-2031 er retningslinjerne for de specifikke geologiske interesser: • ”Bevaringsinteresserne er særligt knyttet til muligheden for at se og formidle landskabets tilblivelse. • Geologiske profiler i kystklinter og råstofgrave bør holdes åbne og tilgængelige. • Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, bør skal bevares og holdes synlige uden skæmmende eller slørende beplantning og bebyggelse. • Landskabsformer og blottede profiler mv., som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og de geologiske processer, bør bevares og beskyttes bevaret og beskyttet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

				• Byggeri og anlægsarbejder, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal så vidt muligt undgås i områder af særlig geologisk interesse. • Geologisk interessante kystprofiler og profiler, der afdækkes ved råstofgravning, bør være friholdt. • Der bør bevares et-to profiler ved Nybøl Nor.” Da der i og omkring det ansøgte areal ikke er særlige landskabsformer, men en flade af smeltevandsler, som på de tilgrænsende ejendomme bærer præg af råstofindvinding, vil råstofindvinding på det ansøgte areal ikke være en væsentlig ændring eller indgriben i de geologiske interesser. Dertil vil der kunne bevares ovennævnte geologiske profiler på op til ca. 3,5 meters højde i det ansøgte areal. Det nationale geologiske Interesseområde er udpeget på grund af issøaflejringerne (smeltevandsler). Ifølge Miljøministeriets bog ”Geologisk Set – Det sydlige Jylland” er der for interesseområdet ingen konkrete forslag til naturforvaltning, og råstofindvinding er ikke et indgreb overfor de geologiske interesser.
--	--	--	--	--

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning af råstofgravning er lokal, bortset fra øget tung trafik, som kan påvirke beboelser langs transportruterne fra det ansøgte areal til nærmeste større vej. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte graveareal på ca. 3,4 ha samt til vejnettet.			
Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der er 2 beboelser omkring det ansøgte areal indenfor 300 meter samt Egersund By ca. 300 meter mod vest. Disse kan potentielt blive påvirket af øget tung trafik.			
Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: MHA@rsyd.dk

Dato: 30. oktober 2020

Journal nr.: 20/4721

Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			X	
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?	X			Den identificerede miljøpåvirkninger i form af øget tung trafik, kan forekomme væsentlige for enkeltpersoner i nærområdet, men ikke væsentlige set i forhold til det omgivende miljø.
Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			X	Det vurderes, at de identificerede miljøpåvirkninger ikke bliver væsentlig i sammenhæng med de øvrige miljøpåvirkninger.
Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			X	Råstofindvinding vil ikke påvirke ud over kommunegrænsen.
Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			X	Den dansk-tyske grænse ligger ca. 3 km mod syd, men da råstofindvinding kun påvirker meget lokalt, vil den ikke påvirke i Tyskland (eller andre nabolande).
Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			X	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører udelukkende velkendte påvirkninger, som er almindelige for denne type projekter, og som kan forudses og beskrives.
Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	X			Råstofindvindingen vil påvirke landskabet og påvirke med øget tung trafik samt. Eventuelt vil Skodsbølsgårdbæk blive omlagt.
Er påvirkningen af miljøet varig?	X			Påvirkningen af landskabet, samt eventuel omlægning af Skodsbølgårdbæk, er varig. Påvirkningen i form af øget tung trafik vil være midlertidig, så længe der graves og ophøre når området er færdiggravet.
Er påvirkningen af miljøet hyppig?			X	Der vil være øget tung trafik i den periode, hvor der indvindes råstoffer på arealet. Men da indvindingen sker 2-3 uger pr. år, skønnes påvirkningen samlet set ikke at være hyppig.
Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	X			Påvirkningen af landskabet samt eventuel omlægning af Skodsbølgårdbæk er irreversibel. Den øvrige påvirkning ophører, når indvindingen ophører.
Er der andre kumulative forhold?			X	Der er ikke kendskab til kumulation med andre projekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: MHA@rsyd.dk
 Dato: 30. oktober 2020
 Journal nr.: 20/4721

Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	X			Miljøpåvirkningerne i form af øget støj begrænses ved etablering af støj. Støv fra adgangsveje dæmpes ved vanding af veje. Tung trafik vil ikke kunne begrænses, men vil kunne reguleres, så risici og gener minimeres.
--	---	--	--	---

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		X	Råstofindvindingen vil medføre øget støj, støv og tung trafik så længe indvindingen varer. Med ansøgers påtænkte tiltag for at mindske påvirkningerne, som beskrevet ovenfor, samt myndighedernes begrænsning af påvirkningerne ved vilkårsstillelse i gravetilladelsen og efterfølgende håndhævelse ved tilsyn og eventuelt krav om dokumentation, vurderes projektet ikke at påvirke miljøet væsentligt. Det vurderes derfor, at projektet på det ansøgte areal ikke er underlagt krav om udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Dato: 30. oktober 2020

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Om databeskyttelsesforordningen

I overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen finder du nedenfor en beskrivelse af, hvordan Region Syddanmark behandler dine personoplysninger i forbindelse med vores arbejde efter råstofloven, miljøvurderingsloven og jordforureningslovens § 52.

Formålet med behandlingen af dine personoplysninger

Regionen indsamler og behandler dine personoplysninger til brug for sagsbehandlingen herunder: Høringer i forbindelse med råstofkortlægning, udarbejdelse af råstofplan, sagsbehandling af ansøgninger om indvinding af råstoffer jf. råstofloven, miljøvurdering og -screening efter miljøvurderingsloven samt behandling af ansøgninger vedrørende tilførsel af jord til råstofgrave efter jordforureningslovens § 52.

Hvilke personoplysninger bliver indsamlet

Regionen behandler som udgangspunkt ikke følsomme personoplysninger. Vi indsamler kun oplysninger, for at kunne udføre høringer og for at belyse forhold af betydning for en sags afgørelse:

- Sagsmateriale der primært kommer fra kort, luftfotos, fotos, tilsyn, matrikulære forhold, ejendomsoplysninger (OIS) og restriktioner på din ejendom.
- Oplysninger fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) og Tingbogen
- Personoplysninger kan i nogle tilfælde stamme fra borgere, der henvender sig til regionen eller fra andre offentlige myndigheder, primært kommunerne.

I yderst sjældne tilfælde kan regionen have oplysninger om strafbare forhold.

I de fleste tilfælde indsamler regionen kun navn, adresse, matrikelnummer, ejerlav og evt. e-mailadresse eller CVR-/CPR-nummer til udsendelse af Digital Post for at regionen kan udføre høringer.

For borgere, der ejer et areal eller bor tæt på et areal, hvor der er søgt om tilladelse til erhvervs-mæssig råstofindvinding, vil regionen derudover samle data som f.eks. placering af bygninger, veje, vandløb og eventuelle vandboringer på den berørte ejendom samt forhold vedr. natur, vurdering af støj mv.

I forbindelse med regionens tilsynspligt efter råstofloven kan der også indsamles data i form af fotos.

Når vi sender Digital Post til dig, anvender vi dit CPR-/CVR-nummer.

Opbevaring af dine personoplysninger

De indsamlede oplysninger indgår i regionens digitale journalsystem samt kan indgå i regionens egne databaser. Oplysningerne skal bevares, fordi de indgår i dokumentationen for en administrativ afgørelse truffet efter råstofloven, miljøvurderingsloven eller jordforureningslovens § 52.

Oplysningerne opbevares efter retningslinjerne i arkivloven. Vi opbevarer de indsamlede oplysninger, så længe der er et sagligt formål.

Videregivelse af dine personoplysninger

Oplysningerne vil være tilgængelige for en række modtagere, for eksempel i forbindelse med en forespørgsel om aktindsigt fra interesseorganisationer, advokater, ejendomsmæglere, rådgivende ingeniørfirmaer, private bygherrer, kreditinstitutter og andre interesserede, med mindre særlige forhold gør sig gældende.

De indsamlede oplysninger kan også videregives til andre myndigheder.

Regionen overfører ikke dine personoplysninger til modtagere uden for EU og EØS.

Dine rettigheder

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af dine personoplysninger. Du kan læse mere om dine rettigheder på Region Syddanmarks hjemmeside: <https://www.regionsyddanmark.dk/wm509164>.

Retsgrundlaget for behandlingen af dine personoplysninger er databeskyttelsesforordningens:

- artikel 6, stk. 1, litra e for almindelige personoplysninger
- artikel 9, stk. 2, litra g for følsomme personoplysninger

Behandling af CPR-nummer sker med hjemmel i databeskyttelseslovens § 11.

Klage til Datatilsynet

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfreds med den måde, regionen behandler dine personoplysninger på. Du finder Datatilsynets kontaktoplysninger på www.datatilsynet.dk.

Kontaktoplysninger på Region Syddanmarks databeskyttelsesrådgiver

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte regionens databeskyttelsesrådgiver.

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren på følgende måder:

- E-mail: databeskyttelsesraadgiver@rsyd.dk
- Telefon: 24 75 62 90
- Sende et brev til Region Syddanmark, att.: Databeskyttelsesrådgiver, Damhaven 12, 7100 Vejle

Du kan læse mere om regionens databeskyttelsesrådgiver på regionens hjemmeside:

<https://www.regionsyddanmark.dk/wm508440>

Dataansvarlig

Region Syddanmark

Vand og Jord/Klima og Ressourcer

Mail: miljoe-raastoffer@rsyd.dk

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

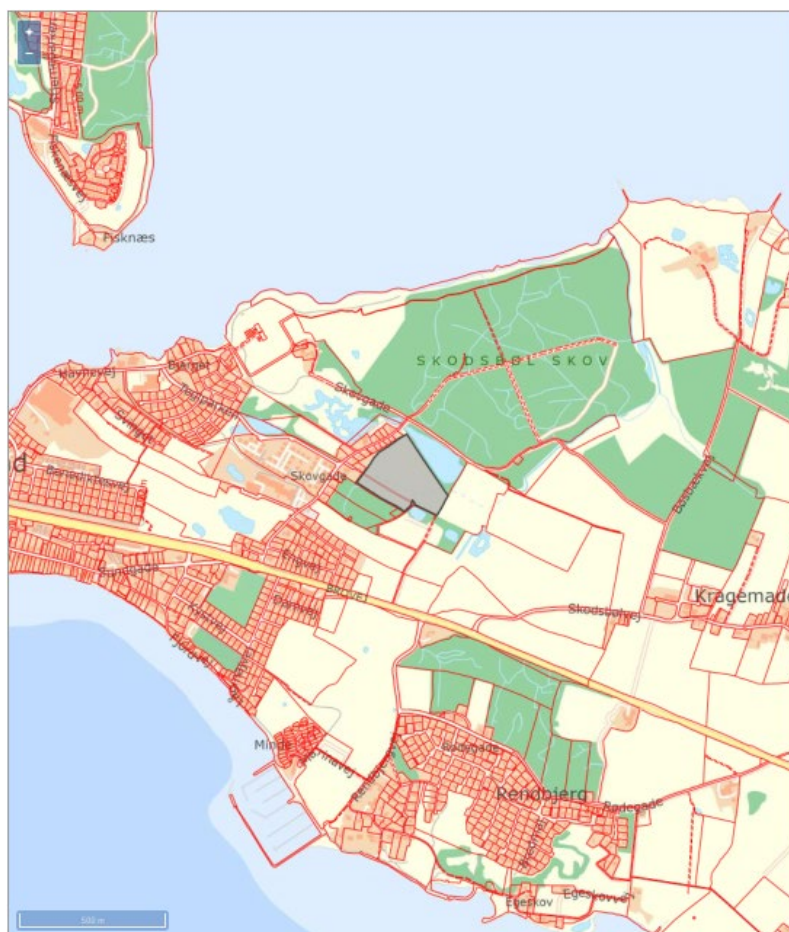
CVR-nr. 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Dato: 25. april 2025
Sagsnr.: 23/43537

Skabelonversion: 10.4

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af rødbrændende ler gældende til den 25. april 2035 på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	3
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	4
1.3	Ejerforhold.....	5
2	Sagens baggrund	5
2.1	Ansøgningens indhold	5
2.2	Beskrivelse	6
3	Vilkår.....	7
3.1	Omfang af retten til at indvinde	7
3.2	Drift.....	8
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	10
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	11
3.5	Efterbehandling m.m.	12
4	Generelle bestemmelser	13
4.1	Tilsyn.....	13
4.2	Tinglysning af efterbehandlingsvilkår	13
4.3	Arkæologi.....	13
4.4	Råstofafgift	13
4.5	Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.....	14
4.6	Indberetning af indvunden mængde.....	14
4.7	Indberetning til GEUS	14
4.8	Tilførsel af jord.....	14
4.9	Miljølovgivning i øvrigt	14
4.10	Forsyningsledninger	15
5	Sikkerhedsstillelse	15
6	Ansøgningsprocessen	15
6.1	Myndighedshøring.....	16
6.2	Miljøvurderingsloven.....	17
6.3	Partshøring	17
7	Regionens vurdering af sagen	19
7.1	Lovgrundlag	19
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	19
8	Klagevejledning og underretning	31

8.1	Klagevejledning.....	31
8.2	Underretning om afgørelsen	32
9	Bilag	33

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler årligt på 4,7 ha af dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Se oversigtskort herunder og i bilag 1:

Oversigtskort over området med markering af adgangsvej fra Brovej og udkørsel via Skovgade.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommene uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse, eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til, at indvindingen påbegyndes, herunder arbejdet med at afrømme muld og overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Indmåling og markering af rørlagt vandløb (Skodsbølgaardsbæk). Gravegrænse mod vandløbet markeres med pæle jf. vilkår 4.
- Afsætning af indvindingsareal og gravegrænse mod vest. Markering foretages med pæle jf. vilkår 6.

Øvrige nødvendige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat, herunder tilladelse til etablering af tilkørselsvej over det rørlagte vandløb (krydsningstilladelse).

1.3 Ejerforhold

Ifølge tingbogen står Henning Gefke Hansen som ejer af matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund mens Sønderborg Kommune står som ejer af vejmatriklen 1020 Egersund Ejerlav, Egersund. Henning Gefke Hansen har givet samtykke til det ansøgte projekt ved underskrift på ansøgningen, mens Sønderborg Kommune har givet samtykke til det ansøgte projekt via mail til ansøger, se bilag 5.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- Peter Christensen, I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler på 4,7 ha på dele af matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Henning Gefke Hansen samt del af matr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund ejet af Sønderborg Kommune.
- Der forventes indvinding til ca. 1,3 meter under terræn, og der indvindes ikke under grundvandspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2024 og afsluttet 2033.
- Der ønskes følgende driftstider: kl. 07.00 til 16.00 mandag - fredag. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april til ultimo september).
- Råstofferne påtænkes anvendt til teglproduktion på Matzens Teglværk i Egersund.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: Hydraulisk gravemaskine, Liebherr R926 og dozer, Komatsu D65, og der forventes et årligt forbrug af 440 liter dieselolie.
- Der opbevares ikke brændstof i graven.
- Der foretages ikke vandindvinding eller afledning af vand.
- Der genereres ikke affald i forbindelse med aktiviteterne i råstofgraven.

- Skulle der være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
- Der er medsendt tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvej via Brovej 55 og udkørsel til Skovgade i østlig retning.
- Der graves i parallelle baner og leret læsses direkte på lastbiler, som kører leret til forarbejdning på teglværket.
- Området efterbehandles løbende til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrømt muld, og der etableres dræn på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes.

2.2 Beskrivelse

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler. Ansøger har udført prøvegravninger og fundet 1 meter tykt lag brugbart rødbrændende ler lige under muldlaget, som er ca. 30 cm tykt. Et enkelt hul blev gravet til 3 meter, og der var ingen vandtilstrømning.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der holdes en graveafstand på 25 meter til grundmurede bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter under muldlaget. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april til ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Når der indvindes, kører der op til 96 lastbiler på en dag svarende til gennemsnitligt ca. 10 lastbiler i timen.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støvjold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding med vand fra teglværket eller nærliggende gård.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrømt muld og grube jorden. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

Projektet er tilpasset i forhold til retablering af dræn, se afsnit 7.2.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 10.000 m³ rødbrændende ler.
3. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.
4. Det rørlagte vandløb, Skodsbølgårdsbæk, som løber gennem projektområdet, skal indmåles og en afstand på 4 meter målt fra rørets ydersider skal markeres med pæle i marken langs røret på hver side af dette før afrømning af muld påbegyndes. Pælene til afmærkning må ikke fjernes mens der er pågår jordarbejde relateret til råstofindvindingen eller mens etappen henstår med åbne partier, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe. Af hensyn til den fortsatte dyrkning af jorden kan afmærkningen ske forud for hver gravekampagne, dog som minimum for hele vandløbsstrækningen inden for den pågældende graveetape.
5. Indvindingen skal ske inden for den del af projektområdet, som defineres af de afstandskrav, der fremgår af vilkår 20-22 (herefter kaldet indvindingsarealet). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt, som indvindingen skrider frem.
6. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
7. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
8. Til råstofindvinding må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. Liebherr R926 Gravemaskine og 1 stk. Komatsu R65 dozer. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
9. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om hvilken virksomhed, der forestår indvindingen.

10. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til en hver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

11. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding: Hverdage mandag til fredag kl. 07.00 til 16.00, dog ikke helligdage og juleaftensdag.
 - b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
12. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage / sted	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag / Skovgade	07.00 – 16.00	45 dB (A)
Mandag – fredag / øvrige	07.00 – 16.00	55 dB (A)
Andre tidspunkter, herunder lørdage, søndage og helligdage	Lukket	-

Grænseværdien på 45 dB (A) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse, mens grænseværdien på 55 dB (A) gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere, at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

13. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA,LF}$	Infralyd (G-vægtet lydniveau) L_{pG}
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			KB-Vægtet accelerationsniveau L_{wv}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

14. Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdt. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.
15. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at afskærme støjkluder yderligere med støjskærme), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
16. Etableringen af støjafskærmning (i det følgende benævnt støjvold) skal ske i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 7 dage forinden opstart.
17. Der skal etableres en støjvold mod ejendommene på Skovgade for at mindske støjgener fra råstofgraven jf. bilag 4.
18. For støjvolden gælder:

- a. Støjvoldens fod må ikke placeres nærmere end 10 meter fra matrikelstel mod Skovgade.
- b. Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
- c. Støjvolden skal have en højde på 5 meter.
- d. Støjvolden må ikke hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.
- e. Støjvolden kan udelades hvis beboere på skovgade 26 til 48 skriftligt tilkendegiver dette. Tilkendegivelsen kan på ethvert tidspunkt trækkes tilbage. Der skal i så fald etableres den del af volden, som gennem støjberegninger kan dokumenteres virksom ved de beboere, der ikke ønsker støjvolden udeladt.

19. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse.

3.3 Adgangsforhold og afstande

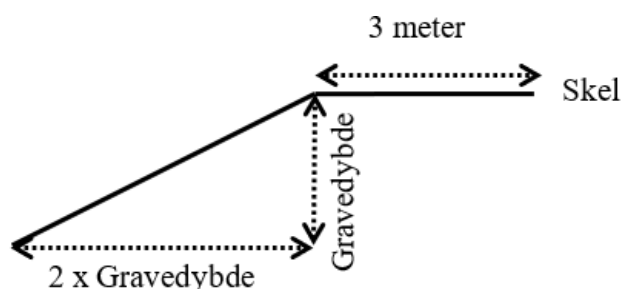
Vilkår efter vejloven

Adgang til råstofgraven må kun ske via adgangsvej til Brovej 55 og udkørsel til Skovgade mod øst jf. midlertidig adgangstilladelse med tilhørende vilkår udstedt af Sønderborg Kommune den 9. marts 2022, bilag 5.

Vilkår efter råstofloven

Graveafstande og begrænsninger

- 20. Der må ikke graves nærmere end 4 meter fra ydersiderne af det rørlagte offentlige vandløb Skodbølgebæk. Der må efter de 4 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.
- 21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra privat vej, nabostel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer(ne) og godkendt skriftligt af regionen. Der må efter de 3 meter ikke graves stejlere end et skråningsanlæg på 1:2, jf. følgende figur:

- 22. Der må ikke graves nærmere end minimum 25 meter fra grundmurede bygninger. Der må efter de 25 meter ikke graves under et skråningsanlæg på 1:2.

23. Tilladt maksimal gravedybde er til forekomstens bund af rødbrændende ler eller 1 meter over højeste grundvandsstand uanset årstidsvariationer (forventelig grundvandsstand er kote ca. 3,5 meter DVR90) under forudsætning af, at skråningsanlæg ikke overskrides. Grundvandsspejlets forventelige kote er fastsat på baggrund af ansøgers oplysninger baseret på prøvegravning samt vand-spejl i tidligere gravesø mod nord.
24. Jorddepoter, materialeoplag eller lignende må ikke anlægges højere end 5 m over omkringliggende terræn. Eventuel forøgelse af denne højde kan kun ske efter forudgående godkendelse hos regionen.
25. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning af gravefronter.
26. Ved indvinding af bane A og F jf. graveplanen, bilag 3, må muld ikke oplægges mod den beskyttede sø beliggende henholdsvis øst og syd for banerne.
27. Ved indvinding af bane E jf. graveplanen, bilag 3, skal muld oplægges langs bane D.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vand-indvinding mv.

28. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for projektområdet og jf. graveplanen, bilag 1, og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
29. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

30. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
31. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
32. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

33. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene vand, jord og undergrund, i lergraven.

Vilkår efter vandløbsloven og reguleringsbekendtgørelsen

Sønderborg Kommune har meddelt tilladelse til fjernelse af markdræn med afvanding til det offentlige rør-lagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårds bæk, på matrikelnummer 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund.

Tilladelsen med tilhørende vilkår er vedlagt i råstoftilladelsens bilag 5.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i Råstofplan 2020.

Vilkår efter råstofloven

34. Efter endt gravning skal der efterbehandles til jordbrugsmæssig drift efter den godkendte efterbehandlingsplan, jf. bilag 3. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark. Der skal efterbehandles løbende således, at hver bane pålægges muldjord og jorden grubes umiddelbart efter afslutning af indvinding. Eventuel etablering af nye markdræn kræver særskilt tilladelse fra vandløbsmyndigheden.
35. Skrænter omkring området og det rørlagte vandløb skal efterbehandles med anlæg ikke stejlere end 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
36. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
37. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således at evt. tvivlsspørgsmål om efterbehandlings udførelse kan afklares.
38. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
39. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
40. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
41. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan regionen på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet. Dette forhold forbliver tinglyst efter tilladelsen er udløbet og tinglysningen i øvrigt aflyses.

42. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med, at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet, og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 41 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang, den berører fortidsmindet.

4.4 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift. Råstofindvinderen skal lade sig registrere for råstofafgift hos told- og skatteforvaltningen. Registreringen sker gennem Erhvervsstyrelsen, www.virk.dk

Råstofindvinderen skal med udgangen af hvert kvartal senest den 15. i efterfølgende måned, angive og betale råstofafgiften til told- og skatteforvaltningen. Læs mere i affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilfaldelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med, at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regioner videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

4.9 Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af husholdningsaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Sønderborg Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

4.10 Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

I/S Lertransløb skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune på kr. 150.000,- omkostningsindeks for jordarbejde mv. 135,46, 2024K2.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på landbrugsjord på 150.000 kr. pr (åben) hektar. Hver af de 6 indvindingsbaner har et areal i underkanten af 1 ha. Da hver bane efterbehandles, før en ny åbnes, forudsættes det, at der maksimalt er 1 ha åbent ad gangen. Sikkerhedsstillelsens størrelse er således betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 3. maj til 31. maj 2024 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland, Vejdirektoratet, Haderslev Stift, Energinet Gas og Energinet El

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune	i forhold til vandløb og dræn har vi dette at sige: Vi har registreret et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910 og 1020. Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste, hvor der ikke må ikke udgraves, bygges, plantes eller opsættes faste hegn eller lignende anlæg af blivende art uden tilladelse fra Sønderborg Kommune. Afstandskrævet skal overholdes. Der skal søges om tilladelse til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Ødelagte dræn skal erstattes af et dræn med samme indvendige diameter (eller nærmeste større diameter). Det skal lægges på samme sted med samme linjeføring, dybde og dræningseffekt. For eksempel hvis de gamle rør var lavet af ler, og der lægges PVC, må det ikke være et lukket rør, men skal være slidset. Alt andet kræver en reguleringssag. Hvis der ønskes at ændre på vandløb eller dræn, skal der indsendes en ansøgning om regulering af vandløb. I kan ansøge via kommunes hjemmeside ved at trykke her.	Kommunens bemærkninger er taget til efterretning, og der er fastlagt vilkår om indmåling og afmærkning af graveafstand til Skodsbølgårdsbæk. Endvidere er det en del af ansøgningen, at der i forbindelse med efterbehandling retableres dræn, som ødelægges ved indvindingen. Vilkår for retablering af dræn er indarbejdet i tilladelsen.
Museum Sønderjylland	Museet vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for området inkl. adgangsveje, såfremt disse etableres med muldafrømning. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.	Regionen har vedlagt museets udtalelse som bilag til tilladelsen, og har dermed videregivet anbefalingen til indvinder.
Haderslev Stift	Stiftsøvrigheden har ingen bemærkninger til ansøgningen.	Regionen har taget stiftsøvrighedens bemærkning til efterretning.

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Vejdirektoratet	Vejdirektoratet har ingen bemærkninger til den ansøgte råstofindvinding. Det område, der ansøges til, ligger ikke i nærheden af eksisterende eller planlagte statsveje.	Regionen har taget vejdirektoratets bemærkning til efterretning.

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 6.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden 3. september til 1. oktober 2024. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 8. november 2024 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 6. december 2024.

Efterfølgende er der foretaget projektændring fra, at der retableres dræn, til at der efterbehandles til udrænet landbrugsjord. Henset til Sønderborg Kommunes tilladelse til fjernelse af markdræn og øvrige partsindlæg har regionen vurderet, at denne ændring ikke er væsentlig, og at der derfor ikke skal foretages en fornyet screening af projektet.

Råstofindvindingsstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med projektet.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed og lodsejer matr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund		mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Henning Gefke Hansen	Ejer, matr.nr. 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund		E-boks
I/S Lertranskøb, Peter Christensen	Indvinder		pc.lertrans@outlook.dk
Museum Sønderjylland - Arkæologi	Berørt Museum		planer@msj.dk
Miljøstyrelsen	Berørt myndighed		mst@mst.dk
Naturstyrelsen	Berørt myndighed		nst@nst.dk
Vejdirektoratet	Berørt myndighed		hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift	Berørt stift		kmhad@km.dk
Ejer af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872 og 911 Egersund Ejerlav, Egersund	Omkringliggende ejendomme og matrikler		E-boks

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden 12. november 2024 til 10. december 2024 og der indkom følgende høringssvar:

Part	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune vedr. efterbehandling (§ 10a)	Der gøres opmærksom på, at den i pkt. 2.2 omtalte støjvold kræver landzonetilladelse, med mindre at støjvolden anses som en integreret del af råstofindvindingen, jf. Planlovens §36 stk 1, nr 7). Etablering af tilkørselsvej over det rørlagte vandløb, kræver krydsningstilladelse. Sammenlignes graveplanen med det offentlige rørlagte vandløbs placering samt vilkåret om den 4 m brede gravegrænse dertil skråningsanlæg på 1:2, anser vandløbsmyndigheden kørsel og indvinding på arealet som konfliktfyldt og vil gerne modtage information om hvorledes ansøger tænker at håndtere dette. Særligt krydsende kørsel/arbejde ønskes belyst. Vandløbsmyndigheden ønsker oplysninger om, hvorledes opfyldelse af vilkår nr. 35 skal ske. For at kunne genetablere dræn i	Støjvolden placeres i råstofgraveområde inden for det konkrete projektareal og kræver derfor ikke landzonetilladelse. Dette er indskrevet i tilladelsens punkt 1.2. Gravetilladelsen fastsætter vilkår om afmærkning af 4 meter grænsen på hver side af vandløbet og igangsætning af lerindvinding kræver indvinders forudgående indhentning af krydsningstilladelse. Med overholdelse af disse vilkår og forudsætninger og sammenholdt med graveplanen anser Region Syddanmark projektet for realiserbart uden risiko for det rørlagte vandløb. Sønderborg Kommune har efter partshøringen meddelt tilladelse til fjernelse af dræn. Vilkåret er derfor udgået. Etablering af nye

	samme dybde, skal der så påføres andet jord som erstatning for det indvundne ler? Vandløbsmyndigheden gør opmærksom på, at enhver ændring af et vandløbs skikelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote, og skråningsanlæg kun kan tillades gennem en reguleringssag efter vandløbsloven.	dræn efter endt indvinding og efterbehandling er ikke længere en del af projektet. Dette er taget til efterretning.
--	---	---

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstoftilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

Ansøger har ladet en støjberegning udføre. På den baggrund er projektet tilpasset, således at der med henblik på at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænseværdier, opsættes en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene på Skovgade 26-48 vest for projektområdet.

Ansøger har endvidere søgt og opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at fjerne dræn i projektområdet. Projektet er på den baggrund tilpasset således, at der ikke etableres dræning i forbindelse med efterbehandling af lergraven. Såvel ansøger som lodsejer er indforstået med, at denne projektændring kan medføre, at selvom der efterbehandles til landbrugsmæssig drift, kan arealerne blive vandlidende og eventuelt uegnede til landbrugsdrift. Ansøger eller lodsejer kan efter endt efterbehandling søge Sønderborg Kommune om tilladelse til at etablere dræn igen.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Natura 2000-væsentlighedsvurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen:

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark.

Udpegningsgrundlag:

Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Bevaringsmålsætninger:

De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:

- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bund-vegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170).
- At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl.
- Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Projektets potentielle påvirkninger:

Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Nedlæggelse af drænen vil medføre en reduceret tilledning af vand til Skodsbølgaardsbæk, som løber ud i det marine Natura 2000 område. Projektarealet udgør en meget lille andel (1,6 %) af det samlede vandløbsopland i udløbspunktet, og da Natura-2000 området samtidig er marint, vil arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget ikke blive påvirket af vandtilførsel fra bækken.

Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Ederfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet.

Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områders udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Kumulative effekter:

Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Samlet vurdering:

Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse.

Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder.

Flagermus:

I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i eller omkring projektområdet.

Odder:

Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder.

Markfirben:

Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde for markfirben.

Stor vandsalamander og spidssnudet frø:

Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen sydøst for projektområdet, vil projektet grundet dets karakter med aflange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder.

Løvfrø:

Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørrede vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø.

Strandtudse:

Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse.

Planter:

Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Samlet vurdering af bilag IV arter:

Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller raste-områder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Skodsbøl, der er udlagt som graveområde for ler i Råstofplan 2020. I råstofplanen er der ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige forudsætninger

Sønderborg Kommune har oplyst, at ifølge fællesregulativet for offentlige vandløb skal der holdes en graveafstand på 4 meter til det rørlagte vandløb målt fra rørets yderside. Regionen har indarbejdet dette krav i vilkår 20.

Sønderborg Kommune har endvidere oplyst, at ødelagte dræn skal erstattes af dræn med samme indvendige diameter (eller nærmeste større diameter). Det skal lægges på samme sted med samme linjeføring, dybde og dræningseffekt. For eksempel hvis de gamle rør var lavet af ler, og der lægges PVC, må det ikke være et lukket rør, men skal være slidset. Da ansøger ikke på forhånd kan garantere, at disse forudsætninger kan efterleves, har ansøger søgt og opnået tilladelse til fjernelse af eksisterende dræn i projektområdet og udskudt beslutningen om eventuel nyetablering af dræn efter endt indvinding til efterbehandlingen er foretaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter syd-øst for projektområdet. Regionen har meddelt tilladelsen på baggrund af en række vilkår til sikring af grundvandet mens indvindingen pågår.

Det drejer sig om vilkårene 28-33, som er stillet for at sikre, at projektet, herunder opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, mindsker risikoen for forurening af grundvandet tilstrækkeligt. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Projektet vurderes ikke at øge grundvandets sårbarhed væsentligt, og regionen vurderer, at indvindingen af råstoffer ikke vil påvirke grundvandet negativt, hverken under eller efter endt efterbehandling, når de stillede vilkår overholdes.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder ikke beskyttede naturområder. I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Vilkårene 25-27 sikrer, at der ved indvinding nær de beskyttede naturområder ikke oplægges mulddepoter nær disse. Dermed sikres det, at projektet ikke medfører risiko for tilførsel af sediment eller næringsstoffer til naturområderne i forbindelse med kraftigt regnvejr.

Fjernelse af dræn vil mindske vandtilledningen til den beskyttede del af Skodsbølgårdsbæk nedstrøms projektområdet. Sønderborg Kommune har vurderet, at nedlæggelsen af drænene ikke har nogen væsentlig betydende påvirkning af naturtypen vandløb.

Regionen vurderer på den baggrund, at de stillede vilkår er tilstrækkelige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Landskab og geologi

I forhold til landskabet vil gravning ske til ca. 1,3 meter under terræn, og det efterbehandlede terræn efterlades ca. 1 meter under nuværende niveau. En i alt 8 meter bred, uberørt zone omkring det rørlagte vandløb vil stå tilbage gennem området. Regionen vurderer, at sænkning af terrænet med 1 meter ikke er en væsentlig landskabelig påvirkning, som kræver vilkår efter Råstofloven. Oplægning af støjvold og etablering af midlertidige jorddepoter vurderes ikke at påvirke landskabet væsentligt, når vilkår 18c og 24 overholdes.

Der er ikke geologiske interesser, som er til hinder for gennemførelse af projektet.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Vilkår 11-18 er fastsat med henblik på at projektet kan gennemføres med overholdelse af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for boligområdet på Skovgade.

Det vurderes på baggrund af udført støjregning, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes med de fastsatte vilkår om aktiviteter og støjdæmpning. Dette gælder også i anlægsfasen, hvor grænsen for anlægsstøj på 70 dB overholdes. Påvirkningen i anlægsfasen vil være af lokal og kortvarig karakter, og vurderes derfor ikke at være væsentlig.

Regionen vurderer samtidig, at generne i form af støj i driftsfasen vil være minimale, da der vil blive indvundet ler i korte og koncentrerede perioder med begrænset anvendelse af maskinel. Råstofgraves placering er tilknyttet geologien. Beliggenheden nær en række beboelser på Skovgade nødvendiggør etablering af en 5 meter høj og 239 meter lang støjafskærmning for at de vejledende støjgrænser kan overholdes. Da indvindingen foregår i dagtimerne i korte, intense perioder, er det en relativt stor byrde at skulle etablere en støjafskærmning i det omfang. Regionen vurderer dog, at hensynet til rækken af naboer skal vægtes højt grundet nærhed til og antallet af naboer. Regionen har endvidere formuleret vilkår 18a om afstand mellem støjvold og naboer, som sikrer, at støjafskærmning ikke medfører væsentlig skyggegene på nabomatriklerne. Hvis indvinder kan opnå accept fra naboer til ikke at etablere støjafskærmning, eller dele af den, har regionen med vilkår 18e sikret, at dette er en mulighed.

Dermed vurderer regionen samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes og at nabohensyn varetages.

Støv:

Lerindvinding medfører normalt ingen støvgener. Regionen har dog fastsat vilkår 19, som sikrer, at skulle der mod forventning opstå støvgene, er indvinder forpligtet til at iværksætte foranstaltninger til nedbringelse af genen. Regionen vurderer, at det stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkeligt til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra Brovej 55 og udkørsel fra graven vil ske ad Skovgade mod øst. Det er Sønderborg Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold. Kommunen har i tilladelse til vejadgang stillet en række vilkår for anvendelse af vejadgangen, skiltning m.v.

Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. I miljøscreeningen er det vurderet, at der ikke er særlig risiko for uheld i den sammenhæng.

Øvrige forhold:

Ansøger har oplyst, at der holdes en graveafstand til grundmurede bygninger på 25 meter. På baggrund af Region Syddanmarks erfaringer vurderes dette at være tilstrækkeligt til at sikre naboejendommens stabilitet. Afstandskravet er derfor indsat som vilkår 22.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer eller beskyttelseslinjer indenfor det ansøgte graveområde.

Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde. Museets udtalelse er vedlagt som bilag 7.

Regionen vurderer, at der ikke er behov for særlige vilkår i råstoftilladelsen til at sikre, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden af overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Projektområdet ligger ikke i vandløbets opland, og vandløbet påvirkes derfor ikke af projektet.

Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest for projektområdet. Projektområdet ligger ikke i søens opland, og søen påvirkes derfor ikke af projektet.

Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027 og genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Nedlæggelse af dræn, der i sidste ende har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke væsentligt ændret vandafstrømning fra marken eller mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor.

Ud fra overstående, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 og Genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider.

Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand.

Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.

Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer.

Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand.

Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanerne er vedlagt som bilag 2 og 3. Af planerne fremgår det, at indvindingsområdet er inddelt i 6 baner, som indvindes en for en. Under indvinding placeres mulden parallelt med banen. Der indvindes fra vest mod øst for på den måde kun kortvarigt at være tæt på nærmest nabo. Når den brugbare ler er indvundet, efterbehandles banen ved at mulden igen returneres til området. Der graves og efterbehandles med skråningsanlæg på 1:2. Efter endt indvinding vil marken blive grubet, og den kan dernæst igen tages i brug som landbrugsjord.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune.

Såvel grave- som efterbehandlingsplan følger sædvanlig tilgang ved indvinding af rødbrændende ler. Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet vilkår 34-40, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

I regionens hensynsafvejning er indgået hensynet til udnyttelse af råstofressourcen. Indvindingen forventes ikke at påvirke landskabet negativt, da indvindingsarealet tilbageføres til landbrugsdrift og de landskabelige

træk ikke i væsentlig grad udjævnes ved indvindingen. Efterbehandlingen sker løbende, hvorved det åbne gravefelt begrænses mest muligt. Indvindingen forventes heller ikke at påvirke beskyttet natur, overfladevand eller grundvand, da der graves i ler og alene graves over grundvandsspejl og kun til ca. 1,3 meter under terræn. Efterbehandling til landbrugsdrift er lodsejers ønske.

Vilkår 41 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten kan udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette kan være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Erhvervsmæssige hensyn

Der er lagt vægt på, at ansøger kan udnytte råstofressourcen, og at råstofgravning i området kan være med til at sikre forsyningen af ler til teglproduktion, selvom projektområdet grænser op til byområde langs Skovgade, hvor en række ejendomme får lergraven som nabo, mens indvindingen pågår.

Hensyn til hensigtsmæssig byudvikling

Projektarealet er beliggende i landzone, men grænsende op til byzone med kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Indvinding af 1 meter rødbrændende ler med efterfølgende efterbehandling til jordbrugsmæssige forhold vil på grund af det generelle forbud mod at tilføre jord til tidligere og nuværende råstofgrave, til en hvis grad ændre på områdets mulighed for at indgå i fremtidig byudvikling.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Projektarealet er beliggende inden for graveområde for ler i Råstofplan 2020. Projektarealet rummer ca. 1 meter af det eftertragtede rødbrændende ler, hvilket svarer til ca. 44.000 m³ inden for projektområdet, når graveafstand til ca. 300 meter rørlagt vandløb fraregnes.

Projektområdet udgør en attraktiv råstofressource for teglværksindustrien i den nærliggende by Egersund. Den geografiske placering af projektområdet er optimal i forhold til anvendelsesstedet grundet kort afstand og mulighed for transport uden om tæt beboelse.

Udnyttes denne ressource ikke, vil der skulle findes rødbrændende ler et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplistet i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 23. maj 2025 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk; vand-natur@sonderborg.dk
Miljøstyrelsen: mst@mst.dk,
Naturstyrelsen: nst@nst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk
SKAT: myndighed@skat.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening: nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, soenderborg@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, soenderborg@dog.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Sønderjylland Øst, soenderjylland@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

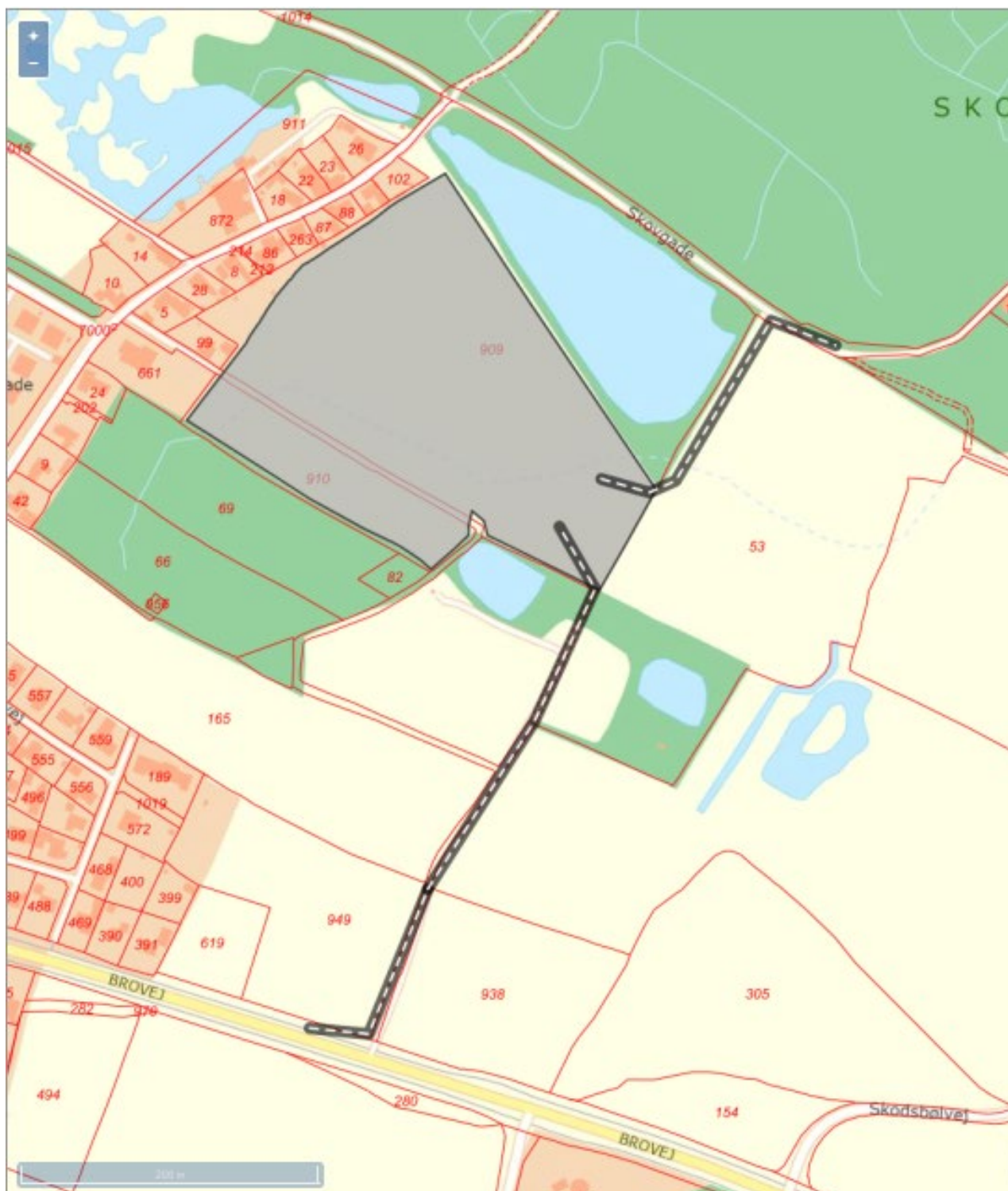
Michael Hjort Andersen
Geolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Graveplan
3. Efterbehandlingsplan
4. Støjberegning
5. Andre myndigheders tilladelser
 - Tilladelse til midlertidig vejadgang
 - Tilladelse til fjernelse af markdræn
 - Samtykke til indvinding på vejmatr.nr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
6. Screeningsafgørelse inkl. VVM-skema
7. Udtalelse fra Museum Sønderjylland

Bilag 1 Oversigtskort

Bilag 2 Graveplan

Indvindingsområdet er inddelt i 6 baner/faser/felter som vist på figur 1. Lerindvinding vil ske i etaper/baner, da teglværket ikke kan aftage hele området i en sæson. I forbindelse med indvindingen fjernes dræn. Figur 2 viser drænkort for området.

Ideen med denne fremgangsmåde er at tilgodese så mange som muligt i processen - naboer mod vest, området og landbruget.

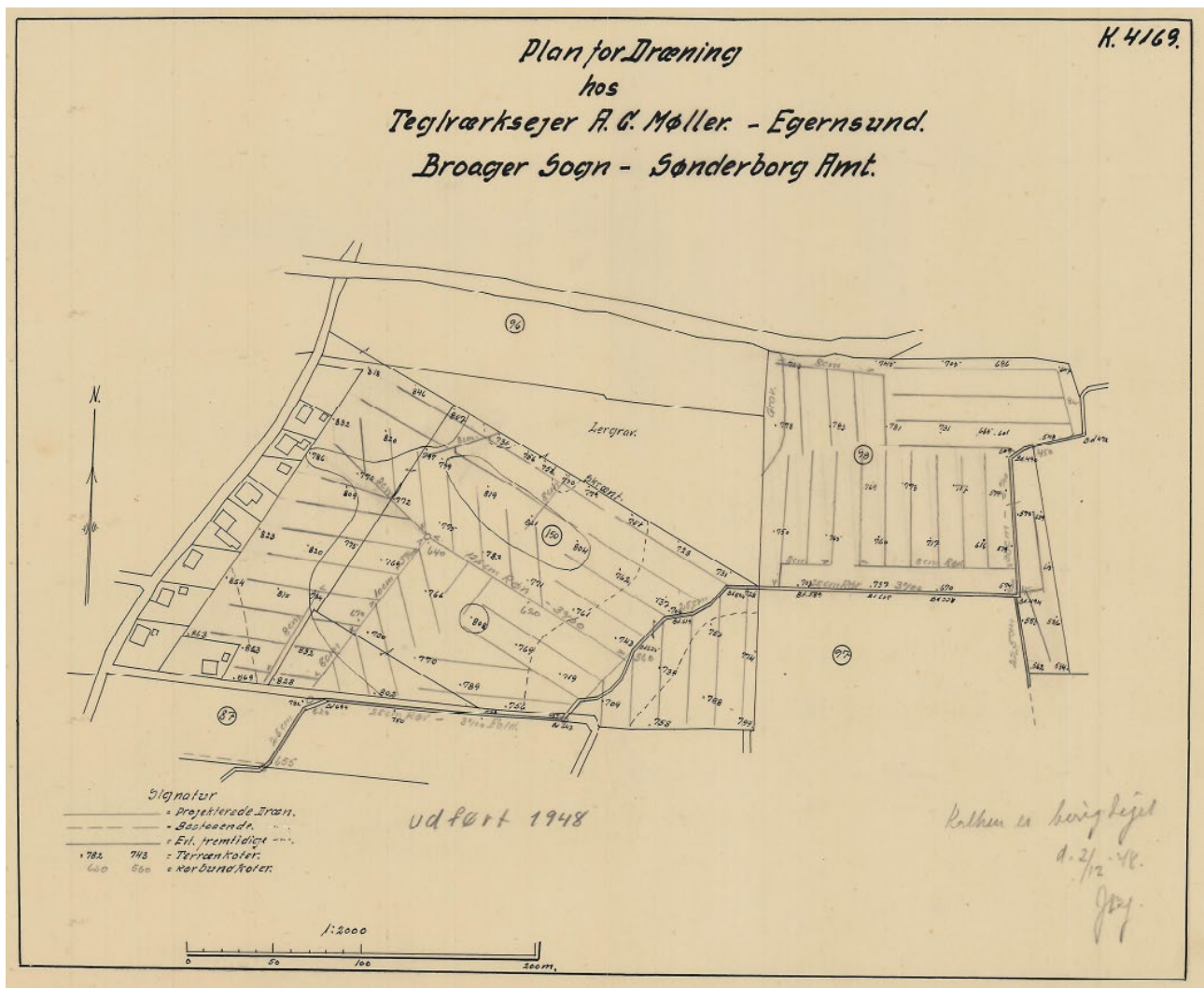
Under indvinding placeres mulden parallelt med banen. Der indvindes fra vest mod øst for på den måde kun kortvarigt at være tæt på nærmest nabo. For hvert læs vil gravemaskinen rykke længere og længere væk fra den pågældende nabo. Når den brugbare ler er indvundet, efterbehandles banen ved at mulden igen returneres til området.

Derefter kan den næste bane påbegyndes. På denne måde er der også et minimum af gener for naboer og påvirkning på området.

Der holdes en afstand til bygninger på 25 meter, og der graves med skråningsanlæg på 1:2. Efter endt indvinding tages marken i brug som landbrugsjord.

Figur 1. Inddeling af projektområdet i graveetaper.

Figur 2. Drænkort fra Hedeselskabets drænenarkiv.

Bilag 3 Efterbehandlingsplan

Efter endt lerindvinding, efterbehandles og tilbagelægges området til jordbrug. Dette indebærer også nedlæggelse af støjvolden. Muldlaget lægges før indvinding i depot parallelt med gravebanen, hvor der indvindes. Efter endt indvinding udlægges mulden igen på området, så det tilnærmer sig den tidligere overflades forløb. Afslutningsvis grubes området. Arealet vil efter endt efterbehandling fremstå udrænet, og rørføringen af Skodsbølgårdsbæk og en 4 meter bred zone heromkring vil henligge uændret i forhold til før projektstart. Indvinder eller lodsejer kan eventuelt søge særskilt tilladelse til etablering af nye markdræn efter endt efterbehandling.

Bilag 4 Støjberegning

BEREGNING AF STØJ FRA LERGRAV

Rekvirent: I/S LERTRANSKØB

Dato: 24. april 2024

DMR-sagsnr.: 2024-1184

Dansk Miljørådgivning A/S

Din rådgiver gør en forskel ...

Vi er landsdækkende. Find nærmeste kontor på www.dmr.dk.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Beliggenhed	2
3. Måleobjekt	2
3.1. Beskrivelse af virksomheden	2
3.2. Støjkilder	3
4. Planforhold og støjgrænser	3
4.1. Støjgrænser	3
5. Lydudbredelse	4
6. Beregningsmetoder	4
6.1. Forskrift	4
6.2. Beregningsprocedure	4
6.3. Støjbånd	4
6.4. Beregningsforudsætninger	5
6.5. Beregningspunkter	5
7. Driftsforhold	5
7.1. Støjens karakter	6
8. Beregningsresultater	6
9. Konklusion	7
10. Vurdering og bemærkninger	7
11. Referencer	8

Sagsbehandler

Oliver Jokumsen
Civilingeniør, Støj og akustik, Fagchef
Tlf.: 41 30 35 37
ojo@dmr.dk

Kvalitetskontrol

Jeppe Sørensen
Civilingeniør, Støj og akustik, Afd. leder
Tlf.: 41 30 35 72
jsn@dmr.dk

1. Indledning

I/S LERTRANSKØB, planlægger at udvinde ler fra grunden på matrikel 910/909, ved Skovgade i 6320 Egersund. DMR Støj og Akustisk er, i den forbindelse, blevet bedt om at lave en vurdering af, hvordan udvindingen vil komme til at påvirke omgivelserne med støj. Særligt ved boligerne umiddelbart vest for projektmatriklen. Udgravningen er opdelt i 6 etaper, der arbejdes ikke på etaperne samtidigt.

2. Beliggenhed

Projektgrunden er beliggende på en bar mark i Egersund tæt på Gråsten, hvor de omkringliggende områder bruges til landbrug og lav boligbebyggelse. På nuværende tidspunkt er grunden, hvor udgravningen udføres, tom. Området og placeringerne af etaperne fremgår af figur 3.1 og kilder samt beregningspunkter af figur 3.2.

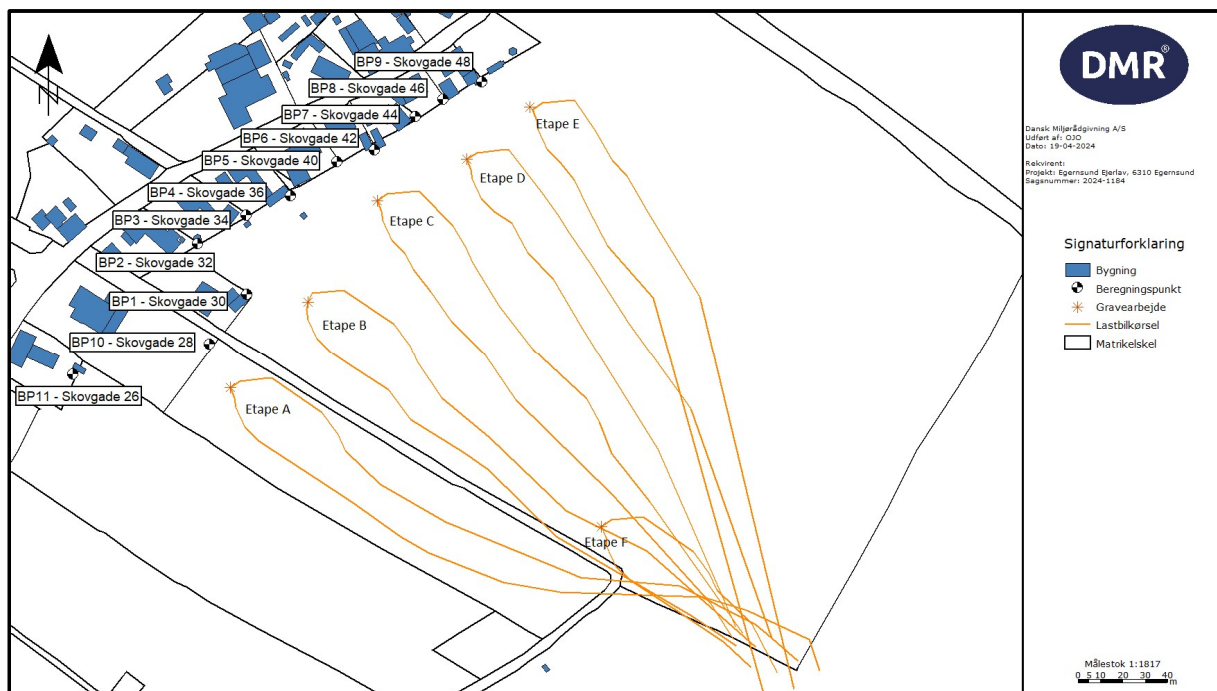
3. Måleobjekt

3.1. Beskrivelse af virksomheden

På figur 3.1 fremgår etapeplan for projektgrunden, hvor hver af etaperne er indtegnet. Støjkilernes placering og ruter er indtegnet på situationsplanen, figur 3.2. Punkterne for gravemaskinen ændrer sig i takt med udgravningens forløb. Gravemaskinen vil etapevist flyttes mod syd. Kilderne er placeret i "worst-case" for alle etaper. Dog med 25 meter til alle bygningsfacader.

Figur 3.1: Oversigtskort over projektgrunden, samt oversigt over etaperne placering.

Figur 3.2: Oversigtskort over projektgrunden, samt oversigt over etapernes placering.

3.2. Støjkilder

Støjkilderne, tilknyttet virksomhedens drift, vil være kørsel med lastbil til og fra udgravningen, og pålæsning med gravemaskine. En beskrivelse af de støjkilder, der indgår i beregningerne, fremgår af tabel 3.1. I figur 3.1 er støjkildernes placeringer vist.

Kildestyrkerne for hver af støjkilderne, er fundet ud fra katalogværdier jf. STØJDATABOGEN samt udleveret af rekvirenten.

Støjkilde	LwA dB(A)	Driftstid/antal	Højde o. terræn, korrektion
Volvo EC220 gravemaskine	102,6	80 x 4 min/7-16	2 m
Kørsel til og fra med lastbil	100,7	20 x 4 læs/7-16	1,5 m, 20 km/t

Tabel 3.1: Beskrivelse af støjkilder. Kilde ID refererer til oversigtskort med støjkilder, figur 3.1. Planforhold og støjgrænser

3.3. Støjgrænser

Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for virksomhedsstøj fremgår af tabel 4.1, grænseværdierne gælder for "frit felts" punkter.

Boligerne er åben og lav bebyggelse, tilsvarende områdetype 5. Der er kun drift i dagstimerne, derfor er støjgrænsen 45 dB.

Områdetype	Støjbelastningen, L _r			Maksimalværdi, L _{pAmax}
	Hverdage kl. 07-18 Lørdag kl. 07-14	Hverdage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-22 Søn- og helligdage kl. 07-22	Alle dage kl. 22-07	Alle dage kl. 22-07
1. Erhvervs- og industriområder	70 dB	70 dB	70 dB	-
2. Erhvervs- og industriområder med forbud mod generende virksomheder	60 dB	60 dB	60 dB	-
3. Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne)	55 dB	45 dB	40 dB	55 dB
4. Etageboligområder	50 dB	45 dB	40 dB	55 dB
5. Boligområder for åben og lav boligbebyggelse	45 dB	40 dB	35 dB	50 dB
6. Sommerhusområder og offentligt tilgængelige rekreative områder	40 dB	35 dB	35 dB	50 dB

Tabel 3.2: Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj /1/.

4. Lydudbredelse

Terrænet i området er relativt fladt og består af marker, som er akustisk blødt terræn, og dermed ikke har en reflekterende effekt på lydudbredelsen.

5. Beregningsmetoder

5.1. Forskrift

Beregninger er udført efter forskrifterne i Miljøstyrelsens vejledninger om beregninger af ekstern støj fra virksomheder /2/, som er baseret på den fællesnordiske beregningsmodel for industristøj.

5.2. Beregningsprocedure

Der er udført beregning af støjbelastningen i omgivelserne omkring virksomheden fra de beskrevne kilder og deres drift. Beregningerne er udført iht. /2/ i SoundPLAN efter den opdaterede "General Prediction Method" fra 2019. Beregninger er baseret på data for støjklidernes lydefektniveauer, som er et mål for, hvor meget lydenergi, de hver især udsender pr. sekund. Sammen med data for terrænforhold og bygninger mm., beregnes støj fra hver enkelt kilde, i valgte beregningspunkter i omgivelserne. Bidragene summeres op i hvert beregningspunkt, så man får den samlede støjbelastning fra aktiviteterne i punktet.

5.3. Støjvold

Der er i beregningerne, til undersøgelse af støjdæmpning beregnet med en støjvold. Volden er i projektet 5 meter høj med en hældning på 1:1 i begge sider, et topstykke på 1 meter og en samlet længde på 239 meter. Volden er akustisk blød og bygget af overskudsjord fra udgravningen. Volden placeres i det nordvestlige skel mod boligerne, som set på figur 6.1.

Figur 5.1: Oversigtskort over placering af støjvold.

5.4. Beregningsforudsætninger

Industristøjsberegningerne er udført efter vejledning nr. 5/1993 fra Miljøstyrelsen /3/. Beregningsopsætning i SoundPLAN er som vist i tabel 5.1.

Parameter	Beregningspunkter
Antal refleksioner	5
Søge radius	600 m
Maks. afstand til refleksioner omkring beregningspunkt	200 m
Maks. afstand til refleksioner omkring kildeposition	50 m
Tolerance	0,1 dB
Vejrscenarier	9
Terrænklasser, Nord2000	G & D
Bygningsrefleksioner	0,2
Beregningshøjde	1,5 m

Tabel 5.1: Indsatte beregningsparametre i SoundPLAN. Terrænklasser er vurderet ud fra satellitfotos, hvor der er differentieret mellem terrænets hårde og bløde overflader. Terrænklasse G benyttes for hårde overflader og terrænklasse D benyttes til bløde overflader.

5.5. Beregningspunkter

Støjen fra virksomheden skal undersøges i de punkter, hvor støjbelastningen er størst. Valget af beregningspunkterne er ud fra retningslinjerne fra Referencelaboratoriet Orientering nr. 43 /10/, og placering af dem er vurderet ud fra orienterende støjkonturkort.

6. Driftsforhold

Beregningerne i denne rapport tager udgangspunkt i at udgravningen er under "fuld drift" og normale driftstider, som er fra kl. 7.00 til kl. 16.00 på hverdage. Virksomheden er i fuld drift, når alle aktiviteterne, som nævnt i tabel 3.1 foregår.

Støjklidernes drift fremgår af tabel 3.1. Disse driftsforhold er oplyst til DMR af virksomheden.

6.1. Støjens karakter

Hvis støjen indeholder tydeligt hørbare impulser eller toner i beregningspunkterne, skal der lægges et genetillæg på 5 dB til det beregnede støjbidrag, L_{Aeq} , ved fastlæggelsen af støjbelastningen, L_r /2/. Det samlede tillæg, for toner og impulser, kan højst være 5 dB.

Der forventes ikke toner eller impulser i den støj, der kommer fra virksomhedens drift.

7. Beregningsresultater

Der er foretaget punktberægning ved opholdsarealet til Nederhedevej 12. Resultaterne, hhv. uden og med støjvold, fremgår af tabel 8.1 for dagtimerne, kl. 07-22, og tabel 8.2 for nattetimerne, kl. 22-07.

Beregningspunkt	Støjbelastning, L_r [dB(A)]						Støj- grænse [dB(A)]
	Etape A	Etape B	Etape C	Etape D	Etape E	Etape F	
BP1 - Skovgade 30	46,2	43	53,7	49,4	47	42,2	45
BP2 - Skovgade 32	47	38,4	51	46,7	44,5	40,4	45
BP3 - Skovgade 34	52,4	39,9	54,3	44,7	40,6	40,9	45
BP4 - Skovgade 36	51,9	40,1	60,1	50,5	47,2	43,5	45
BP5 - Skovgade 40	47,9	39,7	65,4	54	49,9	41,4	45
BP6 - Skovgade 42	48,5	35	66,8	53,5	45,6	41,6	45
BP7 - Skovgade 44	44,9	35	57,6	66,5	55,9	42,6	45
BP8 - Skovgade 46	47,1	37,3	58	66,3	53,9	41,4	45
BP9 - Skovgade 48	45	32,6	53,1	60,9	64,6	41,2	45
BP10 - Skovgade 28	65,7	39,9	48,5	45,2	43,3	42	45
BP11 - Skovgade 26	54,7	30,7	36,7	34,5	33,8	41	45

Tabel 7.1: Resultater, L_r re 20 μ Pa, for dagtimerne mellem kl. 07-18 under fuld drift. Uden støjvold.

Beregningspunkt	Støjbelastning, L_r [dB(A)]						Støj- grænse [dB(A)]
	Etape A	Etape B	Etape C	Etape D	Etape E	Etape F	
BP1 - Skovgade 30	34,8	43	38,1	34,3	32,7	26,9	45
BP2 - Skovgade 32	37	38,4	36,7	35,8	35,1	30,4	45
BP3 - Skovgade 34	37,5	39,9	39,3	36,6	34,1	29,7	45
BP4 - Skovgade 36	36,4	40,1	42	39	36,1	28,2	45
BP5 - Skovgade 40	35,7	39,7	43,3	41,2	37,8	26,5	45
BP6 - Skovgade 42	32,7	35	43,4	40	35,2	24,6	45
BP7 - Skovgade 44	31,9	35	40,8	44,6	41,8	27	45
BP8 - Skovgade 46	34,5	37,3	42,3	42,9	39	25,8	45
BP9 - Skovgade 48	29,9	32,6	37,6	40,5	43	24	45
BP10 - Skovgade 28	44,4	39,9	39,2	37,3	36,5	27,1	45
BP11 - Skovgade 26	38,1	30,7	28	29,4	31,6	32,7	45

Tabel 7.2: Resultater, L_r re 20 μ Pa, for dagtimerne mellem kl. 07-18 under fuld drift. med støjvold.

Maksimal støj

Maksimal støj forholder sig kun til natperioden. Da der ikke er drift om natten, er der ingen Maksimal støj beregnet.

Usikkerhed

I planlægningsfasen tager man resultaterne for pålydende og derfor er der ikke medtaget usikkerhed i denne rapport.

8. Konklusion

Beregningerne viser, at der er overskridelser af de vejledende støjgrænser i Etape A, C, D og E i de fleste beregningspunkter.

Beregningerne viser også at ved at etablere en 5 meter høj støjvold, af overskudsjord i skel til boligerne mod nordvest, vil de vejledende grænseværdier overholdes, for samtlige etaper i samtlige beregningspunkter.

9. Vurdering og bemærkninger

Det vurderes, at før de vejledende grænseværdier kan overholdes skal der anlægges en støjvold, der opfylder dimensionerne af en højde på 5 meter og en længde på 239 meter og med en hældning på 1:1, svarende til en brede på 17 meter.

10. Referencer

- /1/ Miljøstyrelsen, 1984.
Vejledning nr. 5, "Ekstern støj fra virksomheder".
- /2/ Miljøstyrelsen, 1993.
Vejledning nr. 5 "Beregning af ekstern støj fra virksomheder".
- /3/ Referencelaboratoriet, 2010.
"Valg af måle- og beregningspositioner".
Orientering nr. 43.
- /4/ Lydteknisk Institut
Støjatabogen Del 3: Kørsel og intern transport, 1989

Bilag 5 Andre myndigheders tilladelser

- Tilladelse til midlertidig vejadgang
- Tilladelse til fjernelse af markdræn
- Samtykke til indvinding af vejmatrikel

Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 42125210

Adgangstilladelse, midlertidig – Brovej 55, 6320 Egersund fra 1. maj 2023 til 31. december 2032.

Med baggrund i ansøgning om adgangstilladelse, sagsnummer 23/16602, meddeler Sønderborg kommune som vejejer af grusvejen til Brovej 55 og som Vejmyndigheden jf. Vejlovens § 50 om ændret anvendelse af adgangstilladelse tilladelse til, midlertidig ændret anvendelse af den eksisterende adgang til Brovej, 6320 Egersund.

Det er oplyst, at det forventes ler kørsel i 14 tørvejr's dage fra maj til september 2022. En uge ad gangen. Daglige forventes 80 ture. Regionen har givet indvendingstilladelse i 10 år i 2022.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Brovej - indkørsel

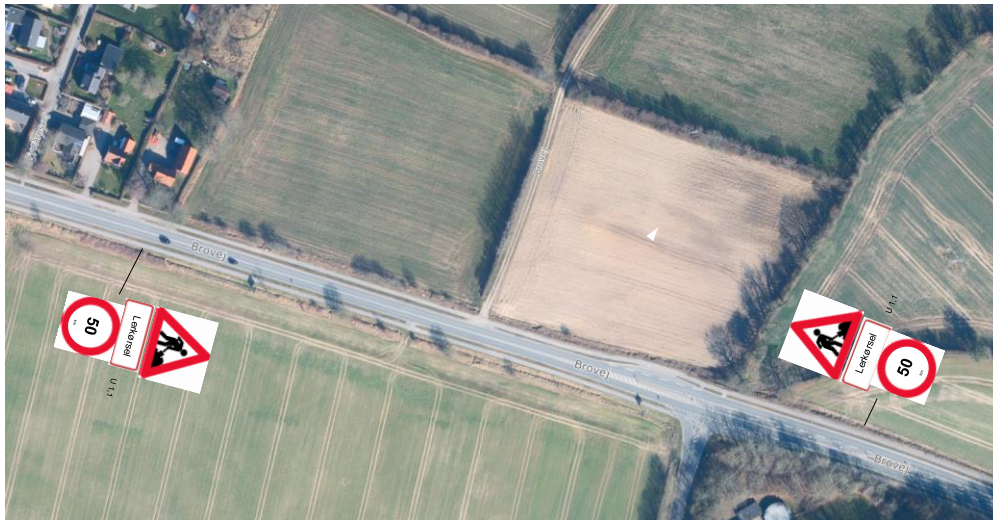

Anlæg & Infrastruktur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

09-03-2022
23/33787

Adgang er svarende til linjestykket mellem den private matrikel og offentlig vej-areal, hvor det er lovligt at foretage en krydsning.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn fra cykelstiens nordlige kant og ind på markstien. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- Skillerabatten mellem kørebanen og cykelstien ved indkørslen til Brovej 55 udvides til en bredde af mindst 5 m fra skillerabattens vestlige asfalkant og mindst 2 m fra skillerabattens østlige asfalkant. Der skal ske kantforstærkning ved grøftens rørgennemføring. Belægningstype og udførelsen sker efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- På Brovej opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af grusvejen til Brovej nr. 55 i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.
- Færdselstavle C 55 70 km/t flyttes ca. 10 m mod vest eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Tavlen tildækkes når der skiltes med 50 km/t. Tildækning fjernes ved ophør af 50 km/t. Der skal føres logbog for tildækning og afdækning.

- Lertransport køre tom ad Brovej mod øst og venstre ind ad grusstien til Brovej 55. Der må ikke ske udkørsel med køretøjer over 3.500 kg.

Skovgade - udkørsel

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen til den offentlige vej Skovgade kan etableres i en bredde op til 10 m.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- På Skovgade opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af udkørslen i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.

Generelt

- Der skal søges rådighedsstilladelse til hastighedsnedsættelse hvert år inden forår- og sensommer/efterårskørsel. Politiet skal give samtykke til hastighedsnedsættelse.
- Ved arbejdstids ophør skal der foretages daglig rengøring af kørebanen og cykelstien. Såfremt føret er vådt, jord efterlades eller vejen på anden måde forurennes påhviler det ansøger at rengøre vejen og cykelstien efter behov.
- Såfremt der køres spor eller cykelstien på anden måde beskadiges skal den løbende reetableres efter aftale med Sønderborg kommunes vejtilsyn.
- Grusstien og vejkanterne skal løbende vedligeholdes.
- Inden lertransportens start og ved afslutning gennemgås vejanlægget cykelstien og grusvejen for evt. skader sammen med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- Sønderborg kommunes Vejtilsyn kan stille yderligere betingelser af hensyn til trafiksikkerheden og for at imødegå beskadigelse af vejen.
- Alle udgifter til etablering, vedligeholdelse og reetablering afholdes af ansøger.
- Denne tilladelse kan tilbagekaldes såfremt vilkårene ikke overholdes.

Tilladelsen er udstedt i henhold til Vejlovens § 49 stk. 1 og 2 samt Vejlovens § 82.

Afgørelsen kan påklages. Klagevejledning fremgår herunder:

Der kan klages over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43 5. sal, 1577 København K. Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Benyt linket eller gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klag til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige, Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn inden for lovens rammer – undtaget ekspropriationssager og sager om handicapparkering, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er fire uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist. Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis klagemuligheden er udnyttet.

Lovgrundlaget fremgår nederst.

Kopi af denne tilladelse sendes også til Vejtilsynet og Lertransportkøb

Venlig hilsen

Jan Schmidt

T 27 90 56 02

jasi@sonderborg.dk

Klagevejledning – uddrag fra Lov om offentlige veje

§ 132. Kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vejmyndighedernes afgørelser efter § 102 kan påklages til transportministeren.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, der skal offentliggøres, regnes klagefristen fra offentliggørelsen. Når der er særlig grund dertil, kan transportministeren dog efter forud indhentet erklæring fra vejmyndigheden se bort fra overskridelse af klagefristen.

Stk. 4. Klage har ikke opsættende virkning, medmindre transportministeren bestemmer andet.

Stk. 5. Afgørelser, der kan påklages efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før denne klageadgang er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse er meddelt.

Retsgrundlag – uddrag fra Lov om offentlige veje

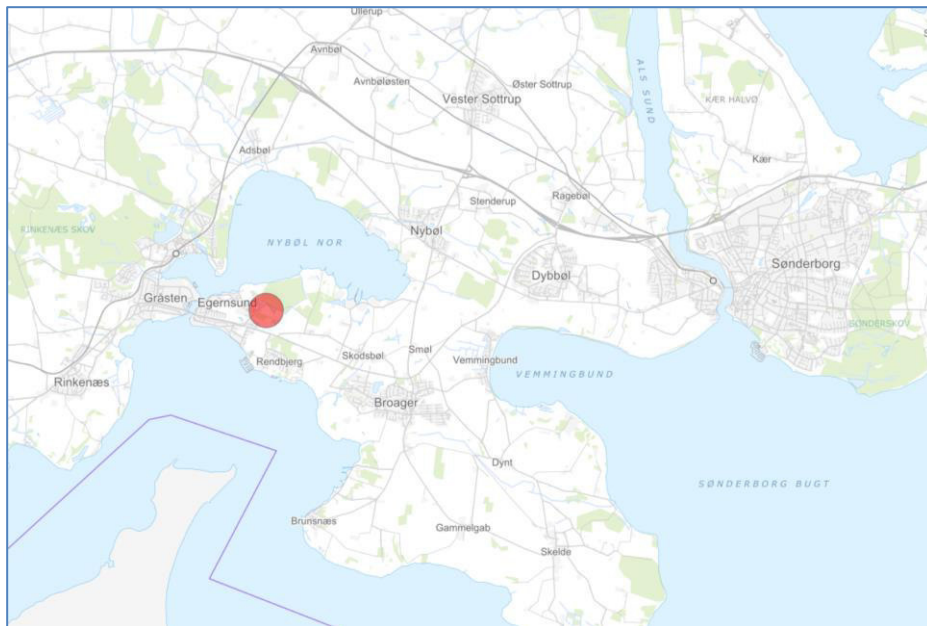
§ 49. Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje og stier må ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse.

Stk. 2. Den, der ansøger om en ny adgang eller udvidelse af en eksisterende adgang til en offentlig vej eller sti, afholder udgifterne til etablering, medmindre andet er aftalt mellem vejmyndigheden og ansøgeren.

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23
6400 Sønderborg
Sendt via mail: pc.lertrans@outlook.dk

Tilladelse til fjernelse af markdræn

Sønderborg Kommune, Vand og Natur, giver tilladelse til fjernelse af markdræn, med afvanding til det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårds bæk, på matrikelnummer 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund (projektområdet).

Figur 1: Oversigtskort over projektområde ved Tilløb til Skodsbølgårdsbæk.

Lovgivning

Tilladelsen er meddelt efter vandløbslovens¹ § 17 og § 3 i reguleringsbekendtgørelsen².

Vand & Natur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb

² Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering

Vers. 7, 13-05-2020, initialer: bepo

Vilkår

Du er ansvarlig for, at disse vilkår bliver overholdt:

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet, bilag 2.
2. Ansøger skal gennem afpropning eller anden løsning sikre, at der fra blotlagte dræn ikke sker tilførsel af sediment til nedstrøms liggende rørlagte- eller åbne vandløb.
3. Ansøger skal selv indhente ledningsoplysninger inden gravearbejdet.
4. Ansøger er ansvarlig for tilsyn med projektet.
5. Tilladelsen skal tages i brug inden 3 år efter afgørelsen er meddelt.

Det er din pligt at oplyse eventuelle rådgivere og entreprenører om tilladelsens vilkår og indhold.

Baggrund

Nedlæggelse af markdræne på matriklerne er nødvendig for at kunne indvinde råstoffer (rødbændende ler) på matriklerne.

Dræne fjernes trinvist efter ansøgers graveplan. Ansøger sikrer blotlagte dræn mod tilførsel af sediment.

Sønderborg Kommune begrundes tilladelsen med, at ikke har nogen væsentlig negativ afvandingsmæssig betydning uden for projektområdet eller nogen væsentlig miljømæssig påvirkning.

Afvandings- og miljømæssig vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil få afvandingsmæssige konsekvenser i udenfor projektområdet. Ansøger er bekendt med de afvandingsmæssige konsekvenser i projektområdet og accepterer disse.

Kommunen vurderer, at projektet ikke har væsentligt påvirkning på de miljømæssige forhold til det vandløb dræne afvander til. Vurderingen tager hensyn til vandløbs målsætning, arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, Natura 2000-områder og habitatdirektivets bilag IV.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Økonomi og ejendomsmæssige forhold

Ejendomsoversigt

Matrikler, der er omfattet af projektet:

Matrikel	Ejerlav	Ejer	Adresse
909	Egernsund, Egernsund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egernsund
910	Egernsund, Egernsund	Henning Gefke Hansen	Skovgade 23, 6320 Egernsund

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forhold til nedlæggelse af drænene i projektområdet.

Øvrig lovgivning

Reguleringsprojekter er omfattet af reglerne om VVM, da disse anlæg er optaget på bilag 2 (nr. 10, litra f) i miljøvurderingsloven³. Nedlæggelse af dræn er et trin i processen at kunne udvinde råstoffer. Region Syddanmark har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse for projektet. Drænforholdene er del af denne VVM-redegørelse. Sønderborg Kommune lader på den baggrund denne sags VVM-redegørelse være indeholdt i regionens.

Sønderborg Kommune vurderer, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet, da projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV art eller danske rødlistearter i forhold til habitatbekendtgørelsen⁴.

Disse vurderinger er nærmere beskrevet i bilag 1.

Høring

Projektet har været fremlagt i 4 ugers offentlig høring i perioden fra 27. februar 2025 til 27. marts 2025.

Sønderborg Kommune har haft projektet til udtalelse hos naturbeskyttelsesmyndigheden.

I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser, bemærkninger og ændringsforslag til projektet. Sønderborg Kommune har modtaget høringssvar til projektet i høringsperioden.

³ Bekendtgørelse af lov nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁴ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Udkast til tilladelsen har været i partshøring hos ansøger, som med fuldmagt repræsenterer lodsejer, i perioden fra den 3. marts 2025 til den 17. marts 2025.

Sønderborg Kommune har modtaget høringssvar Museum Sønderjylland (MSJ). MSJ fastholder tidligere udtalelse, givet til Region Syddanmarks høring af råstofindvindingen; Museet anbefaler frivillig undersøgelse forud anlægsarbejde på grund af meget høj risiko for at støde på væsentlige jordfaste fortidsminder.

Sønderborg Kommune søgte høringssvaret forklaret telefonisk med MSJ. Der sker som følge af MSJ høringssvar ingen ændringer i denne afgørelse.

Ansøger skal være opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet findes fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, Stk. 2 lov nr. 473 af 7. juli 2001) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til MSJ.

Ønsker du at klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet inden klagefristens udløb.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt, det vil sige **senest den 25. april 2025**.

Se nærmere i bilag 1.

Har du spørgsmål til denne afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Kenn Meyhoff
Telefon 21 13 63 56
keme@sonderborg.dk

Bilag:

- Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen
- Bilag 2. Ansøgning
- Bilag 3. Regionens vvm-screening

Afgørelsen sendt til:

I/S Lertranskøb v/ Peter Christensen: pc.lertrans@outlook.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dnsoenderborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk –
lbt@sportsfiskerforbundet.dk - sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
Friluftsrådet: lokalraad@friluftsradet.dk - soenderborg@friluftsradet.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk - soenderborg@dof.dk
Vandplejen A.N.A., Finn Petersen: finnmai@hotmail.com

Bilag 1. Supplerende oplysninger og vurderinger til afgørelsen

Afvandingsmæssige forhold

Projektet vil få afvandingsmæssige konsekvenser i området.

Drænene fjernes trinvist efter en graveplan. Ændringen i de afvandingsmæssige forhold berører alene matrikel 909 Egersund ejerlav, Egersund fordi drænene ifølge drænplanen har udløb til det offentlige rørlagte vandløb "Tilløb til Skodsbølgårdsbæk" på samme matrikel. Et mindre område på omkring 500 m² dræner direkte til i det nordøstlige hjørne af matriklen.

På drænkortet, som er del af ansøgningsmaterialet, angives ikke om matrikel 910 Egersund ejerlav, Egersund er drænet. Faldforholdene på matriklen usandsynliggør, at en eventuel dræning ikke ville afvande gennem Tilløb til Skodsbølgårdsbæk. Dermed berører nedlæggelse af eventuelle dræn alene matrikel 910.

Fjernelse af drænene får den afvandingsmæssige konsekvens, at matriklerne 909 og 910 Egersund ejerlav, Egersund (projektområdet) ikke længere vil være drænede, men det sker med ansøgers og lodsejers fulde indsigt og ønske, og er et nødvendigt trin for at råstofindvindingen kan foregå.

På skellet mellem matrikel 909 og 53, begge Egersund ejerlav, Egersund er oplandet for Tilløb til Skodsbølgårdsbæk 21 ha, vurderet med programmet Scalgo's oplandsanalysefunktion. Når alle dræn i projektområdet med tiden er nedlagte, svarer det til en reduktion i oplandet på omkring 19%.

For at sikre Tilløb til Skodsbølgårdsbæk mod sedimentation på grund af blotlagte dræn i indvindingsperioden, bliver blotlagte dræn enten afproppet eller forsynet med en såkaldt "skorsten".

Sønderborg Kommune vurderer på den baggrund at nedlæggelse af drænene i projektområdet, ikke har nogen væsentlig negativ afvandingsmæssig betydning for Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk.

Miljømæssig vurdering

Det offentlige rørlagte vandløb Tilløb til Skodsbølgårdsbæk løber til Skodsbølgårdsbæk i dennes station 45 m.

Målsat vandløb

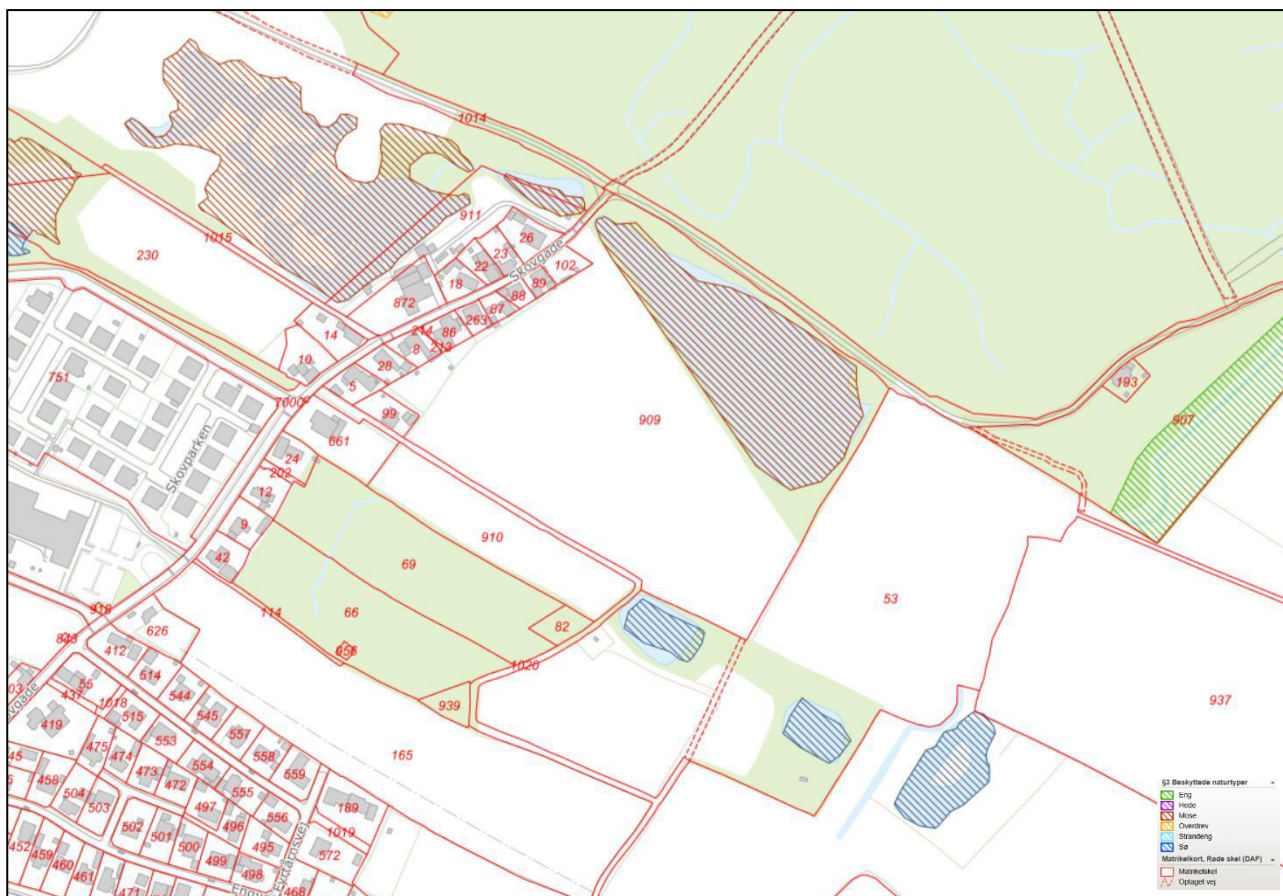
Hverken Tilløb til Skodsbølgårdsbæk eller Skodsbølgårdsbæk er målsatte i Vandområdeplanerne 2021-2027.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Tilløb til Skodsbølgårdsbæk er ikke et beskyttet vandløb jf. naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

I matrikel 909 Egersund ejerlav, Egersunds nordøstlige hjørne ligger et areal beskyttet som mose efter naturbeskyttelseslovens § 3 (se nedenstående kort).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04. oktober 2022 om lov om naturbeskyttelse.

Oversigtskort: Beskyttede naturtyper og vandløb jf. naturbeskyttelsesloven § 3

Omtrent 170 m nedstrøms, hvor Tilløb til Skodsbølgårdsbæk løber på Skodsbølgårdsbæk, bliver Skodsbølgårdsbæk et åbent vandløb, beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. I dette punkt udgør projektområdet omkring 3% af oplandet. På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune at nedlæggelsen af drænene ikke har nogen væsentlig betydende påvirkning af naturtypen vandløb.

Et mindre område på omkring 500 m² dræner direkte til den beskyttede naturtype mose. Sønderborg Kommune vurderer, at nedlæggelsen af drænene ikke medfører nogen negativ ændring for den beskyttede naturtype.

Sønderborg Kommune vurderer på denne baggrund, at nedlæggelse af dræn i projektområdet ikke kræver en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser² samt vores øvrige kendskab, vurderer vi, at der er tale om følgende arter: Vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, dværgflagermus, sydflagermus, troldflagermus, pipistrelflagermus, markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse.

² Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermusene yngler og raster i ældre træer med hulheder og løs bark samt i udhuse. I projektet fældes der ikke træer eller ændres på bygninger, der vurderes at være yngle- og rasteområder for flagermus.

Markfirben yngler typisk på solvendte skrånninger med bar jord, sand og sparsom bevoksning. Om vinteren raster markfirben nedgravet i solvendte skrånninger med veldrænede jorder. På lokaliteten findes ingen skrånning, og arealet omfatter i øvrigt ikke terrænelementer eller områder, der vurderes at være egnede som levesteder for markfirben.

Stor vandsalamander lever om sommeren i rene vandhuller som oftest mellem 50 – 2.500 m². Om vinteren finder de vinterdvale i tilknytning til vandhullet gerne under grene, i jordhuller eller i selve vandhullet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller andre egnede rasteområder for stor vandsalamander.

Løvfrø yngler gerne i lavvandede vandhuller og vådområder som udtørre om sommeren. Løvfrøen raster typisk i brombærbuske, levende hegn og skovbryn. På lokaliteten findes der ikke lavvandede vandhuller eller vådområder. Derudover påvirker projektet ikke brombærbuske og levende hegn i tilknytning til egnede yngleområder.

Spidssnudet frø forekommer i moser på enge og fugtige steder i skove. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder fra små vandhuller til store søer og fra overskyggede ellesumpe til lysåbne vandhuller. Ynglesuccesen er afhængig af, at der i tilknytning til ynglevandhullet kan findes enge eller moser, hvor ynglet kan finde føde. Arten raster nær ynglestedet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller dertil knyttede enge og moser.

Strandtudse foretrækker lysåbne tidsvise våde vandhuller og bredden langs større næringsfattige søer. Langs de indre danske kyststrækninger foretrækker strandtudsens særligt afgræssede strandenge og fugtige lavninger omkring kystlaguner. Yngle- og rasteområder dækker normalt samme område. Projektet påvirker ikke vandhuller eller strandenge og lavninger omkring kysten.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

Danske rødlistearter

Rødlisten er en liste over plante- og dyrearter, som er forsvundet i nyere tid, i fare for at forsvinde, eller sjældne. Der er ingen rødlistearter i projektområdet.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektet er omfattet af bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter og planer kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Dette gælder også, selvom projektet finder sted uden for Natura 2000-områder, da det kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Projektområdet ligger ikke umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsar områder.

Nærmeste Natura 2000-område er Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als habitatområde nr. H173 og Flensborg Fjord og Nybøl Nor fuglebeskyttelsesområde F64. Der er ca. 500 m til området.

Området er udpeget som Natura 2000-område på grund af en række naturtyper og arter (se tabel 1).

Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H173	
Naturtyper	Bugt
	Rev
	Sandbanke
Arter	Marsvin
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F64	
Fugle	Edderfugl

De udpegede naturtyper i Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als er særlig følsomme overfor bl.a. bundsløbende fiskeri. Projektet påvirker ikke naturtyperne i udpegningsgrundlaget. Marsvin og edderfugl kan ende som bifangst i garnfiskeriet, og er følsomt over for ændringer i naturtyperne. Projektet inkluderer ikke nogen af disse. Projektet påvirker derfor ikke naturtyperne væsentligt.

På denne baggrund vurderer kommunen, at projektet ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter forringer levevilkårene for de arter og naturtyper i udpegningsgrundlaget.

Økonomi

Fordeling af udgifter

Ansøger bærer alle udgifter i forhold til nedlæggelse af drænene i projektområdet

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Den, afgørelsen er rettet til
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Klageberettiget interesseorganisationer

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb, det vil sige **senest den 25. april 2025**.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-Login. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du vil få besked.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til

nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. Betingelserne for at blive fritaget kan ses her:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

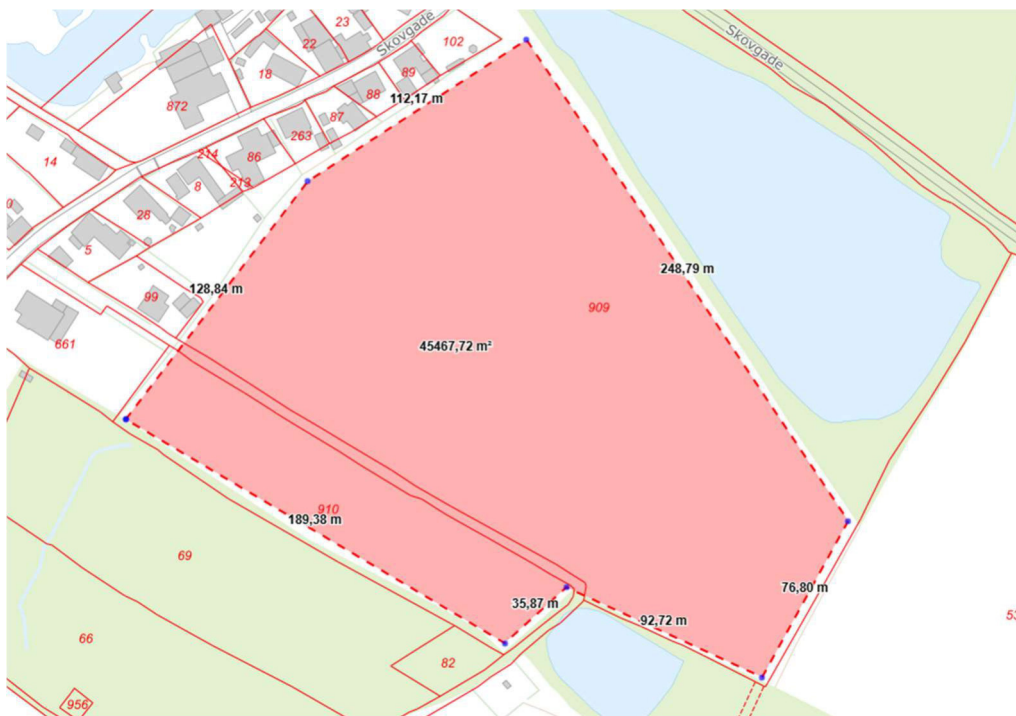
Ansøgning om nedlæggelse af dræn for ud for tilladelse for råstofindvinding

På baggrund af mødet med Michael Hjort Andersen fra Regionsyd, Jens Demant Berndt fra WSP, Ludvig Laus Dyremose og Kenn Meyhoff fra Sønderborg kommune ansøges der om nedlæggelse af dræn på matrikel 909 (og 910) Egersund Ejerlav, Egersund, som blev etableret i 1948 ifølge drænkort, for at opnå tilladelse til råstofindvinding på det pågældende areal. Ansøgningen er indsendt af Peter Christensen, I/S Lertranskøb med fuldmagt fra Lodsejer Hening Gefke Hansen.

Drænsystemet, der blev etableret i 1948, har haft til formål at afvande landbrugsjord og sikre optimale vækstbetingelser for afgrøder. Da det med tiden er opstået interesse i og behovet for at udvinde råstoffer fra området, hvor drænet er placeret. Dette kræver nedlæggelse af det eksisterende drænsystem for at kunne udnytte jordens ressourcer bedst og effektivt.

Formålet med denne ansøgning er at få tilladelse til nedlæggelse af drænet for at opnå den for nødvendige tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på området. Dette vil kunne bidrage og sikre det lokale teglværks mulighed for videre at kunne producere teglsten og skabe arbejdspladser.

Drænsystemet, som oprindeligt blev etableret i 1948, består af teglrør med en diameter på 8 cm, 10 cm og 12,5 cm som fører til et rørlagte vandløb med 25 cm rør diameter. Se bilag i form af drænkort. Ifølge kortet herunder dækker det drænet areal cirka 4,5 hektar.

Nedlæggelsen af drænet vil, ud fra drænkortet, ikke få konsekvenser for naboerne i skellet til matr. 909 (og 910), da der ikke er forbindelse til eksisterende dræn. Ud fra drænkortet 1948 ses drænene tilsluttet det rørlagte vandløb (25cm). Blotlagte dræn der måtte føre hertil eller tilslutninger, vil under indvindingen blive sikret ved hjælp af en prop eller ved etablering af en såkaldt "skorsten". Dette for at sikre der ikke kommer materialer ind i eksisterende og blivende rør med chance for hindring af det frie løb. For at sikre det rørlagte vandløb (25 cm) holdes den for nødende respekt afstand. Dermed sikres, som hidtil, afvanding af det bagved læggende opland.

Hvorvidt nedlæggelse af drænet vil få miljømæssige konsekvenser, vides ikke. Dog er der forud for denne ansøgning udarbejdet i VVM screening i forbindelse med ansøgning om råstofindvinding på samme matrikel. Det er i lodsejeren og I/S Lertranskøb's interesse, at der under eller efter endt efterbehandling bliver etableret nye dræn, så marken igen kan indgå i landbrugsdrift. Ansøgning om tilladelse til anlæggelse af nye dræn i minimum samme omfang som hidtil, vil indsendes under eller umiddelbart efter endt indvinding.

Økonomiske konsekvenser med nedlæggelse af drænene på matrikel 909 (og 910) påhviler, efter aftale med lodsejer, I/S Lertranskøb som har indvindingsinteressen i området.

Konklusion - Der ansøges om nedlæggelse af dræn på matrikel 909 (og 910) Egersund Ejerlav, Egersund på ca. 4,5ha. Dette for at opnå indvindingstilladelse for råstoffet rødbrændende ler. Det rørlagte vandløb bibeholdes og der holdes den for nødende respekt afstand hertil. Derved tages højde for det bagved læggende opland. I/S Lertranskøb står for indvindingen og dermed nedlæggelse af drænnettet på matriklen samt afholder omkostningerne hertil.

Lodsejer er bekendt med ansøgningen og har givet fuldmagt til projektet.

Bilag

- Drænkort fra 1948 Kilde: WSP kort nr. 4169
- Fuldmagt

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Den 8. november 2024
Journalnr.: 23/43537

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstof-indvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 8. april 2024 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge aførmet muld, og dræn, der er ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha. Arealet udgøres af landbrugsjord, og grænser op til en række beboelser mod vest.

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64. Natura 2000-området beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor eller nær projektområdet. Der findes to grundvandsforekomster, en terrænnær og en dyb, under projektområdet.

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk, hvis borer ligger ca. 400 sydøst for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet.

I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. De beskyttede naturtyper er udlagt med naturbeskyttelsesinteresse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Gennem projektområdet løber et offentligt, rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk.

Projektområdet ligger endvidere i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og størstedelen af området er også udlagt som økologisk forbindelse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Projektområdet grænser op til, men ligger udenfor kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget.

Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Der er ikke registreret landskabelige interesser i området. Der er endvidere ikke registreret kulturarvsarealer, fredede og ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Projektområdet ligger inden for kystnærhedszonen og inden for skovbyggelinje.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Støjberegninger har vist, at når der oplægges en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod vest, kan Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Oplægning af en 5 meter høj støjvold vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Der er dog ikke tale om en permanent støjvold. Skyggepåvirkning vil være begrænset til få timer efter solopgang og vurderes ikke at være til væsentlig gene. Transport af ler fra projektområdet til Matzens Teglværk sker langt fra beboelse via adgang fra Brovej til projektområdets sydøstlige del og med udkørsel til Skovgade mod nordøst og herfra videre mod øst til Bøsbækvej, Skodsbølvej og Brovej. Grundet projektets karakter, hvor det også er taget i betragtning, at der indvindes med 1 gravemaskine i 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling foretages umiddelbart efter indvinding, vurderes projektet efter en samlet afvejning ikke at være til væsentlig gene for de nærliggende beboelser i Egersund.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 specielt udpeget for at beskytte marine naturtyper som bugter og vige samt stenrev og sandbanke og de dertilhørende arter. Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terræændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation, ligesom retablering af dræning ikke medfører mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet, som desuden ikke vurderes af udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for bilag IV arter. Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. På grund af disse forhold og afstanden til

vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes projektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af grundvand, drikkevand eller interesser knyttet hertil. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, hvorfor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet. Grundvandets naturlige beskyttelse er sikret af et ca. 15 meter tykt lerlag og påvirkes dermed ikke i væsentlig grad.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af beskyttet natur. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til beskyttet natur. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke beskyttet natur.

Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb, herunder Skodsbølgaardsbæk, der løber gennem projektområdet, skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales.

Region Syddanmark vurderer, at der ikke er øvrige potentielle miljøpåvirkninger, og at ingen af de enkelte miljøpåvirkninger beskrevet i screeningsskemaet er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden 3. september til 1. oktober 2024 og har været sendt i høring til følgende:

Lodsejere af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872, 909, 910, 911 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland, arkæologisk afdeling: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Region Syddanmarks, afd. Vand og Jord
Ansøger, I/S Lertranskøb: pc.lertrans@outlook.dk

I høringsperioden har Region Syddanmark modtaget en række høringssvar som i deres væsentlighed er kommenteret i nedenstående tabel.

Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkning
<u>Sønderborg Kommune:</u> I forbindelse med indvindingen må arbejdet ikke medføre ændring af vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Det samme gælder for etablering af støjvolden, som heller ikke må forårsage ændringer i vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme. Dette vil kræve en tilladelse efter vandløbslovens § 6.	Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning, herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme. Ved lerindvinding sænkes terrænet, og projektet vurderes derfor hverken at påvirke vandets naturlige afløb til anden ejendom eller at hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

<u>Haderslev Stift:</u> Haderslev Stift har ingen bemærkninger.	Stiftets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Museum Sønderjylland:</u> Vi har noteret, at følgende står på s. 5 i udkastet: Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales. Vi har yderligere noteret, at vores udtalelse også er i screeningsskemaet under pkt. 44 med en afkrydsning i "Ja". Vi har ingen yderligere bemærkninger.	Museets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Ejer af matr.nr. 263 Egersund Ejerlav, Egersund (Skovgade 42):</u> Vi finder ikke, at der på det foreliggende grundlag, (Vedhæftede miljøscreening) er redegjort tilstrækkeligt for de nævnte aktiviteter påvirkninger af vores levevilkår, med hensyn til mulig udkørsel til Skovgade samt opførelse af afværgeforanstaltningen Støjvold. Vi mener derfor, at der bør foretages en bredere miljøvurdering, som inddrager og redegør for: (kun hovedpunkter gengivet) 1. Transport i og gennem Skovgade 2. Støjvold – skyggebeklastning, hydrologisk påvirkning og alternative afværgeforanstaltninger	Adgang til projektområdet sker via Brovej og transport ud af projektområdet sker via matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvor der drejes til højre i retning mod øst. Dette ses af bilag 1 (sort stiplede linje). Brovej tilgås herefter via Bøsbækvej og Skodsbølvej. Region Syddanmark vurderer, at transport ikke udgør en væsentlig gene for omgivelserne. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning,

	herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme, og støjvolden vil derfor ikke medføre hydrologisk påvirkning af boligerne mod vest. Ansøger har udarbejdet en støjredegørelse, hvor dimensionering og placering af støjvold er beskrevet. Der henvises til screeningsskemaets punkt 14. Støjvolde kan etableres som jordvolde, skærme eller lignende og skal være etableret, mens der er aktivitet i projektområdet. Region Syddanmark vurderer, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlig miljøpåvirkning, herunder væsentlig gene for naboer, og at projektet derfor ikke er miljøvurderingspligtigt.
--	--

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 6. december 2024 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

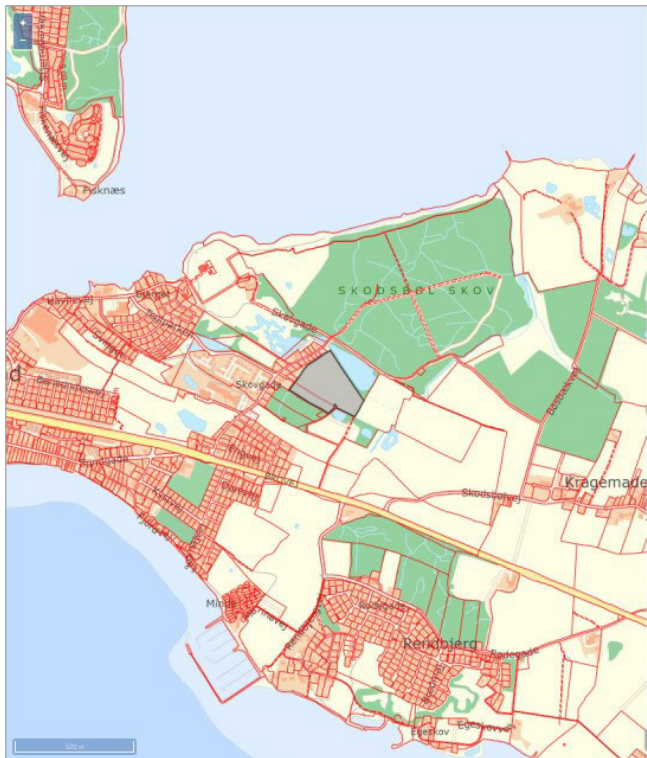
Michael Hjort Andersen
Geolog

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Screeningsskema

Bilag 1- Oversigtskort

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 8. april 2024 med senere supplerende oplysninger af 9. og 24. april 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 8. april 2024. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger. Der ansøges om en årlig indvinding på op til 10.000 m³. Der indvindes ikke under grundvandspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,3 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Der opbevares ikke brændstof i graven. Ansøger har den 9. marts 2023 opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvvej til indvindingsområdet via en markvej fra Brovej, og til at benytte udkørsel via matr. 53
--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

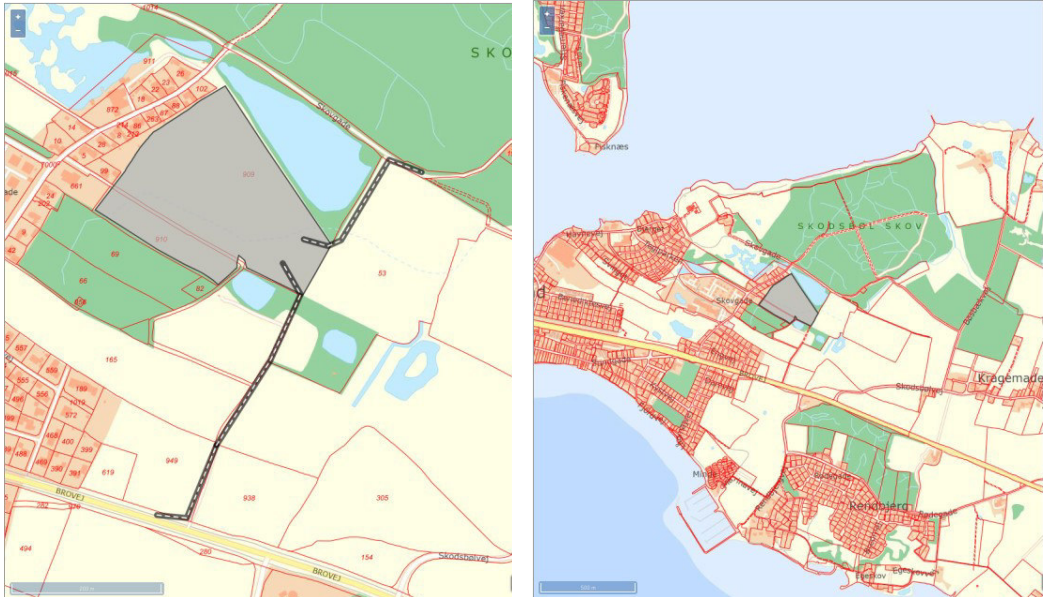
E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

	til Skovgade og herfra i østlig retning mod Bøsbækvej. Ansøger har endvidere opnået samtykke fra Sønderborg Kommune som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund til at indvinde ler på matriklen på visse vilkår. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj støjvold mod ejendomme mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Skulle der være brug for bekæmpelse af støv vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård. Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afrømmet muld, og dræn, der bliver ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Peter Christensen, Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg. e-mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf.: 2310 9140
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Se pkt. 2
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

5. Oversigtskort	 <i>Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med grå polygon, mens adgangs- og udkørselsvejen er angivet med sort streg.</i>
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med indvindingsprojektet, da der er tale om et råstof-indvindingsprojekt.
7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der vil sandsynligvis ikke være behov for vand i projektet. Skulle der dog være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret affald som følge af projektet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret spildevand som følge af projektet.
---	---

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Matrikel 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Henning Gefke Hansen, Skovgade 23, 6320 Egersund Matrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Sønderborg Kommune, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Ansøger har også søgt om tilladelse til indvinding af ler på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund beliggende umiddelbart øst for projektområdet. Ansøger har oplyst, at der ikke vil være samtidig indvindingsdrift i de to projekter, og Region Syddanmark vurderer, at der grundet projektets karakteristika med kortvarige indvindingskampagner og efterfølgende efterbehandling ikke vil være væsentlig kumulation med andre projekter eller aktiviteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	Der er udarbejdet en støjberegning for projektet, som viser, at der ved anlæg af 5 meter høj og 239 meter lang støjvold med hældning 1:1 mod ejendommene mod vest kan de vejledende støjgrænser for områdetype 5 på 45 dB i dagtimerne overholdes.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				 Signaturforklaring - Bygning - Beregningspunkt - Støjvold Oversigtskort over placering af støjvold.
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener indenfor eller omkring det ansøgte område. Tidligere undersøgelser har vist, at en afstand på 25 meter er nok til, at der ikke er væsentlige påvirkninger på personer og bygninger. Da der holdes en afstand på minimum 25 meter til nærmeste bygninger, vurderes det, at anlægget ikke vil give anledning til vibrationsgener for omkringliggende beboelser.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Sker udtørring på de åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Transport ind og ud af graven med lastbiler vil kunne støve, men støvgenerne kan begrænses ved vanding af adgangsvejen.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Lergravning medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Da der udelukkende indvindes i dagstimerne i sommerhalvåret er der ikke behov for belysning, som kan medføre lysgener uden for projektområdet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af lergraven. Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. Samlet set vurderes der ikke at være særlig risiko for uheld.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil gravemaskinen og lastbiler til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	Hele projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), og i indvindingsopland til Egersund Vandværk. Området ligger udenfor indsatsområder (IO), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Nærmeste BNBO ligger 330 meter syd for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet. Indenfor det ansøgte område vil indvindingen af ler foregå til ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandsspejlet ligger ifølge DGU nr. 169.417 ca. 3,5 meter under terræn og ifølge ansøger er der prøvegravet til 3 meter under terræn uden at der blev observeret vandtilstrømning. Mosen umiddelbart nordvest for projektområdet er opstået efter indvinding af gulbrændende ler. Mosen har vandspejl i kote ca. 3,7 meter DVR90 svarende til 2-3 meter under terræn i projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til overfladevandområder. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nordøst og ca. 7 meter mod sydøst. Sønderborg Kommune har oplyst, at der findes et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				og 1020 (se kort nedenfor). Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Gult areal viser det ansøgte område, mens den stiplede linje markerer rørlinjen gennem området. Skraverede arealer er beskyttet mose og sø.</i> Indvinding af ler udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og vil derfor blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Der opbevares og håndteres ikke miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), i lergraven. Tankning af materiel sker uden for lergraven og vedligehold af maskiner sker på værksted. Samlet set vurderes grundvandet ikke at blive mere sårbart overfor forurening under eller efter råstofindvindingen. Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af overfladevand, idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster og idet projektet, herunder oplægning af støjvold, ikke vurderes at medføre overfladeafstrømning mod naboejendomme mod vest, da terrænet skråner herfra mod projektområdet. Samtidig vil der heller ikke blive udledt vand fra området i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling retableres dræn på marken. Sønderborg Kommune har oplyst, at der skal søges om tilladelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Retablering af ødelagte dræn kræver ikke særskilt tilladelse.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	Ja			Det ansøgte område anvendes i dag til jordbrugsmæssige formål, og området er udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Der vil ske en begrænset ændring af arealanvendelsen mens selve råstofindvindingen pågår, men efter endt indvinding vil området blive efterbehandlet tilbage til jordbrugsmæssige formål.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget lokalplan eller lokalplan i forslag på det ansøgte område.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Projektområdet grænser op til kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Området er omfattet af byplanvedtægt nr. 1 samt lokalplan nr. 10 og 17, som dog ikke dækker den del af kommuneplanrammen, som projektområdet grænser op til.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Det ansøgte projekt omhandler indvinding af rødbrændende ler, hvormed området vil blive anvendt til råstofindvinding. Efterbehandling af området tilbage til jordbrugsmæssige formål vil ikke hindre eventuel senere indvinding af dybereliggende gulbrændende ler.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter sydøst for projektområdet. Indvindingsoplandet strækker sig mange kilometer mod vest og grundvandets strømningsretning er således østlig. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn, og da grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, vil der ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. Risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og derfor vil blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Samlet set vurderes lerindvindingen hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen eller efter endt gravning at udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Nærmeste forekomst af sårbare vådområder er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nord-øst og ca. 7 meter mod sydøst. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til disse eller andre, mere fjerntliggende sårbare vådområder. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende sårbare vådområder. Se også pkt. 21 ovenfor vedr. rørlagt vandløb.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	Ja			Projektområdet ligger i en afstand af ca. 500 meter fra kysten og ligger inden for kystnærhedszonens beskyttelseslinje. Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men en planlægningszone. Da råstofindvinding er et midlertidigt indgreb, og med en begrænset indvinding på ca. en meter rødbrændende ler, vurderes det ikke, at den vil hindre en fremtidig planlægning i forbindelse med kysten.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ikke skov indenfor projektområdet. Hele projektområdet ligger inden for skovbyggelinje, hvilket dog ikke har betydning for det ansøgte projekt.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planer for reservater eller naturparker på det ansøgte område. Råstofgravningen med den efterfølgende påtænkte efterbehandling vil ikke være en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen og søen er også udlagt med naturbeskyttelsesinteresse i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune, mens størstedelen af det ansøgte område er udlagt som økologisk forbindelse. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til mosen eller søen eller andre, mere fjerntliggende beskyttede naturtyper. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttede naturtyper Der er ingen fredede områder i nærheden af projektområdet.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Natura 2000-væsentlighedsvurdering iht. § 6, stk. 1 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen): Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Journal nr. 29/1999

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger																		
				Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark. <i>Udpegningsgrundlag</i> Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag: <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173</th></tr><tr><td>Naturtyper:</td><td>Sandbanke (1110)</td><td>Bugt (1160)</td></tr><tr><td></td><td>Rev (1170)</td><td></td></tr><tr><td>Arter:</td><td>Marsvin (1351)</td><td></td></tr></table> Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64</th></tr><tr><td>Fugle:</td><td>Edderfugl (T)</td><td>Hvinand (T)</td></tr></table> Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <i>Bevaringsmålsætninger</i> De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:	Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173			Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)		Rev (1170)		Arter:	Marsvin (1351)		Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64			Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173																						
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)																				
	Rev (1170)																					
Arter:	Marsvin (1351)																					
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64																						
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)																				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170). - At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl. - Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne. De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det. <i>Projektets potentielle påvirkninger</i> Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Edderfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet. Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation. Retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Det vurderes, at på grund af efterbehandlingens karakter kan det udelukkes, at retablering af dræning inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofvindingsprojekter nær projektområdet. <i>Kumulative effekter</i> Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Samlet vurdering Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen) vurderes det, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter ligeledes optaget på bilag IV. Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vand-salamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse. Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder. Flagermus I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i projektområdet. <i>Odder</i> Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder. <i>Markfirben</i> Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde markfirben. <i>Stor vandsalamander og spidssnudet frø</i> Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen syd-øst for projektområdet, vil projektet grundets dets karakter med af-lange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder. <i>Løvfrø</i> Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørret vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø. <i>Strandtudse</i> Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse. <i>Planter</i> Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Samlet vurdering af bilag IV arter</i> Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	Der er ikke registreret rødlistede arter indenfor projektområdet, hverken på Naturbasen.dk eller Arter.dk. Nærmeste registrerede rødlistearter er Brandts flagermus, der også er opført på habitatdirektivets bilag IV, se pkt. 35 ovenfor.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Vandløbet er uden navn. Vandløbet er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Søen er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Søen er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Ud fra overstående samt afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider. Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til pkt. 33 og 34 ovenfor.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektområdet er ikke udlagt som støjbelastet areal. Projektet grænser op til boligområde i Egersund, men der er ikke overskridelse af fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?	Ja			Projektområdet ligger i udkanten af Egersund og grænser op til en række ejendomme i byen. Projektets karakter med relativt kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede og ikke væsentlige.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af kulturhistorisk bevaringsværdi. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af værdifulde kulturmiljøer, og der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabsstræk?	Ja			Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede eller ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje. Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er hverken udpeget som bevaringsværdigt landskab, eller større sammenhængende landskab jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Oplægning af en 5 meter høj støjvold mod vest vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Volden er dog ikke en permanent ændring af landskabet. Landskabet ændres derimod permanent ved en sænkning på ca. 1 meter, når det rødbrændende ler bortgraves. Disse forhold vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljøpåvirkning.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Dette vurderes dog ikke at være en hindring for gennemførelse af det ansøgte projektet. Området ligger ikke inden for nationale geologiske interesseområder eller værdifulde geologiske områder.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning fra råstofindvindingen er lokal og knyttet til selve projektområdet og dets nære omgivelser. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte område på ca. 4,7 ha samt en mindre del af Egersund. Dertil kommer transportvejen, hvor der vil være relativt kortvarige perioder med øget tung trafik med op til 96 transporter om dagen/gennemsnitligt ca. 10 i timen. Vejen ligger dog langt fra beboelse.			
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der ligger ca. 22 beboelsesejendomme indenfor 100 meter af det ansøgte område, der potentielt kan blive påvirket.			

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?	Ja			Projektområdet er placeret i det åbne land, og selve arealet er ikke sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Projektområdets nærhed til Egersund og en række beboelser, der grænser op til området gør nærområdet sårbart. Der etableres en støjvold, som sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Projektets karakter med kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Der er udarbejdet støjberegning, og som følge heraf opsættes støjvold mod naboer, således at vejledende grænseværdi for støj kan overholdes og miljøpåvirkningen er dermed ikke væsentlig. Der er ikke andre påvirkninger, som vurderes at være væsentlige.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	De forventede samlede miljøpåvirkninger vurderes ikke at være væsentlige.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun meget lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej, og der vil ikke være en forventet påvirkning over kommunegrænsen.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun miljøet lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Indvinding af rødbrændende ler er en velkendt projekttype, hvor den samlede miljøpåvirkning er ikke kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Råstofindvinding vil altid medføre en miljøpåvirkning. Ingen af de enkelte påvirkningsfaktorer er dog vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Dato: 31.10.2024
Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være varig.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Da der kun indvindes i relativt korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, betragtes miljøpåvirkningerne ikke som hyppige.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være irreversibel.
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er søgt om tilladelse til indvinding af ler på den nærliggende matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Der indvindes ikke samtidig med, at der indvindes i nærværende projekt, men der vil være en kumuleret landskabspåvirkning, som dog ikke vurderes at være væsentlig, da landskabet omkring Egersund i forvejen er påvirket af tidligere lerindvindinger.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Der etableres støjvold mod vest, hvorved det sikres, at vejledende støjgrænser overholdes. Eventuelle ikke forventede støvgener minimeres ved vanding.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt,		Nej	Ingen af de enkelte miljøpåvirkninger er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: *mha@rsyd.dk*

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?			

Dato:31.10.2024

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Fra: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Sendt: 21. september 2023 10:19
Til: Peter Christensen
Emne: Samtykke til anvendelse af matrikel 1020 Egersund - vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Du har anmodet om Sønderborg kommunes samtykke til lerindvinding på vejmatrikel 1020 Egersund. Vejmatriklen er beliggende mellem matrikel 909 og 910. Matriklerne er udlagt som en dyrket mark. Det er oplyst, at der indvindes 2-4 uger årligt fra 2024-2034.

Samtykket skal anvendes til ansøgning om lerindvinding på matriklerne 909 og 910 hos Region Syd.

Sønderborg kommune kan som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 meddele samtykke til, at matriklen kan anvendes til lerindvinding på lige fod som matrikel 909 og 910 under iagttagelse af nedennævnte vilkår:

- Samtykket er gældende til udgangen af 2034.
- Inden udgangen af 2034 skal matrikel 1020 reetableres til landbrugsjord, så det fremstår ens med matrikel 909 og 910.
- Samtykket er gældende på den del af vejmatriklen der er beliggende på den dyrkede mark og som er beliggende mellem de 2 sorte streger på nedennævnte oversigtskort
- Sønderborgs kommunes Sagsnr. 23/67892

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Jan Schmidt
Sendt: 21. september 2023 09:28
Til: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Takker for det fremsendte.

Jeg har undersøgt hvem der kan give samtykket. Det kan jeg som vejmyndighed. Jeg forventer den kommer i løbet af i dag.

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Sendt: 21. september 2023 09:08
Til: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Jan.

Jeg prøver lige igen – for tror ikke mit svar røg igennem til dig.

Vi søger tilladelsen lige så snart vi har svar fra jer. Da det er en lille ”haster”. Så vi har chancen for at få svar fra Regionen – at dermed kan starte indvindingen i sæson 2024.

Vi søger grave tilladelsen med en indvindings periode 2024 – 2034. Dog bliver der kun tale om perioder af 2 – 4 uger pr. år.

Håber det var til skrækkelig svar.

Rigtig god dag.

Med venlig hilsen

Peter Chrstensen
I/S LERTRANSKØB
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg

Fra: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Sendt: 20. september 2023 14:43
Til: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Emne: SV: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Peter

Har du mulighed for at skrive i hvilke tidsrum i søger indvindingstilladelsen.

Venlig hilsen

Sønderborg Kommune
Anlæg og Infrastruktur
Jan Schmidt
Trafiksikkerhedsmedarbejder
T 2790 5602
jasi@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

Fra: Peter Christensen <pc.lertrans@outlook.dk>
Sendt: 20. september 2023 11:12
Til: Jan Schmidt <jasi@sonderborg.dk>
Emne: vedr. matr.1020 i et interesseområde for ler indvinding.

Hej Jan.

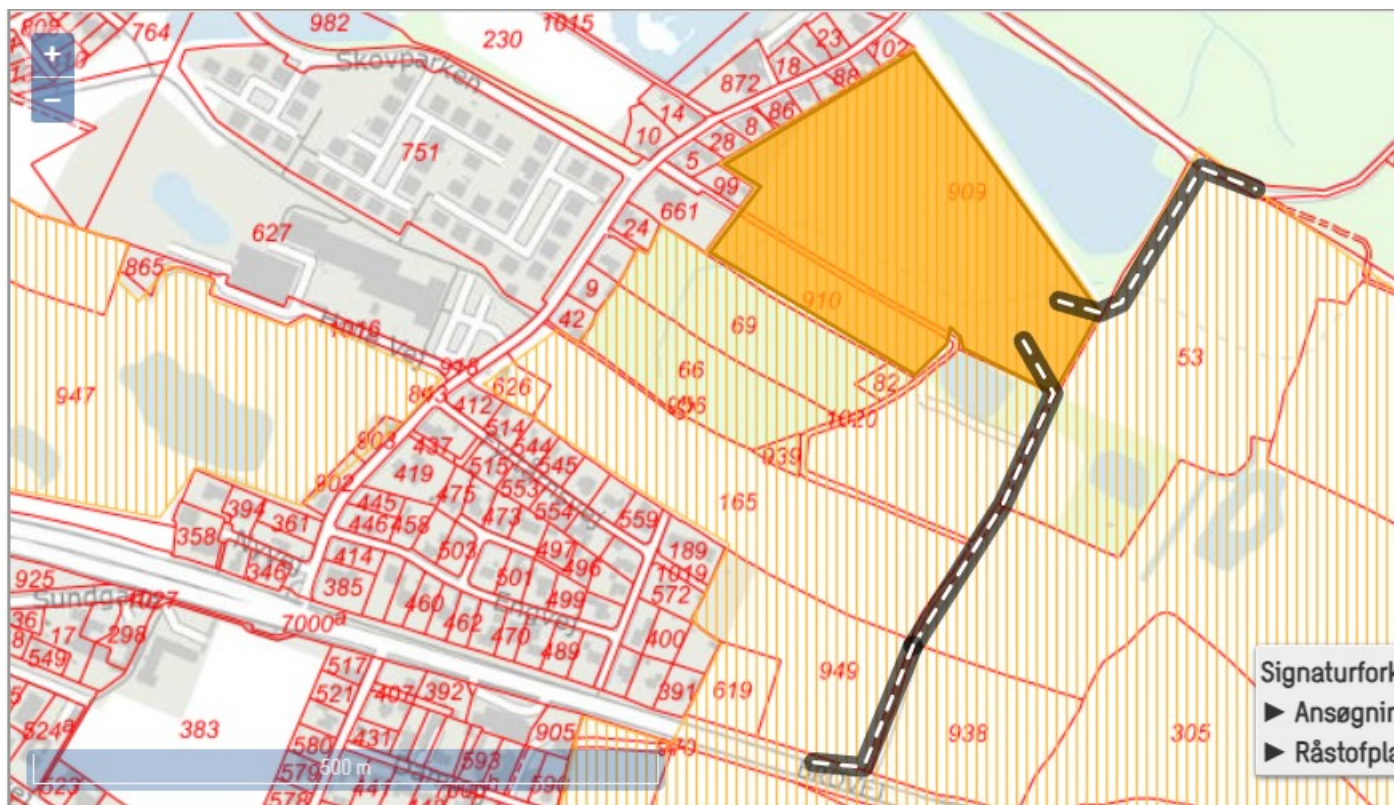
Tak for snakken i tlf.

Som nævnt i telefonen, bliver I – Sønderborg Kommune – berørt af vores ansøgning ved Region Syddanmark om ler indvinding på matr.909 og 910 Egersund ejerlav. Grunden er at I er ejer af matr. 1020 som er en gammel markvej der deler de to matrikler.

I dag er den pågældende vej ikke til at se på marken, som fremstår som én mark.

For at vi kan få indvindingstilladelsen ved Regionen – Skal jeg gerne have et "accept" (evt. pr.mail) fra jer – om at I evt. ikke har nogen interesser i det pågældende område og at vi gerne må indvinde leret i området. Området/marken bliver efterfølgende drænet og reetableret til landbrugsjord.

På kortet herunder ses de omtalte matrikler og indvindingsområdet – markeret med gult.

Jeg håber I kan hjælpe. Så vi i Lertranskøb kan få vores indvindingstilladelse.

Gælder mig til at høre fra jer - Rigtig god dag.

Med venlig hilsen

Peter Chrstensen
I/S LERTRANSKØB
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg

Bilag 6 VVM-screening

I/S Lertranskøb
Peter Christensen
Amtsvejen 63
6400 Sønderborg

CVR-NR: 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Direkte tlf.: 2920 1970
Den 8. november 2024
Journalnr.: 23/43537

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstof-indvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har den 8. april 2024 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika
2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af 10.000 m³ rødbrændende ler årligt i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger.

Der indvindes ikke under grundvandsspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund.

Adgangsvej til indvindingsområdet sker via en markvej fra Brovej, og der benyttes udkørsel via matr. 53 til Skovgade, hvorfra der køres mod øst til Bøsbækvej og videre til Skodsbølvej og Brovej. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod ejendommene mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Der opbevares ikke brændstof i graven. Bekæmpelse af støv vil ske ved vanding.

Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrømet muld, og dræn, der er ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha. Arealet udgøres af landbrugsjord, og grænser op til en række beboelser mod vest.

Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64. Natura 2000-området beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor eller nær projektområdet. Der findes to grundvandsforekomster, en terrænnær og en dyb, under projektområdet.

Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk, hvis borer ligger ca. 400 sydøst for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet.

I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. De beskyttede naturtyper er udlagt med naturbeskyttelsesinteresse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Gennem projektområdet løber et offentligt, rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk.

Projektområdet ligger endvidere i et område, som er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og størstedelen af området er også udlagt som økologisk forbindelse jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Projektområdet grænser op til, men ligger udenfor kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget.

Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune.

Der er ikke registreret landskabelige interesser i området. Der er endvidere ikke registreret kulturarvsarealer, fredede og ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje eller beskyttede sten- og jorddiger.

Projektområdet ligger inden for kystnærhedszonen og inden for skovbyggelinje.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Støjberegninger har vist, at når der oplægges en 5 meter høj og 239 meter lang støjvold mod vest, kan Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. Oplægning af en 5 meter høj støjvold vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Der er dog ikke tale om en permanent støjvold. Skyggepåvirkning vil være begrænset til få timer efter solopgang og vurderes ikke at være til væsentlig gene. Transport af ler fra projektområdet til Matzens Teglværk sker langt fra beboelse via adgang fra Brovej til projektområdets sydøstlige del og med udkørsel til Skovgade mod nordøst og herfra videre mod øst til Bøsbækvej, Skodsbølvej og Brovej. Grundet projektets karakter, hvor det også er taget i betragtning, at der indvindes med 1 gravemaskine i 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling foretages umiddelbart efter indvinding, vurderes projektet efter en samlet afvejning ikke at være til væsentlig gene for de nærliggende beboelser i Egersund.

Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 specielt udpeget for at beskytte marine naturtyper som bugter og vige samt stenrev og sandbanke og de dertilhørende arter. Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandsspejl uden væsentlig terræændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation, ligesom retablering af dræning ikke medfører mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.

Der er ikke registreret forekomst af beskyttede eller fredede arter inden for projektområdet, som desuden ikke vurderes af udgøre et egnet yngle- eller rasteområde for bilag IV arter. Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. På grund af disse forhold og afstanden til

vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.

Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes projektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af grundvand, drikkevand eller interesser knyttet hertil. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, hvorfor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet. Grundvandets naturlige beskyttelse er sikret af et ca. 15 meter tykt lerlag og påvirkes dermed ikke i væsentlig grad.

Projektet vurderes ikke at medføre påvirkning af beskyttet natur. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet, og der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til beskyttet natur. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke beskyttet natur.

Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb, herunder Skodsbølgårdsbæk, der løber gennem projektområdet, skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales.

Region Syddanmark vurderer, at der ikke er øvrige potentielle miljøpåvirkninger, og at ingen af de enkelte miljøpåvirkninger beskrevet i screeningsskemaet er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden 3. september til 1. oktober 2024 og har været sendt i høring til følgende:

Lodsejere af matr.nr. 5, 8, 9, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 24, 26, 28, 53, 69, 82, 86, 87, 88, 89, 99, 102, 213, 214, 263, 661, 872, 909, 910, 911 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund
Sønderborg Kommune: mian@sonderborg.dk ; vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland, arkæologisk afdeling: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Region Syddanmarks, afd. Vand og Jord
Ansøger, I/S Lertranskøb: pc.lertrans@outlook.dk

I høringsperioden har Region Syddanmark modtaget en række høringssvar som i deres væsentlighed er kommenteret i nedenstående tabel.

Høringssvar	Region Syddanmarks bemærkning
<u>Sønderborg Kommune:</u> I forbindelse med indvindingen må arbejdet ikke medføre ændring af vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindrer det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Det samme gælder for etablering af støjvolden, som heller ikke må forårsage ændringer i vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme. Dette vil kræve en tilladelse efter vandløbslovens § 6.	Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning, herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme. Ved lerindvinding sænkes terrænet, og projektet vurderes derfor hverken at påvirke vandets naturlige afløb til anden ejendom eller at hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

<u>Haderslev Stift:</u> Haderslev Stift har ingen bemærkninger.	Stiftets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Museum Sønderjylland:</u> Vi har noteret, at følgende står på s. 5 i udkastet: Museum Sønderjylland har oplyst, at de vurderer, at der er meget stor risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet, og at en arkæologisk forundersøgelse derfor anbefales. Vi har yderligere noteret, at vores udtalelse også er i screeningsskemaet under pkt. 44 med en afkrydsning i "Ja". Vi har ingen yderligere bemærkninger.	Museets høringssvar er taget til efterretning.
<u>Ejer af matr.nr. 263 Egersund Ejerlav, Egersund (Skovgade 42):</u> Vi finder ikke, at der på det foreliggende grundlag, (Vedhæftede miljøscreening) er redegjort tilstrækkeligt for de nævnte aktiviteters påvirkninger af vores levevilkår, med hensyn til mulig udkørsel til Skovgade samt opførelse af afværgeforanstaltningen Støjvold. Vi mener derfor, at der bør foretages en bredere miljøvurdering, som inddrager og redegør for: (kun hovedpunkter gengivet) 1. Transport i og gennem Skovgade 2. Støjvold – skyggebeklastning, hydrologisk påvirkning og alternative afværgeforanstaltninger	Adgang til projektområdet sker via Brovej og transport ud af projektområdet sker via matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund til Skovgade, hvor der drejes til højre i retning mod øst. Dette ses af bilag 1 (sort stiplede linje). Brovej tilgås herefter via Bøsbækvej og Skodsbølvej. Region Syddanmark vurderer, at transport ikke udgør en væsentlig gene for omgivelserne. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Terrænet skråner svagt fra ejendommene vest for projektområdet mod dette. Overfladeafstrømning,

	herunder fra støjvolden, mod ejendommene vurderes derfor ikke at forekomme, og støjvolden vil derfor ikke medføre hydrologisk påvirkning af boligerne mod vest. Ansøger har udarbejdet en støjredegørelse, hvor dimensionering og placering af støjvold er beskrevet. Der henvises til screeningsskemaets punkt 14. Støjvolde kan etableres som jordvolde, skærme eller lignende og skal være etableret, mens der er aktivitet i projektområdet. Region Syddanmark vurderer, at det ansøgte projekt kan gennemføres uden væsentlig miljøpåvirkning, herunder væsentlig gene for naboer, og at projektet derfor ikke er miljøvurderingspligtigt.
--	--

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 6. december 2024 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

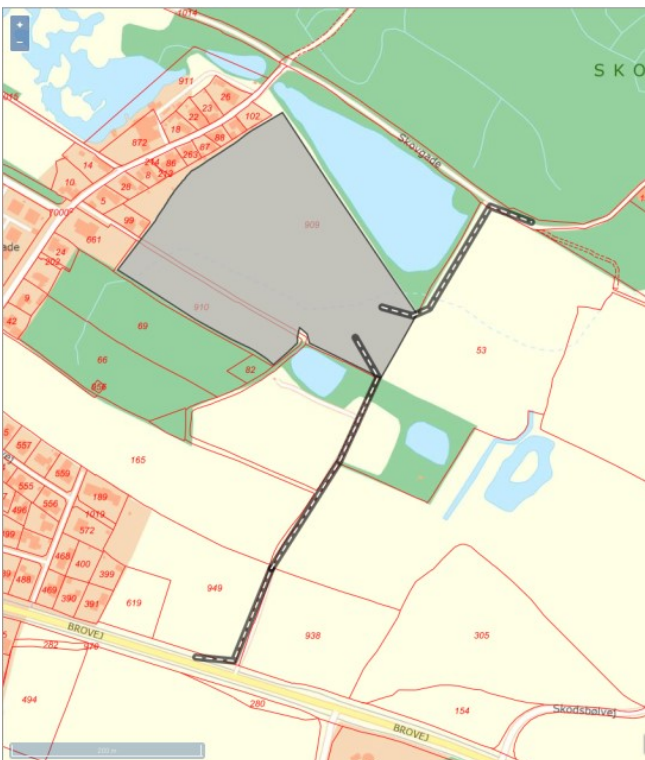
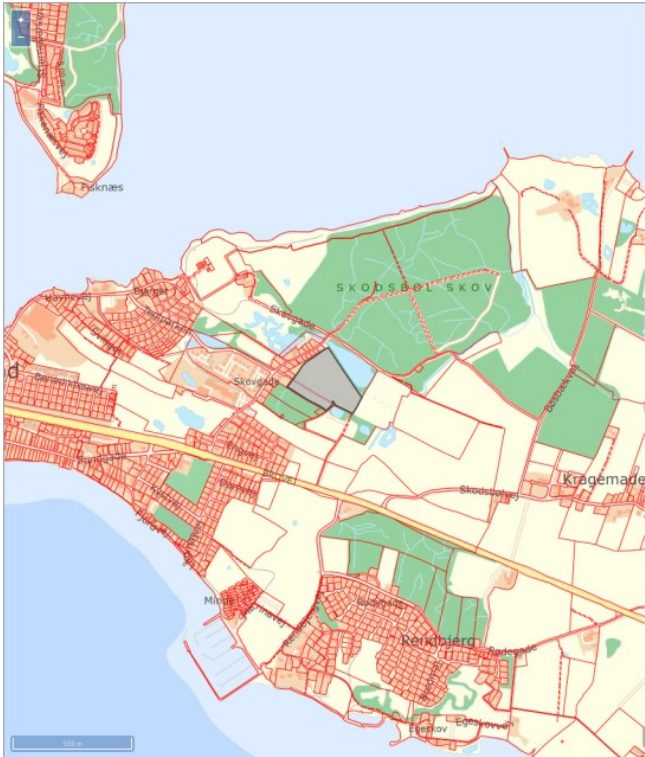
Michael Hjort Andersen
Geolog

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Screeningsskema

Bilag 1- Oversigtskort

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 8. april 2024 med senere supplerende oplysninger af 9. og 24. april 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 8. april 2024. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

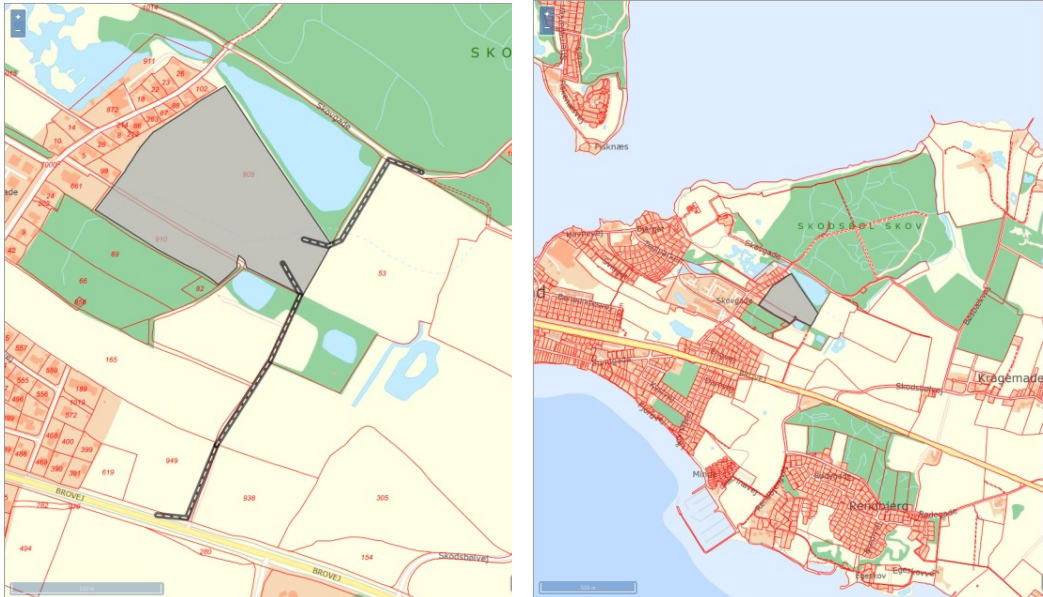
Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Der er ansøgt om tilladelse til indvinding af rødbrændende ler i 10 år på dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Det ansøgte areal er på ca. 4,7 ha og er beliggende inden for råstofgraveområde for ler udlagt i Råstofplan 2020. Området ligger umiddelbart nordøst for Egersund. Der indvindes ikke i de haver, der er anlagt på de ansøgte matrikler, og der holdes en graveafstand på 25 meter til bygninger. Der ansøges om en årlig indvinding på op til 10.000 m³. Der indvindes ikke under grundvandspejlet. Ifølge ansøgningen er gravedybden 1 meter, og hertil kommer et muldlag på 0,3 meter. Indvindingen foregår en uge ad gangen i 2-3 uger i tørvejr i sommerhalvåret (medio april-ultimo september) og er projekteret at foregå i 6 graveetaper. Leret udgraves med 1 gravemaskine og læsses direkte fra gravemaskine på lastbil, som kører leret til forarbejdning på Matzens Teglværk i Egersund. Der opbevares ikke brændstof i graven. Ansøger har den 9. marts 2023 opnået tilladelse fra Sønderborg Kommune til at benytte adgangsvvej til indvindingsområdet via en markvej fra Brovej, og til at benytte udkørsel via matr. 53
--	---

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

	til Skovgade og herfra i østlig retning mod Bøsbækvej. Ansøger har endvidere opnået samtykke fra Sønderborg Kommune som vejmyndighed for vejmatrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund til at indvinde ler på matriklen på visse vilkår. De ansøgte driftstider og tider for læsning er fra kl. 07.00 til kl. 16.00 mandag til fredag. Der arbejdes ikke i weekender og på helligdage. Der oplægges 5 meter høj støjvold mod ejendomme mod vest, hvilket ifølge støjberegning kan sikre overholdelse af vejledende grænseværdier for støj. Skulle der være brug for bekæmpelse af støv vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård. Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afrømmet muld, og dræn, der bliver ødelagt ved indvindingen, reableres på de efterbehandlede arealer, som derpå grubes. Skrænter omkring området efterbehandles med anlæg 1:2, som også svarer til afgravningsanlægget.
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	Peter Christensen, Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg. e-mail: pc.lertrans@outlook.dk Tlf.: 2310 9140
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Se pkt. 2
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Projektområdet ligger umiddelbart nordøst for Egersund og udgør ca. 4,7 ha.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

5. Oversigtskort	 <i>Oversigtskort: Det ansøgte område er angivet med grå polygon, mens adgangs- og udkørselsvejen er angivet med sort streg.</i>
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Der er ikke behov for råstoffer i forbindelse med indvindingsprojektet, da der er tale om et råstof-indvindingsprojekt.
7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Der vil sandsynligvis ikke være behov for vand i projektet. Skulle der dog være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være hanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret affald som følge af projektet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke blive genereret spildevand som følge af projektet.
---	---

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	Ja			Matrikel 909 og 910 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Henning Gefke Hansen, Skovgade 23, 6320 Egersund Matrikel 1020 Egersund Ejerlav, Egersund - Ejer: Sønderborg Kommune, Rådhusvej 10, 6400 Sønderborg
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			Nej	Ansøger har også søgt om tilladelse til indvinding af ler på matr.nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund beliggende umiddelbart øst for projektområdet. Ansøger har oplyst, at der ikke vil være samtidig indvindingsdrift i de to projekter, og Region Syddanmark vurderer, at der grundet projektets karakteristika med kortvarige indvindingskampagner og efterfølgende efterbehandling ikke vil være væsentlig kumulation med andre projekter eller aktiviteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			Nej	
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			Nej	
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			Nej	Der er udarbejdet en støjberegning for projektet, som viser, at der ved anlæg af 5 meter høj og 239 meter lang støjvold med hældning 1:1 mod ejendommene mod vest kan de vejledende støjgrænser for områdetype 5 på 45 dB i dagtimerne overholdes.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				 Signaturforklaring - Bygning - Beregningspunkt - Støjvold <i>Oversigtskort over placering af støjvold.</i>
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			Nej	Der anvendes ikke maskiner eller materiel, som vil give anledning til væsentlige vibrationsgener indenfor eller omkring det ansøgte område. Tidligere undersøgelser har vist, at en afstand på 25 meter er nok til, at der ikke er væsentlige påvirkninger på personer og bygninger. Da der holdes en afstand på minimum 25 meter til nærmeste bygninger, vurderes det, at anlægget ikke vil give anledning til vibrationsgener for omkringliggende beboelser.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			Nej	Der er ikke risiko for støvgener fra det ansøgte område, da ler sjældent tørrer helt ud, og dermed giver anledning til støvgener. Sker udtørring på de åbne graveflader, vil disse blive støvdæmpet med vand. Transport ind og ud af graven med lastbiler vil kunne støve, men støvgenerne kan begrænses ved vanding af adgangsvejen.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			Nej	Lergravning medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			Nej	Da der udelukkende indvindes i dagstimerne i sommerhalvåret er der ikke behov for belysning, som kan medføre lysgener uden for projektområdet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			Nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af lergraven. Antallet af lastbiler dagligt i de korte indvindingsperioder er anført til 96, svarende til ca. 10 biler i timen. Indkørslen til graven er forskellig fra udkørslen fra graven. Lertransporter mødes derfor ikke. Transport af ler sker ad små veje med begrænset trafikal belastning frem til hovedvej 401. Samlet set vurderes der ikke at være særlig risiko for uheld.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			Nej	I forbindelse med selve råstofindvindingen vil gravemaskinen og lastbiler til og fra området forurene luften med især NOx og partikler, som kan påvirke menneskers sundhed. Indvindingen foregår i korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			Nej	Hele projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD), og i indvindingsopland til Egersund Vandværk. Området ligger udenfor indsatsområder (IO), nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) og boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Nærmeste BNBO ligger 330 meter syd for projektområdet. Nærmeste private drikkevandsboring ligger 85 meter nordvest for projektområdet. Indenfor det ansøgte område vil indvindingen af ler foregå til ca. 1,3 meter under terræn. Grundvandsspejlet ligger ifølge DGU nr. 169.417 ca. 3,5 meter under terræn og ifølge ansøger er der prøvegravet til 3 meter under terræn uden at der blev observeret vandtilstrømning. Mosen umiddelbart nordvest for projektområdet er opstået efter indvinding af gulbrændende ler. Mosen har vandspejl i kote ca. 3,7 meter DVR90 svarende til 2-3 meter under terræn i projektområdet. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til overfladevandområder. Der er derfor ingen risiko for at projektet kan påvirke omkringliggende overfladevandsforekomster, hvor nærmeste forekomst er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nordøst og ca. 7 meter mod sydøst. Sønderborg Kommune har oplyst, at der findes et offentligt rørlagt vandløb, Skodsbølgårdsbæk med forløb over matr.nr. 909, 910

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
E-mail: mha@rsyd.dk
Dato: 31.10.2024
Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				og 1020 (se kort nedenfor). Ifølge fællesregulativet for de offentlige vandløb skal der ved rørlagte offentlige vandløb holdes en afstand på 4 meter målt på rørets yderste side, hvor der ikke må ikke udgraves. Ansøger har oplyst, at den nøjagtige placering og dybde af rørledningen skal afklares, og at såfremt leret omkring rørledningen ønskes udgravet, så skal ledningen omlægges. Ansøger kontakter Sønderborg Kommune desangående. Region Syddanmark vurderer på den baggrund, at projektet kan gennemføres uden risiko for forurening af det rørlagte vandløb eller en eventuel omlægning heraf.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Gult areal viser det ansøgte område, mens den stiplede linje markerer rørlinjen gennem området. Skraverede arealer er beskyttet mose og sø.</i> Indvinding af ler udgør ikke en væsentlig risiko for forurening af grundvand eller overfladevand. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og vil derfor blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Der opbevares og håndteres ikke miljøfremmede stoffer (brændstoffer mv.), i lergraven. Tankning af materiel sker uden for lergraven og vedligehold af maskiner sker på værksted. Samlet set vurderes grundvandet ikke at blive mere sårbart overfor forurening under eller efter råstofindvindingen. Projektet vurderes ikke at udgøre en risiko for forurening af overfladevand, idet der ikke fjernes væsentligt topografisk opland til overfladevandområder, idet der ikke vil blive gravet under grundvandsspejlet eller gravet direkte i nogle overfladevandsforekomster og idet projektet, herunder oplægning af støjvold, ikke vurderes at medføre overfladeafstrømning mod naboejendomme mod vest, da terrænet skråner herfra mod projektområdet. Samtidig vil der heller ikke blive udledt vand fra området i forbindelse med indvindingen. I forbindelse med efterbehandling retableres dræn på marken. Sønderborg Kommune har oplyst, at der skal søges om tilladelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				til alle former for dræninger, hvis det sker til rørlagte vandløb eller hvis der foretages ændringer af eksisterende dræninger. Retablering af ødelagte dræn kræver ikke særskilt tilladelse.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?	Ja			Det ansøgte område anvendes i dag til jordbrugsmæssige formål, og området er udlagt som særlig værdifuldt landbrugsområde jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Der vil ske en begrænset ændring af arealanvendelsen mens selve råstofindvindingen pågår, men efter endt indvinding vil området blive efterbehandlet tilbage til jordbrugsmæssige formål.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			Nej	Der er ikke nogen vedtaget lokalplan eller lokalplan i forslag på det ansøgte område.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			Nej	Projektområdet grænser op til kommuneplanramme 6.2.001.B: Boligområde ved Teglbakken, Skovparken og Svinget. Området er omfattet af byplanvedtægt nr. 1 samt lokalplan nr. 10 og 17, som dog ikke dækker den del af kommuneplanrammen, som projektområdet grænser op til.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			Nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			Nej	Det ansøgte projekt omhandler indvinding af rødbrændende ler, hvormed området vil blive anvendt til råstofindvinding. Efterbehandling af området tilbage til jordbrugsmæssige formål vil ikke hindre eventuel senere indvinding af dybereliggende gulbrændende ler.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			Nej	Projektområdet ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og i indvindingsoplandet til Egersund Vandværk. Vandværket indvinder fra dybereliggende sandlag fra to borer beliggende ca. 400 meter sydøst for projektområdet. Indvindingsoplandet strækker sig mange kilometer mod vest og grundvandets strømningsretning er således østlig. Råstofindvindingen drejer sig om afgravning af rødbrændende ler til en dybde på ca. 1,3 meter under terræn, og da grundvandet ligger 2-3 meter under terræn, vil der ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Risiko for grundvandet består i risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld, mv. Risikoen for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift og derfor vil blive opdaget umiddelbart, hvilket betyder, at risikoen for forurening af grundvandet er meget lille. Samlet set vurderes lerindvindingen hverken i anlægsfasen eller i driftsfasen eller efter endt gravning at udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand.
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Nærmeste forekomst af sårbare vådområder er en beskyttet mose og en beskyttet sø beliggende henholdsvis ca. 5 meter mod nord-øst og ca. 7 meter mod sydøst. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til disse eller andre, mere fjerntliggende sårbare vådområder. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke omkringliggende sårbare vådområder. Se også pkt. 21 ovenfor vedr. rørlagt vandløb.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	Ja			Projektområdet ligger i en afstand af ca. 500 meter fra kysten og ligger inden for kystnærhedszonens beskyttelseslinje. Kystnærhedszonen er ikke en forbudszone, men en planlægningszone. Da råstofindvinding er et midlertidigt indgreb, og med en begrænset indvinding på ca. en meter rødbrændende ler, vurderes det ikke, at den vil hindre en fremtidig planlægning i forbindelse med kysten.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			Nej	Der er ikke skov indenfor projektområdet. Hele projektområdet ligger inden for skovbyggelinje, hvilket dog ikke har betydning for det ansøgte projekt.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			Nej	Der er ingen planer for reservater eller naturparker på det ansøgte område. Råstofgravningen med den efterfølgende påtænkte efterbehandling vil ikke være en hindring for etablering af reservater eller naturparker.
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			Nej	

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			Nej	I en afstand af ca. 5 meter er der registreret en mose langs med projektområdets nordøstlige kant og i en afstand af ca. 7 meter er der registreret en sø sydøst for projektområdet. Både mosen og søen er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen og søen er også udlagt med naturbeskyttelsesinteresse i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune, mens størstedelen af det ansøgte område er udlagt som økologisk forbindelse. Der vil ikke blive gravet under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet. Der vil dermed heller ikke opstå en lokal sænkning af grundvand som følge af indvindingen. Projektområdet er endvidere relativt fladt og udgør ikke et væsentligt topografisk opland til mosen eller søen eller andre, mere fjerntliggende beskyttede naturtyper. Der er derfor ingen risiko for, at projektet kan påvirke beskyttede naturtyper Der er ingen fredede områder i nærheden af projektområdet.
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			Nej	Natura 2000-væsentlighedsvurdering iht. § 6, stk. 1 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen): Der ligger et internationalt naturbeskyttelsesområde både ca. 500 meter nord og ca. 850 meter syd for projektområdet. Der er tale om Natura 2000-område nr. 197, Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som omfatter Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Journal nr. 29/1999

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger																		
				Natura 2000-område nr. 197 er jf. Natura 2000-plan 2022-2027 beliggende syd og øst for Als, og strækker sig fra Rinkenæs i Flensborg inderfjord i vest til Ærø og Lyø i øst. Hele området er marint og bugter og vige er den mest udbredte naturtype i Natura 2000-området efterfulgt af stenrev og sandbanke. For naturtyperne bugter og vige samt stenrev er der tale om mere end 5 % af det samlede areal i den baltiske biogeografiske region i Danmark. <i>Udpegningsgrundlag</i> Habitatområde H173 og Fuglebeskyttelsesområde F64 i gældende Natura 2000-plan 2022-2027 har følgende udpegningsgrundlag: <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173</th></tr><tr><td>Naturtyper:</td><td>Sandbanke (1110)</td><td>Bugt (1160)</td></tr><tr><td></td><td>Rev (1170)</td><td></td></tr><tr><td>Arter:</td><td>Marsvin (1351)</td><td></td></tr></table> Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <table><tr><th colspan="3">Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64</th></tr><tr><td>Fugle:</td><td>Edderfugl (T)</td><td>Hvinand (T)</td></tr></table> Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. <i>Bevaringsmålsætninger</i> De overordnede målsætninger er, at områdets marine naturtyper sikres et artsrigt plante- og dyreliv med forekomst af udpegningsgrundlagets karakteristiske arter. De overordnede mål for området er desuden:	Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173			Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)		Rev (1170)		Arter:	Marsvin (1351)		Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64			Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173																						
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)																				
	Rev (1170)																					
Arter:	Marsvin (1351)																					
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64																						
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)																				

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				- At de marine naturtyper, som alle har stærkt ugunstig bevaringsstatus, skal sikres en veludviklet fauna og bundvegetation, det gælder bugter og vige (1160), sandbanker (1110) og rev (1170). - At området sikres som et godt levested for marsvin og edderfugl. - Den økologiske integritet sikres god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne. De konkrete målsætninger for området er generelt, at den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det. <i>Projektets potentielle påvirkninger</i> Miljøpåvirkning som følge af den ansøgte lerindvinding er meget lokal. Støj, støv, vibrationer og emissioner af kvælstofoxider uddør eller fortyndes inden for kort afstand og vil derfor kun kunne påvirke de helt nære omgivelser til graveområdet og vil dermed ikke medføre påvirkninger på Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjernliggende Natura 2000 områder. Det skyldes projektets karakter, hvor der kun anvendes 1 maskine til indvindingen, og at leret køres direkte til teglværk uden forarbejdning i projektområdet. Derudover foregår indvindingen i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og alene over grundvandspejl uden væsentlig terrænændring. Der udledes endvidere hverken overfladevand eller spildevand i forbindelse med indvindingen.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Påvirkningen fra selve lerindvindingen vil dermed ikke strække sig ind i Natura 2000-område 197 eller andre Natura 2000 områder. Naturtyperne og arten på habitatområdets udpegningsgrundlag er alene forekommende i det marine miljø, og dermed ikke i eller nær projektområdet. Edderfugl og hvinand er ikke observeret i projektområdet eller dets nærhed (jf. opslag i DOFbasen). Ederfuglen lever primært af blåmuslinger, men den æder også andre muslinger, snegle, fisk, søstjerner og krebsdyr. Hvinanden lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr. På baggrund af observationer i DOFbasen og projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord vurderes området ikke at være raste- eller fourageringsområde for fuglearter på udpegningsgrundlaget. Samlet set vurderes arterne på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet ikke at blive påvirket. I DOFbasen er der ikke observationer af andre fuglearter i projektområdet og grundet projektområdets anvendelse som konventionelt drevet landbrugsjord og projektets karakter, hvor indvindingen foregår i korte kampanjer på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, vurderes fuglearter på udpegningsgrundlaget i andre, mere fjerntliggende fuglebeskyttelsesområder ikke at blive påvirket af projektet. Det vurderes, at på grund af projektets karakter kan det udelukkes, at råstofindvindingen inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofindvindingsprojekter nær projektområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				I forbindelse med efterbehandling af det udgravede område retableres dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, og dermed Natura-2000 område nr. 197. Retablering af dræning medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken i forhold til den nuværende situation. Retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af sediment eller nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Det vurderes, at på grund af efterbehandlingens karakter kan det udelukkes, at retablering af dræning inden for det ansøgte område vil påvirke arter, naturtyper eller fugle på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller områdernes integritet hverken i sig selv eller i kumulation med andre aktiviteter eller råstofvindingsprojekter nær projektområdet. <i>Kumulative effekter</i> Vurderingen af kumulative virkninger er baseret på ovenstående vurderinger i kombination med andre planer eller projekter, som kan medføre en kumulativ miljøpåvirkning. Ansøger har også ansøgt om tilladelse til lerindvinding på matr. nr. 53 Egersund Ejerslev, Egersund umiddelbart øst for projektområdet. Indvinding vil ikke foregå samtidig i de to projekter, da gravekampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret afsluttes inden for et område, før der indvindes i det andet. Der er ikke andre planer eller projekter i nærområdet, og der vil derfor ikke være nogle kumulative effekter.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Samlet vurdering Region Syddanmark vurderer således samlet set, at projektet hverken direkte eller indirekte vil påvirke bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-område nr. 197 eller mere fjerntliggende Natura 2000 områder væsentligt, og der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			Nej	I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen) vurderes det, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter ligeledes optaget på bilag IV. Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (2007, 2023 og 2024) samt artsrapporter udgivet ifm. NOVANA-programmet kan følgende bilag IV-arter have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området: Vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, brun langøre, odder, markfirben, stor vand-salamander, spidssnudet frø, løvfrø og strandtudse. Der er foretaget opslag på Naturbasen.dk og Arter.dk med henblik på at undersøge artsregistreringer, og der er anvendt ortofotos til at udpege potentielle levesteder. Flagermus I 2015 er der ifølge Arter.dk registreret Brandts flagermus i Skodsbøl Skov nord for projektområdet. Der er ingen yngle- eller rasteområder for flagermus, som vil blive påvirket i forbindelse med det

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				ansøgte projekt, da der ikke vil blive fældet træer eller nedrevet bygninger. Ligeledes påvirkes ledelinjer ikke af projektet. Da flagermus er nataktive, vurderes forstyrrelse fra maskiner og køretøjer ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af flagermus eller at påvirke den økologiske funktionalitet for flagermus i projektområdet. <i>Odder</i> Der er ikke registreret odder indenfor eller i nærheden af projektområdet. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulemuligheder i vegetationen udgør odderens yngle- og rasteområder. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- og rasteområder for odder. <i>Markfirben</i> Der er ikke registreret markfirben indenfor eller i nærheden af projektområdet. Der er ingen skrænter eller lignende, som vil kunne udgøre levested for markfirben, og da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være et egnet yngle- og rasteområde markfirben. <i>Stor vandsalamander og spidssnudet frø</i> Der er ikke registreret stor vandsalamander eller spidssnudet frø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arterne trives bedst i rene vandhuller, som ligger lysåbent, og som er fri for fisk. Arternes rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder. Der vil ikke blive gravet i vandhuller eller under grundvandsspejlet i forbindelse med lerindvindingsprojektet, og da projektområdet udgøres af landbrugsarealer, vurderes området ikke at indeholde egnede yngle- eller rasteområder for arterne.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Antages det, at arterne forekommer i mosen nord for og søen syd-øst for projektområdet, vil projektet grundets dets karakter med af-lange, smalle graveetaper, korte indvindingskampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret og efterbehandling umiddelbart efter hver kampagne ikke udgøre en barriere for arternes spredningsmuligheder. <i>Løvfrø</i> Der er ikke registreret løvfrø indenfor eller i nærheden af projektområdet. Arten trives i varieret landskab med haver, levende hegn, skovbryn, udtørret vandhuller og engarealer. Da projektområdet udgøres af landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for løvfrø. <i>Strandtudse</i> Der er ikke registreret strandtudse indenfor eller i nærheden af projektområdet. Artens levested er, hvor der er lav eller sparsom vegetation, der giver fourageringsmuligheder, og ustabile forhold i form af soleksponerede pytter og småvandhuller, der opstår kortvarigt. Da projektområdet udgøres af tørt landbrugsareal, vurderes området ikke at være egnet som yngle- og rasteområde for strandtudse. <i>Planter</i> Ingen af de 7 arter af planter på bilag IV er registreret indenfor eller i nærheden af projektområdet, og projektområdet vurderes ikke at udgøre et egnet levested for nogle af plantearterne, da det er tør landbrugsjord.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				<i>Samlet vurdering af bilag IV arter</i> Region Syddanmark vurderer samlet set, at projektet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter, som ligeledes er optaget på bilag IV.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			Nej	Der er ikke registreret rødlistede arter indenfor projektområdet, hverken på Naturbasen.dk eller Arter.dk. Nærmeste registrerede rødlistearter er Brandts flagermus, der også er opført på habitatdirektivets bilag IV, se pkt. 35 ovenfor.
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 er der ingen målsatte vandløb, søer eller kystvande indenfor projektområdet. Nærmeste målsatte vandløb ligger mere end 2 km mod sydøst og løber direkte ud i Flensborg Fjord. Vandløbet er uden navn. Vandløbet er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Vandløbet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte sø er Gråsten Slotssø, der ligger i en afstand af ca. 2,5 km nordvest vest for projektområdet. Søen er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Søen er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand. Nærmeste målsatte kystvand er Nybøl Nor, som ligger i en afstand ca. 550 m nordvest for projektområdet. Kystvandet er vurderet til ringe økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand, jf. Vandområdeplanerne 2021-2027. Kystvandet er målsat til god økologisk og god kemisk tilstand.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Der er tale om et lerindvindingsprojekt, hvor der ikke vil blive gravet under grundvandsspejl, og der vil ikke blive udledt vand i forbindelse med indvinding. Efterfølgende retablering af dræning med tilkobling til eksisterende hoveddræn, der har udløb til Nybøl Nor, medfører ikke ændret vandafstrømning fra marken, og retableringen vurderes ikke at medføre mertilførsel af nærings- eller andre stoffer til Nybøl Nor. Ud fra overstående samt afstanden til vandløb, sø og kystvand, vurderes lerindvindingen ikke at forringe overfladevandområdernes økologiske eller kemiske tilstand, og det vurderes, at lerindvindingen ikke hindrer fremtidig målopfyldelse af den økologiske eller kemiske tilstand.
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			Nej	Ifølge Vandområdeplanerne 2021-2027 findes der en terrænnær og en dyb grundvandsforekomst under det ansøgte område. Den terrænnære grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand, mens den dybe grundvandsforekomst har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Årsagen til den ringe kemiske tilstand er påvirkning af drikkevand med pesticider. Grundvandsforekomsterne er målsat til god kvantitativ tilstand og god kemisk tilstand. Der foretages ikke lerindvinding under grundvandsspejl. Indvinding af ler påvirker ikke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, idet hverken grundvandsstanden eller grundvandets strømningsretning påvirkes, og dermed er der heller ikke risiko for indtrængning af saltvand eller andre uønskede stoffer. Det følger

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				heraf, at der ligeledes ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Lerindvinding påvirker som udgangspunkt ikke grundvandsforekomsters kemiske tilstand. Afgravningen af ler vil medføre en ubetydelig ændring af den naturlige beskyttelse af grundvandet, da der fortsat vil være et betydeligt beskyttende lerdække over grundvandsforekomsterne. Der vurderes endvidere ikke at være risiko for akkumulation eller udfældning af naturligt forekommende stoffer, som kan påvirke forekomsternes kemiske tilstand. Det følger heraf også, at der ikke er risiko for påvirkning af grundvandsafhængige terrestriske økosystemer. Der efterbehandles tilbage til konventionel drift. Det vurderes, at den kemiske tilstand af grundvandsforekomsterne stadig kan opretholdes, da grundvandets sårbarhed ikke øges i et omfang, der kan have betydning for forekomsternes kemiske tilstand. Samlet vurderes lerindvindingsprojektet ikke at forringe kvantitativ eller kemisk tilstand af forekomsterne eller at hindre fremtidig opfyldelse af de fastlagte miljømål for grundvandsforekomsterne.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			Nej	Der henvises til pkt. 33 og 34 ovenfor.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			Nej	Projektområdet er ikke udlagt som støjbelastet areal. Projektet grænser op til boligområde i Egersund, men der er ikke overskridelse af fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområdet.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?	Ja			Projektområdet ligger i udkanten af Egersund og grænser op til en række ejendomme i byen. Projektets karakter med relativt kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede og ikke væsentlige.
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af kulturhistorisk bevaringsværdi. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			Nej	Projektområdet ligger ikke indenfor udpegning af værdifulde kulturmiljøer, og der er ikke beskyttede sten- eller jorddiger inden for projektområdet. Da der kun vil ske gravning til 1,3 meter under terrænet, forventes der ikke at ville ske nogen væsentlig landskabelig påvirkning.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabsstræk?	Ja			Der er ikke registreret kulturarvsarealer, fredede eller ikke fredede fortidsminder, og området indeholder ikke fortidsmindebeskyttelseszoner til gravhøje. Museum Sønderjylland vurderer, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder inden for projektområdet. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er hverken udpeget som bevaringsværdigt landskab, eller større sammenhængende landskab jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Oplægning af en 5 meter høj støjvold mod vest vil påvirke udsigtsforholdene ved de ejendomme, som volden skal skærme for støj. Volden er dog ikke en permanent ændring af landskabet. Landskabet ændres derimod permanent ved en sænkning på ca. 1 meter, når det rødbrændende ler bortgraves. Disse forhold vurderes ikke at udgøre en væsentlig miljøpåvirkning.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen
 E-mail: mha@rsyd.dk
 Dato: 31.10.2024
 Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?			Nej	Projektområdet er udpeget med specifik geologisk bevaringsværdi, jf. Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Dette vurderes dog ikke at være en hindring for gennemførelse af det ansøgte projektet. Området ligger ikke inden for nationale geologiske interesseområder eller værdifulde geologiske områder.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Den forventede miljøpåvirkning fra råstofindvindingen er lokal og knyttet til selve projektområdet og dets nære omgivelser. Påvirkningens geografiske udstrækning forventes således at være begrænset til det ansøgte område på ca. 4,7 ha samt en mindre del af Egersund. Dertil kommer transportvejen, hvor der vil være relativt kortvarige perioder med øget tung trafik med op til 96 transporter om dagen/gennemsnitligt ca. 10 i timen. Vejen ligger dog langt fra beboelse.			
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Der ligger ca. 22 beboelsesejendomme indenfor 100 meter af det ansøgte område, der potentielt kan blive påvirket.			

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?	Ja			Projektområdet er placeret i det åbne land, og selve arealet er ikke sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning. Projektområdets nærhed til Egersund og en række beboelser, der grænser op til området gør nærområdet sårbart. Der etableres en støjvold, som sikrer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser overholdes. En støjvold på 5 meter vil i få timer om morgenen kunne afkaste

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				en skygge ind på nabomatrikler. Skyggens længde vil ved solens position 20 grader over horisonten (svarende til solens position på himlen omkring kl. 9 i midten af april og i midten af september) være ca. 13,7 meter ($L=5/\tan(20)$). Skyggekast fra støjvolden vurderes ikke at være en væsentlig gene for omkringliggende ejendomme grundet den korte varighed få timer efter solopgang, hvor skyggen kan nå den østlige del af nabomatriklerne. Projektets karakter med kortvarige indvindingskampagner og hurtig efterbehandling bevirker, at gener for omgivelserne vil være meget begrænsede.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			Nej	Der er udarbejdet støjberegning, og som følge heraf opsættes støjvold mod naboer, således at vejledende grænseværdi for støj kan overholdes og miljøpåvirkningen er dermed ikke væsentlig. Der er ikke andre påvirkninger, som vurderes at være væsentlige.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			Nej	De forventede samlede miljøpåvirkninger vurderes ikke at være væsentlige.
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun meget lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej, og der vil ikke være en forventet påvirkning over kommunegrænsen.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			Nej	Råstofindvinding påvirker kun miljøet lokalt omkring projektområdet og nærmeste transportvej.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			Nej	Indvinding af rødbrændende ler er en velkendt projekttype, hvor den samlede miljøpåvirkning er ikke kompleks.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	Ja			Råstofindvinding vil altid medføre en miljøpåvirkning. Ingen af de enkelte påvirkningsfaktorer er dog vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: mha@rsyd.dk

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
56. Er påvirkningen af miljøet varig?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være varig.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			Nej	Da der kun indvindes i relativt korte kampagner på 1 uge ad gangen i 2-3 uger i sommerhalvåret, betragtes miljøpåvirkningerne ikke som hyppige.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	Ja			Landskabet vil blive sænket med ca. 1 meter efter endt efterbehandling. Denne påvirkning vil være irreversibel.
59. Er der andre kumulative forhold?	Ja			Der er søgt om tilladelse til indvinding af ler på den nærliggende matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Der indvindes ikke samtidig med, at der indvindes i nærværende projekt, men der vil være en kumuleret landskabspåvirkning, som dog ikke vurderes at være væsentlig, da landskabet omkring Egersund i forvejen er påvirket af tidligere lerindvindinger.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	Ja			Der etableres støjvold mod vest, hvorved det sikres, at vejledende støjgrænser overholdes. Eventuelle ikke forventede støvgener minimeres ved vanding.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screeningen anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt,		Nej	Ingen af de enkelte miljøpåvirkninger er vurderet at være væsentlige i sig selv eller samlet set.

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

E-mail: *mha@rsyd.dk*

Dato: 31.10.2024

Journal nr.: 23/43537

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?			

Dato:31.10.2024

Sagsbehandler: Michael Hjort Andersen

Bilag 7 Udtalelse fra museet

Region Syddanmark

Att.: Michael Hjort Andersen

Region Syddanmarks Journal nr.: 23/43537

Dato: 31.05.2024

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 24/7412

**Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl.
Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).**

Arkæologisk udtalelse i henhold til Museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Projektbeskrivelse

Efter det oplyste er der ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i et område øst for Egersund. Planområdet omfatter dele af matr.nr. 909, 910 og 1020 alle Egersund Ejerlav, Egersund. Hertil kommer også et areal til adgangsvej på matr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund. Planområdet til indvinding omfatter et samlet areal på ca. 4,7 ha ifølge det oplyste.

Området er i dag udlagt til dyrket mark/græs.

Topografisk beskrivelse

Planområdet ligger umiddelbart øst for Egersund syd for Skodsbøl Skov. Området ligger relativt højt i terrænet omgivet af vand i form af Nybøl Nor, Egersund og Rinkenæs Bugt. Hertil kommer adskillige søer og vådområder umiddelbart uden for planområdet.

Tæt omkring området er der registreret flere væsentlige, jordfaste fortidsminder (se kortbilag).

Området på Broagerland er præget af adskillige gravhøjsregistreringer. Således er der mod øst og vest registreret adskillige gravhøje, herunder sb. 99-100, 114, 180-182 og 207-208 alle Broager Sogn.

Der er ligeledes dels registreret og dels udgravet bopladsspor fra stenalderen (sb. 115 og 213 Broager Sogn), bronzealderen (sb. 309 Broager Sogn), jernalderen (sb. 127 og 263 Broager Sogn) og middelalder (sb. 263 Broager Sogn).

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bo- og gravpladser højt i terrænet og tæt ved vand. Netop en sådan placering, som det pågældende planområde har.

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **meget høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for planområdet inkl. adgangsveje, såfremt disse etableres med muldafrømning. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet.

Da planområdet overstiger 5000 m² skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.

Yderligere sagsbehandling

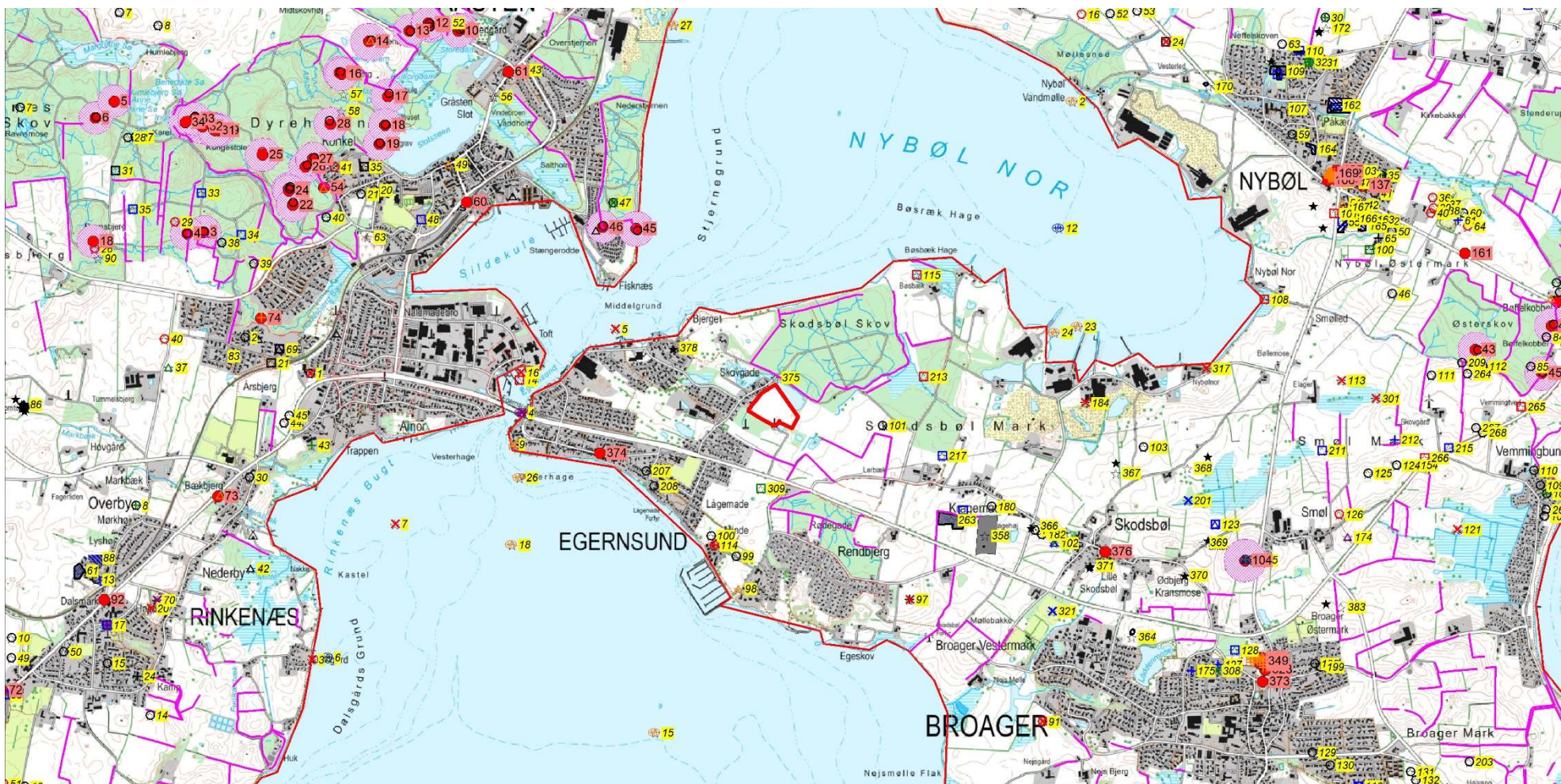
Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi gerne et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området.

Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Pernille Kruse: 65 370 823/ pekr@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Aktuelt 4 cm kort.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

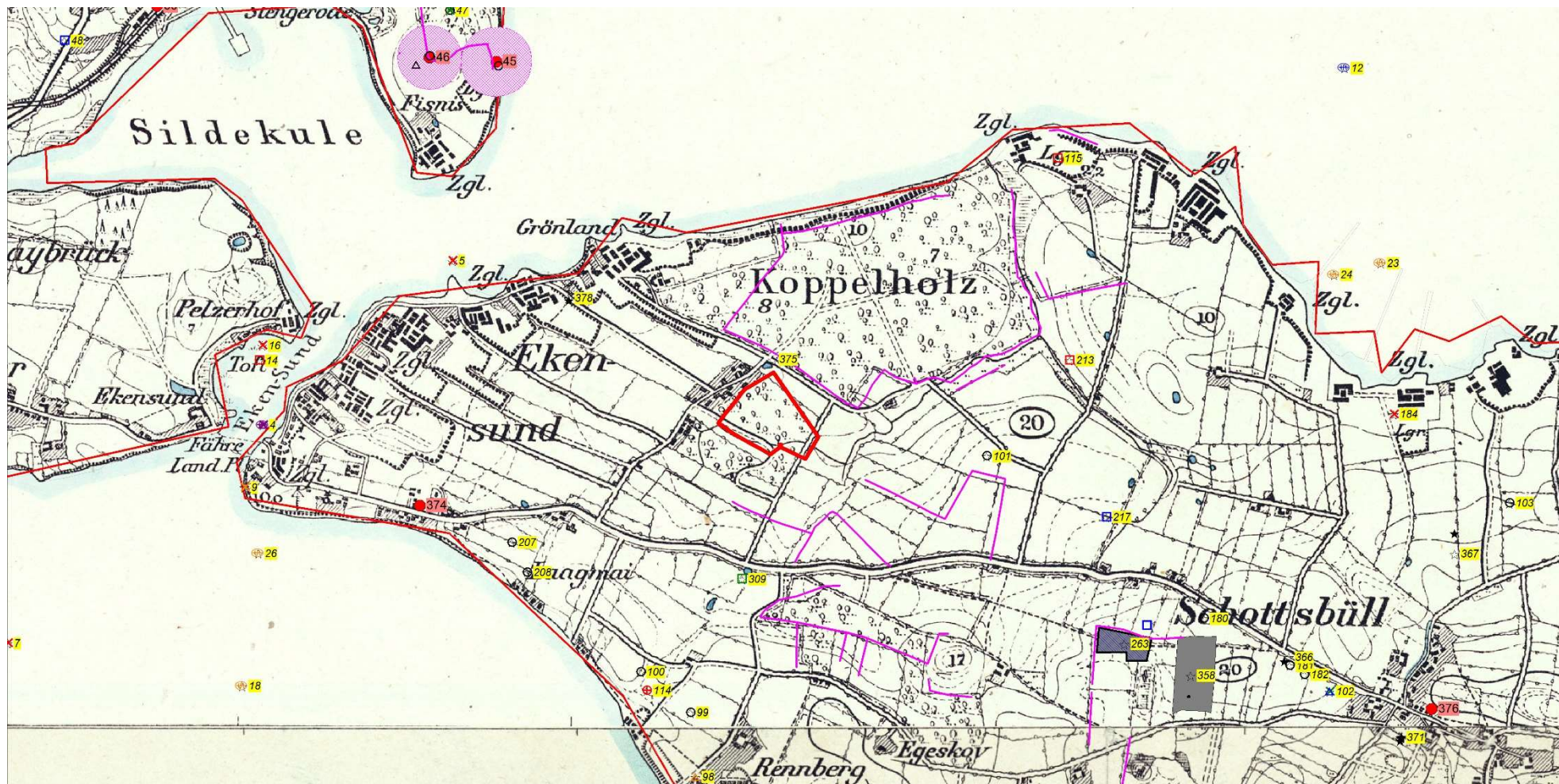
Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7412 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 909 mfl. Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering.

Preussiske målebordsblade fra slutningen af 1800-tallet.